

Universitat
de les Illes Balears

Oficina de Cooperació
al Desenvolupament
i Solidaritat

MEMÒRIA DE L'OFICINA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT I SOLIDARITAT (OCDS)

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALERS

CURS ACADÈMIC 2022-2023

Universitat
de les Illes Balears

Oficina de Cooperació
al Desenvolupament
i Solidaritat

INDEX

1. Introducció	5
2. Programes de recerca en cooperació al desenvolupament i cogeneració de coneixements	6
2.1 I Convocatòria d'ajuts per a la recerca sobre i per al desenvolupament 22-2	6
2.2 Suport al programa de foment de la recerca en l'àmbit del desenvolupament humà sostenible	23
2.3 IV Convocatòria dels Premis Agenda 2030 per a la transformació social i el desenvolupament humà sostenible per a TFG, TFM i tesis doctorals de la UIB.....	25
2.4 I Convocatòria dels Premis Agenda 2030 dirigits als col·lectius de PAS i PDI...	28
2.5 II Convocatòria dels Premis Futurs Utòpics de la Mediterrània	30
2.6 Programa de cooperació tècnica per a la transformació global i el desenvolupament sostenible	32
2.7 Seguiment de projectes de cooperació internacional	33
3. Programes de mobilitat internacional, de formació en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament i de la transversalització de l'Educació per a la Transformació Social (EpTS) en el marc de l'Agenda 2030	38
3.1 Programa de Beques de pràctiques.....	38
3.2 Programa de voluntariat internacional: Estades Solidàries	40
3.3 Incorporació de la cooperació i l'educació per a la transformació social en els estudis reglats de la UIB.....	41
3.3.1 Convocatòria d'ajuts per a projectes d'innovació i millora de la qualitat docent en el marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible	41
3.3.2 Programa per incorporar els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) a la docència de la Facultat d'Educació	43
3.4 Campanya de defensores de drets.....	46
Presentació del primer capítol de la sèrie "Defensores"	51
3.5 XVIII Convocatòria d'ajuts per a accions d'Educació per a la Transformació Social (EpTS).....	52
3.6 XIX Convocatòria d'ajuts per a accions d'Educació per a la Transformació Social (EpTS) 2023	81
3.7 Altres accions d'Educació per a la Transformació Social (EpTS)	104
3.7.1 Cicle de ràdio CooperacióUIB: En quin món vivim. Reflexions sobre el #NouOrdreMundial.....	104

3.7.2 Conferència: «Les arrels occidentals de la misogínia: història d'un estigma»	108
3.7.3 Presentació de l'informe: «Un mur d'indiferència. La ruta algeriana de la mediterrània occidental»	109
3.7.4 Cicle Pensament i Cultura: Àfriques	110
3.7.5 Exposició: «Alça la veu per una vida lliure de violència a Bolívia»	113
3.7.6 Berbiky. De com vaig aprendre a fer servir un taladro i altres històries	115
4. Voluntariat universitari	117
4.1 Accions de dinamització.....	117
4.1.1 Jornada: Una cita amb el voluntariat.....	117
4.1.2 Gestió de l'aplicació mòbil del portal del voluntariat	118
4.1.3 Campanya de difusió del portal de voluntariat: Spot publicitari	120
4.2 Accions formatives.....	121
4.2.1 Curs d'autoaprenentatge en línia: voluntariat i aprenentatge-servei, eines per a la participació social	121

1. Introducció

El Vicerectorat de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació de la UIB, a través de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS) ha fet una aposta important per donar suport i impuls a la recerca sobre i per al desenvolupament en el marc del conveni instrumental subscrit entre la Conselleria d'Afers Socials i Esports del Govern de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears (UIB) en matèria de cooperació al desenvolupament i del compromís de la comunitat autònoma amb la implementació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030. Per la qual cosa s'han dissenyat i implementat noves convocatòries públiques específiques i s'ha donat suport al programa propi de foment de la recerca a través de l'Àrea d'investigació de la UIB.

En el marc del mateix conveni esmentat, i després de la bona acollida que va tenir la I Convocatòria dels Premis per a projectes audiovisuals Futurs Utòpics de la Mediterrània, es va decidir impulsar una segona convocatòria, aquesta vegada dirigida al sector cultural que es dedica a la disciplina artística de la música en dues línies temàtiques: peça musical i lletra originals i peça musical adaptada amb lletra original. Altres novetats han estat tres sèries més del cicle de ràdio sota el títol "En quin món vivim. Reflexions #NouOrdreMundial" i el "Cicle Pensament i Cultura: Àfriques", un cicle permanent de debats, lectures, reflexions i altres activitats artístiques per acostar-nos a la diversitat i riquesa cultural del continent africà des de la mirada d'escriptors/es i pensadors/es africanes, i de persones coneixedores i investigadores de la seva cultura que ens han visitat i compartit en formats molt diversos els seus coneixements.

A més se segueix apostant per la modalitat de premis Agenda 2030 gràcies al suport de la Consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat en forma de subvenció nominativa. Aquesta vegada amb una novetat important, com és la I Convocatòria dels premis Agenda 2030 dirigits als col·lectius de PAS i PDI per tal d'incentivar la participació activa de la comunitat universitària en la implementació dels ODS de l'Agenda 2030 en els àmbits de la docència, la recerca, la transferència, la gestió i la cultura promogudes per la pròpia universitat.

Anomenar un dels moments més festius que va ser la jornada "Una cita amb el voluntariat", gràcies al suport de la Direcció General de Participació, Transparència i Voluntariat i que va consistir en una trobada amb entitats donades d'alta al portal del voluntariat de la UIB amb l'objectiu d'engrescar les persones de dins i fora de la comunitat universitària amb el voluntariat i que poguessin saber en què consisteix aquesta acció solidària, què els pot aportar i què hi poden aportar.

2. Programes de recerca en cooperació al desenvolupament i cogeneració de coneixements

2.1 I Convocatòria d'ajuts per a la recerca sobre i per al desenvolupament 2022-23

El Vicerectorat de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació de la UIB, a través de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS), va convocar ajuts per a la recerca sobre i per al desenvolupament en el marc del conveni instrumental subscrit entre la Conselleria d'Afers Socials i Esports del Govern de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears (UIB) en matèria de cooperació al desenvolupament i del compromís de la comunitat autònoma amb la implementació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.

Els ajuts pretenen impulsar la innovació, la transferència del coneixement i la recerca sobre i per al desenvolupament humà sostenible, la cooperació al desenvolupament i l'educació per a la transformació social a escala local i global amb altres universitats o administracions públiques, entitats, ONGD o organitzacions socials locals o internacionals, que no tinguin cobertura en el marc del Programa de Foment de Recerca de la UIB.

En el marc d'aquesta I Convocatòria d'ajuts per a la recerca sobre i per al desenvolupament s'han aprovat un total d'onze (11) projectes finançats en la que hi han participat un total de cinquanta-sis (56) membres de la comunitat universitària, entre PDI (42), PAS (2) i alumnes (12), a més de desset (17) entitats col·laboradores ubicades a vuit (8) països diferents:

Títol del projecte	Investigador/a principal Departament/Servei/ Grup de recerca	Entitat col·laboradora / País	Import concedit
Transiciones socioecológicas hacia escenarios de sostenibilidad, mitigación y adaptación al cambio climático en la zona altoandina de Nariño.	Elena Baraza Ruiz Departament de Biologia- Institut de Recerca Agroambiental i d'Economia de l'Aigua (INAGEA) Ref: OCDS-REC2023/01	Universitat de Nariño (UDENAR) COLÒMBIA	15.000,00 €

Estudio de la diversidad de abejas silvestres como indicador de sostenibilidad ambiental en agrosistemas argentinos.	Amparo Lázaro Castillo Departament de Biologia- IMEDEA / Investigació del Canvi Global (ICG) Ref: OCDS-REC2023/02	Centre de Recursos Naturals Renovables de la Zona Semiàrida (CERZOS)/Univer sitat Nacional del Sud (UNS) ARGENTINA	14.550,00 €
Capacitación para la implementación de estrategias de tecnologías verdes (Green IT) en la Universidad de las Fuerzas Armadas-ESPE de Ecuador.	Belén Bermejo González Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtiques /Arquitectura i Comportament de Sistemes Informàtics i de Comunicacions (ACSIC) Ref: OCDS-REC2023/03	Universitat de les Forces Armades- ESPE EQUADOR	12.330,00 €
Governança postcatàstrofe. Dinàmiques demogràfiques i urbanització recent a l'àrea metropolitana de Port-au-Prince. L'exposició de Canaan als riscos naturals i antròpics.	Juana María Petrus Bey Departament de Geografia / Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR) Ref: OCDS-REC2023/04	Universitat Estatat d'Haití (UEH) HAITÍ	10.040,00 €
Creación de una base de datos de lesiones de piel con diferentes fototipos y desarrollo de algoritmos para su reconocimiento.	Lidia Talavera Martínez Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica / Soft Computing, Processament d'Imatges i Agregació (SCOPIA) Ref: OCDS-REC2023/05	Universitat de Busitema, Universitat de Twente, Hospital de Referència Regional de Mbale UGANDA	8.180,00 €

Turismo y género desde la perspectiva de la educación universitaria. El rol de las mujeres de Ese Eja de Infierno (Perú - Amazonía) en la defensa del territorio y el desarrollo turístico sostenible.	Miquel Àngel Coll Ramis Departament de Geografia / Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR) Ref: OCDS-REC2023/06	Universitat Científica del Sud PERÚ	6.705,00 €
Aproximaciones al análisis morfológico de glóbulos rojos aplicando inteligencia artificial en el espacio forma como soporte al diagnóstico y seguimiento de la drepanocitosis.	Antoni Jaume Capó Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica / Laboratori d'Aplicacions de la Intel·ligència Artificial (LAIA) / Unitat de Gràfics i Visió per Computador i Intel·ligència Artificial (UGIVIA) Ref: OCDS-REC2023/07	Universitat de Guantánamo, Universitat Nacional de l'Orient, Universitat de Ciències Mèdiques de Guantánamo i Hospital General Dr. Juan Bruno Zayas CUBA	4.530,00 €
Grupo de apoyo dirigido a familias usuarias del CEDIUC - Universidad de Cuenca, para la promoción del empoderamiento y la calidad de vida familiar.	Ana J. Cañas Lerma Departament de Filosofia i Treball Social. Grup d'Estudis de Treball Social Relacional (ETSOR) Ref: OCDS-REC2023/08	Universitat de Cuenca EQUADOR	8.460,00 €
Abandono y rescate de los saberes campesinos tradicionales en los asentamientos humanos de Iquitos.	Héctor Gil Rodríguez Departament de Filosofia i Treball Social. Grup de Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP) Ref: OCDS-REC2023/09	Instituto de Formación de Adolescentes y Niños Trabajadores INFANT PERÚ	5.120,00 €

Análisis de comportamientos de ayuda y culpabilización a mujeres víctimas de violencia física, psicológica y sexual a partir casos emblemáticos de Perú.	Victòria Ferrer Pérez Departament de Psicologia. Grup Estudis de Gènere Ref: OCDS-REC2023/10	Grupo de Investigación Psicológica, Cultural y Género. Pontificia Universitat Catòlica del Perú. PERÚ	9.150,00 €
TRANSLABTUR: transferència transnacional de coneixement en l'àmbit de l'organització laboral i els drets dels treballadors i treballadores del sector turístic.	David Abril Hervàs Departament de Filosofia i Treball Social. Grup de Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP) Ref: OCDS-REC2023/11	Universitat Autònoma de Santo Domingo Fundació Ateneu CCOO Alba Sud REPÚBLICA DOMINICANA	4.350,00 €

En aquesta convocatòria el total dels ajuts concedits ha sumat un import de 98.415 euros a càrrec del conveni instrumental subscrit amb la Conselleria d'Afers Socials i Esports del Govern de les Illes Balears i de la partida pròpia de la Universitat de les Illes Balears.

A continuació una relació de les fitxes de cada un dels projectes finançats:

COLÒMBIA

Transicions socioecològiques cap a escenaris de sostenibilitat, mitigació i adaptació al canvi climàtic a la zona altoandina de Nariño

Referència: OCDS-REC2023/01

Responsable: Elena Baraza Ruíz

Departament / Grup de recerca: Departament de Biologia, Institut de Recerca Agroambiental i d'Economia de l'Aigua (INAGEA)

Equip:

- Elena Baraza Ruiz, Departament de Biologia / Grup de Recerca Agroambiental i d'Economia de l'Aigua (INAGEA).
- Josefina Bota Salort, Departament de Biologia / Grup de Recerca Agroambiental i d'Economia de l'Aigua (INAGEA).

- Javier Gulías León, Departament de Biologia / Grup de Recerca Agroambiental i d'Economia de l'Aigua (INAGEA)

Contrapart: Universitat de Nariño (UDENAR)

País: Colòmbia

Durada: 1 de gener de 2023 - 20 de desembre de 2023

Resum:

Aquest projecte vol donar continuïtat a la cooperació entre la UIB i la Universitat de Nariño, que es va iniciar fa anys amb l'estudi de la vegetació de l'erm alt andí. Aquests projectes varen veure la necessitat de treballar sobre els sistemes agropecuaris per preservar les àrees naturals a través de la seva gestió sostenible. El projecte OCDS-CUD2022/06, desenvolupat durant el 2022, va permetre diagnosticar les necessitats i potencialitats dels sistemes agropecuaris de la zona per millorar la seva resiliència enfront del canvi climàtic i potenciar els serveis ambientals. Sobre aquests resultats, aquesta proposta s'enfoca en la dinamització de processos de transformació agroecològica dels sistemes convencionals de producció a partir de finques pilot a les zones d'estudi. Comença amb un procés de sensibilització i educació de les persones de les finques vinculades, en temes bàsics d'agroecologia, i després passa a una fase d'implementació a finques pilot. Addicionalment, analitza la història de l'agroecosistema i les perspectives futures mitjançant elements de SIG i teledetecció. Tot això, en un ambient de recerca per al desenvolupament i la transferència mútua de coneixements, protecció del medi ambient i la biodiversitat, i lluita contra el canvi climàtic.

Objectius de Desenvolupament Sostenible: 2, 10, 11, 12, 13, 15.

ARGENTINA

Estudi de la diversitat d'abelles silvestres com a indicador de sostenibilitat ambiental en agrosistemes argentins

Referència: OCDS-REC2023/02

Responsable: Amparo Lázaro Castillo

Departament / Grup de recerca: Departament de Biologia-IMEDEA / Grup de Recerca sobre Canvi Global (ICG)

Equip:

- Amparo Lázaro Castillo, Departament de Biologia-IMEDEA / Grup de Recerca sobre Canvi Global.
- Elena Baraza Ruiz, Departament de Biologia / Grup de Recerca de Plantes en Condicions Mediterrànies.
- Carmelo Gómez-Martínez, IMEDEA / Grup de Recerca sobre Canvi Global.
- Joana Cursach Seguí, Departament de Biologia / Grup de Recerca de Plantes en Condicions Mediterrànies.

Contrapart: Centre de Recursos Naturals Renovables de la Zona Semiàrida (CERZOS) / Universitat Nacional del Sud (UNS)

País: Argentina

Durada: 1 de gener – 20 de desembre de 2023

Resum:

La pol·linització per insectes silvestres és un servei ecosistèmic fonamental, necessari per al manteniment de la biodiversitat i la producció agrícola. No obstant això, les amenaces antròpiques provoquen pèrdues globals de pol·linitzadors, la qual cosa té conseqüències greus per al manteniment dels sistemes productius. Amb aquest projecte es pretén avaluar els beneficis de sistemes de producció agrícola més amigables amb el medi ambient (agroecològics, en paisatges menys degradats), enfront dels cultius intensius tradicionals, per entendre com la biodiversitat associada als cultius pot oferir serveis ecosistèmics i millorar la producció dels cultius d'una manera sostenible. En concret, es determinarà la diversitat i reproducció d'abelles solitàries natives (mitjançant paranys niu) i la producció de cultius en 80 camps agroecològics i convencionals distribuïts per tot l'Argentina. Es planteja un abordatge de ciència ciutadana que implica la col·laboració dels productors en els mostreigs de camp. Hi ha institucions argentines (CONICET i INTA) que han cofinançat un estudi pilot que serveix de base per al present projecte, que permetrà desenvolupar una metodologia robusta de recollida de dades mitjançant un enfocament de ciència ciutadana, establir estratègies de gestió sostenible d'agrosistemes, així com estrènyer vincles científics i afavorir la transferència de coneixements entre tots dos països.

Objectius de Desenvolupament Sostenible: 2, 3, 11, 12, 13, 15

EQUADOR

Capacitació per a la implementació d'estratègies de tecnologies verdes (Green IT) a la Universitat de les Forces Armades - ESPE de l'Equador

Referència: OCDS-REC2023/03

Responsable: Belén Bermejo González

Departament / Grup de recerca: Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtiques / Arquitectura i Comportament de Sistemes Informàtics i de Comunicacions (ACSIC)

Equip:

- Belén Bermejo González, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica - DMI / Grup de Recerca sobre Arquitectura i Comportament de Sistemes Informàtics i de Comunicacions, ACSIC.
- Carlos Juiz García, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica - DMI / Grup de Recerca sobre Arquitectura i Comportament de Sistemes Informàtics i de Comunicacions, ACSIC.
- David Fernando Cortés Gómez, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica - DMI, Grup de Recerca sobre Arquitectura i Comportament de Sistemes Informàtics i de Comunicacions, ACSIC.
- Bartomeu Serra Cifre, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica - DMI / Grup de Recerca sobre Arquitectura i Comportament de Sistemes Informàtics i de Comunicacions, ACSIC.
- Bartomeu Capó Capó, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica - DMI / Grup de Recerca sobre Arquitectura i Comportament de Sistemes Informàtics i de Comunicacions, ACSIC.
- Andrea Vanessa Mory Alvarado, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica - DMI, estudiant de doctorat en TIC / Grup de Recerca sobre Arquitectura i Comportament de Sistemes Informàtics i de Comunicacions, ACSIC.

Contrapart: Universitat de les Forces Armades - ESPE

País: Equador

Durada: 1 de gener de 2023 - 20 de desembre de 2023

Resum:

L'any 2030 s'espera que les tecnologies de la informació suposin un 20 per cent de

les emissions mundials de CO₂ a l'atmosfera. Gran part d'aquest percentatge d'emissions prové de països com l'Equador i d'entitats com la Universitat de les Forces Armades - ESPE. Amb aquest projecte es promouen polítiques verdes més adequades a aquesta entitat perquè pugui reduir el consum elèctric i les conseqüents emissions de CO₂. Per aconseguir aquest objectiu, és necessari formar els investigadors, docents i estudiants i formar les empreses públiques i privades de l'Equador per difondre la presa de consciència respecte de les tecnologies verdes. A continuació es fa un diagnòstic del consum energètic de la Universitat de les Forces Armades - ESPE (o algunes de les seves unitats) per desenvolupar un pla d'implantació de tecnologies verdes. D'aquesta manera, aquesta universitat serà un referent estatal sobre com es pot reduir el consum elèctric de les tecnologies..

Objectius de Desenvolupament Sostenible: 4, 9, 11, 12, 13

HAITÍ

Governança postcatàstrofe. Dinàmiques demogràfiques i urbanització recent a l'àrea metropolitana de Port-au-Prince. L'exposició de Canaan als riscos naturals i antròpics

Referència: OCDS-REC2023/04

Responsable: Joana M. Petrus Bey

Departament / Grup de recerca: Departament de Geografia / Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR)

Equip:

- Joana M. Petrus Bey, Departament de Geografia / Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR)
- Maurici Ruiz Pérez, Departament de Geografia / Grup de Recerca Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR).

Contrapart: Universitat Estatal d'Haití (UEH)

País: Haití

Durada: 1 de gener de 2022 – 12 de desembre de 2023

Resum:

El projecte transforma els resultats obtinguts en el projecte OCDS/2018 l'OCDS en dos outputs de recerca en format de tesis doctorals. Les tesis parteixen dels resultats sobre el barri de Canaan, una àrea enormement empobrida i superpoblada situada al

nord-est de la capital, Port-au-Prince. La primera tesi (C. B. Joseph) s'emmarca en l'objectiu ODS11 (ciutats i comunitats sostenibles) en la mesura que analitza els vincles econòmics, socials i ambientals de la població de l'àrea metropolitana de la capital d'Haití amb el seu entorn i preveu la proposta de mecanismes per millorar la inclusió social i mitigar els riscos en consonància amb el Marc de Sendai (2015). L'altra tesi (R. Desravines) abraça de forma específica tant l'ODS 13- Canvi climàtic com l'ODS-17- Aliances, ja que analitza, d'una banda, els riscos i vulnerabilitats de la població de l'assentament periurbà de Canaan en relació amb el canvi climàtic i avalua les aliances de cooperació que s'han desenvolupat després de les catàstrofes que no han estat sempre un bon exemple de governança.

Les tesis estan en curs al programa de doctorat THAG/UIB des de 2018 i es lliuraran a final de 2023, en haver acabat l'estada de treball imprescindible per acabar-les.

Objectius de Desenvolupament Sostenible: 11, 13, 17

UGANDA

Creació d'una base de dades de lesions de pell de diferents fototipus i desenvolupament d'algorismes per al seu reconeixement

Referència: OCDS-REC2023/05

Responsable: Lidia Talavera Martínez

Departament / Grup de recerca: Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica / Soft Computing, Processament d'Imatges i Agregació (SCOPIA)

Equip:

- Lidia Talavera Martínez, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica/ Grup de Recerca Soft Computing, Processament d'Imatges i Agregació (SCOPIA).
- Manuel González Hidalgo, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica/ Grup de Recerca Soft Computing, Processament d'Imatges i Agregació (SCOPIA).
- Antoni Jaume Capó, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica/ Grup de Recerca Unitat de Gràfics i Visió per Computador i Intel·ligència - UGIVIA.

- Pere Bibiloni Serrano, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica
Grup de Recerca Soft Computing, Processament d'Imatges i Agregació
(SCOPIA).

Contrapart: Universitat de Busitema, Universitat de Twente, Hospital de Referència Regional de Mbale

País: Uganda

Durada: 2 de gener de 2023 – 20 de desembre de 2023

Resum:

La intel·ligència artificial (IA) s'ha integrat perfectament en molts aspectes de la nostra vida quotidiana. De fet, existeix un interès enorme per fer servir aquests algorismes per ajudar en el diagnòstic clínic. En dermatologia, la IA ha aconseguit una competència comparable a la dels dermatòlegs en l'anàlisi de lesions cutànies. No obstant això, els especialistes són poc propensos a emprar aquestes eines com a suport diagnòstic, ja que els resultats poden ser difícils d'interpretar. En els conjunts de dades disponibles per a l'entrenament i la validació d'aquests sistemes, les imatges de pell fosca no estan pràcticament representades. Hi ha recerques que han demostrat que els programes entrenats amb imatges preses únicament de persones amb tipus de pell clar no són precisos quan analitzen imatges de pell fosca, i viceversa. L'objectiu principal d'aquest projecte és desenvolupar i/o aplicar eines computacionals interpretables pels especialistes per detectar lesions en persones amb tonalitats de pell diferents. A aquest efecte, es crearà una base de dades, amb perspectiva de gènere, completament anotada per experts dermatòlegs, amb imatges de lesions en pells fosques. L'eina resultant serà validada clínicament, amb la qual cosa es potenciarà la transferència de les millores tecnològiques a la pràctica clínica dermatològica.

Objectius de Desenvolupament Sostenible: 3, 4, 5, 9, 10, 17

PERÚ

Turisme i gènere des de la perspectiva de l'educació universitària. El rol de les dones d'Ese Eja de Infierno(Perú - Amazonia) en la defensa del territori i el desenvolupament turístic sostenible

Referència: OCDS-REC2023/06

Responsable: Miquel Àngel Coll Ramis

Departament / Grup de recerca: Departament de Geografia / Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR)

Equip:

- Miquel Àngel Coll Ramis, Departament de Geografia / Grup de Recerca Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR).
- Bartomeu Mut Amengual, Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació / Grup de Recerca Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR).
- Bartolomé Deyà Tortella, Departament d'Economia de l'Empresa / Grup de Recerca Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR).
- Patrícia Horrach Rosselló, Departament d'Economia de l'Empresa / Grup de Recerca Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR).
- Aitor Martínez García, doctorat en Economia / Grup de Recerca Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR).
- Pere Joan Prats Taberner, Facultat de Turisme, Grup de Recerca Grup d'Estudis Demogràfics i Turístics (GEDITUR).

Contrapart: Universitat Científica del Sud

País: Perú

Durada: 1 de gener de 2023 – 20 de desembre de 2023

Resum:

Aquest projecte de recerca es caracteritza per ser un estudi qualitatiu i pràctic que aborda aspectes sobre el rol de les dones de la comunitat nativa Ese Eja del Infierno (Perú) com a defensores del territori enfront de l'amenaça del creixement de la mineria il·legal a la zona, la qual ha augmentat a partir de la COVID-19, així com el seu paper com a emprenedores i formadores per impulsar un desenvolupament sostenible del turisme a la Reserva Nacional de Tambopata. Es realitza un estudi qualitatiu de tipus etnogràfic de la comunitat amb l'objectiu d'identificar variables que determinin el rol que compleixen les dones com a defensores de territori i possibles factors que reforcin el seu paper en el desenvolupament d'un turisme sostenible. Amb els resultats d'aquest projecte, es pretén contribuir a fer visible l'enfocament de gènere en el turisme i impulsar el compliment de determinats ODS, com ara: la fi de la pobresa, educació de qualitat, la igualtat de gènere, el treball decent i creixement econòmic, la reducció de les desigualtats, el desenvolupament de ciutats i comunitats sostenibles,

la producció i consum responsables, i la protecció de la vida dels ecosistemes terrestres.

Objectius de Desenvolupament Sostenible: 1, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 15

CUBA

Aproximacions a l'anàlisi morfològica de glòbuls vermells aplicant intel·ligència artificial en l'espai forma com a suport al diagnòstic i seguiment de la drepanocitosi

Referència: OCDS-REC2023/07

Responsable: Antoni Jaume Capó

Departament / Grup de recerca: Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica / Laboratori d'Aplicacions de la Intel·ligència Artificial (LAIA) / Unitat de Gràfics i Visió per Computador i Intel·ligència Artificial (UGIVIA)

Equip:

- Antoni Jaume Capó. Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica / Laboratori d'Aplicacions de la Intel·ligència Artificial (LAIA) / Unitat de Gràfics i Visió per Computador i Intel·ligència Artificial (UGIVIA)
- Manuel González Hidalgo, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica - DMI / Grup de Recerca sobre Laboratori d'Aplicacions de la Intel·ligència Artificial (LAIA) i Soft Computing, Processament d'Imatges i Agregació (SCOPIA);
- José María Buades Rubio, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica - DMI / Grup de Recerca sobre Unitat de Gràfics i Visió per Computador i Intel·ligència Artificial (UGIVIA)
- Gabriel Moyà Alcover, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica – DMI / Grup de Recerca sobre Unitat de Gràfics i Visió per Computador i Intel·ligència Artificial (UGIVIA) i Laboratori d'Aplicacions de la Intel·ligència Artificial (LAIA)
- Miquel Miró Nicolau, Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica - DMI / Grup de Recerca sobre Unitat de Gràfics i Visió per Computador i Intel·ligència Artificial (UGIVIA) i Laboratori d'Aplicacions de la Intel·ligència Artificial (LAIA)

Contrapart: Universitat de Guantánamo, Universitat Nacional de l'Orient, Universitat de Ciències Mèdiques de Guantánamo i Hospital General Dr. Juan Bruno Zayas

Ubicació: Cuba

Durada: 1 de desembre de 2022 – 20 de desembre de 2023

Resum:

La drepanocitosi és una malaltia que té una gran incidència mundial, genera la deformació del glòbul vermell i provoca quadres clínics severos de trombosi en òrgans interns que poden causar la mort del malalt. El seguiment clínic, a Cuba i a altres països, es basa en proves complementàries i en l'observació de mostres de sang dels pacients al microscopi per quantificar la deformació de les cèl·lules sanguínies. La recerca de mètodes eficients per a l'anàlisi automàtica d'imatges de microscòpia és un tema candent en la comunitat científica internacional, ja que permet avançar en l'obtenció de suport automàtic al diagnòstic precís i millorar l'atenció al pacient. L'objectiu d'aquest projecte és dissenyar algorismes per continuar avançant en l'anàlisi automàtica morfològica de glòbuls vermells (eritròcits) sobre imatges de microscòpia en mostres de pacients amb drepanocitosi. És un projecte de recerca interdisciplinària i traslacional, i els resultats poden estendre's al suport al diagnòstic d'altres malalties. L'equip de recerca és multidisciplinari (hematologia, informàtica, matemàtica, intel·ligència artificial) i està format per sis investigadores i cinc investigadors, amb experiència conjunta en projectes de recerca, publicació dels resultats en revistes JCR, congressos d'impacte i transferència dels resultats.

Objectius de Desenvolupament Sostenible: 3, 4, 5, 9, 10, 17

EQUADOR

Grup de suport dirigit a famílies usuàries del CEDIUC - Universitat de Cuenca, per a la promoció de l'apoderament i la qualitat de vida familiar.

Referència: OCDS-REC2023/08

Responsable: Ana J. Cañas Lerma

Departament / Grup de recerca: Departament de Filosofia i Treball Social. Grup d'Estudis de Treball Social Relacional (ETSOR)

Equip:

- Ana J. Cañas Lerma, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Estudis de Treball Social Relacional (ETSOR).

- Sebastià Verger Gelabert, Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació / Grup de recerca en educació, comunicació i qualitat en salut (ECYCS).
- Maria Elena Cuartero Castañer, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Estudis de Treball Social Relacional (ETSOR).
- Sara Bagur Pons, Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació.
- Xavier Sureda Partida, alumne col·laborador, 4t curs del grau de Treball Social.
- Mounir Saddik El Khamssi, alumne col·laborador, 4t curs del grau de Treball Social.

Contrapart: Universitat de Cuenca

País: Equador

Durada: 1 de juny de 2023 – 20 de desembre de 2023

Resum:

A l'Equador, les famílies amb fills que són usuàries de serveis d'atenció precoç (AT) de 0 a 6 anys i famílies amb fills de 7 a 12 anys, amb necessitats en el desenvolupament, presenten una deterioració de la salut mental i física; mostren afectació en trastorns ansiosos, depressius i/o estressants. En aquest context, les famílies necessiten suport per reconèixer i compartir quines estratègies poden utilitzar per ajudar al desenvolupament dels seus fills i al benestar familiar, així com emfasitzar activitats que poden donar un sentit d'agència i capacitat. Aquest projecte consisteix a avaluar l'efectivitat de la intervenció de grups de suport dirigits a les famílies d'infants d'entre 0 i 6 anys usuàries de serveis d'AT, en el Centre de Desenvolupament Infantil, al servei de la ciutadania (CEDIUC), vinculat a la Universitat de Cuenca, així com a les famílies d'infants de 7 a 12 anys que també acudeixen al centre. Per això, es du a terme un disseny mixt per conèixer més concretament la seva situació i, a partir dels resultats, crear, capacitar i posar en marxa uns grups virtuals de suport. L'objectiu és que les mateixes famílies, després d'una formació, arribin a autogestionar els seus grups de suport perquè s'estableixi un programa durador en el temps. Com a punt final, es realitzarà una guia per poder replicar el model.

Objectius de desenvolupament sostenible: 3, 4, 5.

PERÚ

Abandonament i rescat dels sabers pagesos tradicionals en els assentaments humans d'Iquitos

Referència: OCDS-REC2023/09

Responsable: Héctor Gil Rodríguez

Departament / Grup de recerca: Departament de Filosofia i Treball Social. Grup de Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP)

Equip:

- Héctor Gil Rodríguez, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP).
- Maria Gómez Garrido, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP).
- Fernanda Caro Blanco, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP).

Contrapart: Institut de Formació d'Adolescents i Nens Treballadors INFANT

País: Perú

Durada: 1 de maig de 2023 – 20 de desembre de 2023

Resum:

Aquesta proposta pretén contribuir a rescatar i a valorar els sabers tradicionals de les comunitats d'Iquitos. L'estructura productiva d'aquestes comunitats es caracteritza pel predomini de la pesca i l'agricultura d'autoconsum. Llacs, rierols i horts familiars són el camp de treball de gran part de les famílies d'aquesta zona. En aquestes activitats operen coneixements ancestrals de tipus individual, familiar i comunitari que han permès que els pobladors mantinguin la seva manera de viure al llarg del temps. No obstant això, aquests sabers s'han desvalorat profundament entre la joventut local. Molts adolescents s'identifiquen amb valors de tipus occidental com el progrés, el desenvolupament o la modernitat i rebutgen la manera de vida dels seus predecessors, la qual cosa dona lloc a moviments migratoris freqüents. Partint d'aquesta evidència, aquesta recerca analitza, en clau de sostenibilitat, el corpus de coneixement vinculat a l'ús i maneig de recursos naturals en les comunitats d'Iquitos i analitza els discursos de la joventut local sobre el desenvolupament, amb un estudi qualitatiu basat en entrevistes semiestructurades i observacions participants. S'espera

que els resultats contribueixin a fomentar l'arrelament sociocultural de la gent jove d'aquests territoris.

Objectius de desenvolupament sostenible: 7, 8, 11, 12, 13

PERÚ

Anàlisi de comportaments d'ajuda i culpabilització a dones víctimes de violència física, psicològica i sexual a partir casos emblemàtics del Perú i Espanya

Referència: OCDS-REC2023/10

Responsable: Victòria Ferrer Pérez

Departament / Grup de recerca: Departament de Psicologia. Grup Estudis de Gènere

Equip:

- Victòria Ferrer Pérez, Departament de Psicologia / Grup de recerca sobre Estudis de Gènere.
- Virginia Ferreiro Basurto, Departament de Psicologia / Grup de recerca sobre Estudis de Gènere.
- Leila I. Vázquez González, Departament de Psicologia / Grup de recerca sobre Estudis de Gènere.

Contrapart: Grup de Recerca Psicològica, Cultural i Gènere. Pontifícia Universitat Catòlica del Perú.

País: Perú

Durada: 1 de juny de 2023 – 20 de desembre de 2023

Resum:

La violència contra les dones afecta nines i dones de tot el món. Al Perú, les xifres de 2022 registren 130 casos de femicidi íntim (MIMP, 2023); a Espanya en són 49 (<femicidio.net>, 2022). No obstant això, hi ha altres formes de violència abans d'arribar a aquesta, entre les quals hi ha les que provenen i són reforçades pel conjunt de la societat, com quan hi ha accions de culpabilització o ajuda a la víctima, segons les característiques del cas i d'aspectes culturals.

Aquest projecte es proposa abordar aquestes accions de culpabilització o ajuda a dones víctimes de violència física, psicològica i sexual. Per fer-ho, du a terme una recerca qualitativa, mitjançant la selecció i l'anàlisi de casos emblemàtics i material en xarxes socials esdevinguts al Perú i a Espanya. D'aquesta manera, prenent com a eixos

d'anàlisis variables associades a aquestes conductes com la cultura de l'honor, els pensaments distorsionats sobre la dona i l'ús de la violència i els mites de l'amor romàntic es realitzen comparacions entre tots dos països, i es consideren els diferents tipus de violència: física, psicològica i sexual. Es proposa aquest projecte com l'inici d'una proposta de línia de treball futura i conjunta en la temàtica.

Objectius de Desenvolupament Sostenible: 5, 10

REPÚBLICA DOMINICANA

TRANSLABTUR: transferència transnacional de coneixement en l'àmbit de l'organització laboral i els drets dels treballadors i treballadores del sector turístic

Referència: OCDS-REC2023/11

Responsable: David Abril Hervàs

Departament / Grup de recerca: Departament de Filosofia i Treball Social. Grup de Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP)

Equip:

- David Abril Hervàs, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP).
- Maria A. Carbonero, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP).
- Caterina Thomàs, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP).
- Paloma Martín, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP).
- Ernest Cañada, investigador de capítol 6, Departament de Geografia / Grup de recerca sobre Sostenibilitat i Territori (GIST).
- Toni Jesús Aguiló, investigador de capítol 6, Departament de Filosofia i Treball Social / Grup de recerca sobre Desigualtats, Gènere i Polítiques Públiques (DGIPP).

Contrapart: Universitat Autònoma de Santo Domingo - Fundació Ateneu CCOO - Alba Sud

País: República Dominicana

Durada: 1 de maig de 2023 – 20 de desembre de 2023

Resum:

En el procés d'internacionalització de la indústria turística balear, les cadenes hoteleres han tingut un paper capdavanter. De fet, empreses illenques familiars com Barceló, Melià, Riu o Iberostar, entre altres, són avui en dia corporacions transnacionals importants amb una presència majoritària a l'altra banda de l'Atlàntic, al mar Carib. Destinacions turístiques a països empobrits com Mèxic (Cancún i la Riviera Maya), la República Dominicana o Colòmbia, entre altres, han estat configurades segons el patró de l'anomenada «balearització» (Blázquez et al., 2005) i en els darrers anys, dels complexos turístics, que també es repliquen aquí després d'experimentar-se allà amb el paradigma de la «modernització» hotelera (Abril, 2015).

L'anomenada «balearització global» (Blázquez et al., 2005) no ha anat acompanyada, no obstant això, d'una millora de les condicions de feina i de vida dels treballadors del sector turístic en aquells països (Cañada, 2023), entre altres qüestions perquè les formes d'organització sindical sovint romanen prohibides o sotmeses a situacions de repressió a alguns d'aquests indrets.

Aquest projecte es proposa sistematitzar i compartir el coneixement laboral acumulat a les Illes Balears que permeti avançar en termes de drets socials i laborals als països del Sud global amb presència de les cadenes transnacionals hoteleres a les Illes Balears, i establir vincles entre les organitzacions sindicals d'aquí i els actors que s'identifiquin en aquells països sobre el terreny.

Objectius de Desenvolupament Sostenible: 1, 3, 8, 12, 17

2.2 Suport al programa de foment de la recerca en l'àmbit del desenvolupament humà sostenible

Com a novetat durant aquest curs acadèmic l'OCDS va donar suport al Programa de Foment de la Recerca de dues formes, mitjançant:

1. **Ajuts directes** a l'Àrea d'Investigació de la UIB per assumir el finançament d'accions de recerca que contribueixin a l'àmbit del desenvolupament humà sostenible en alguna d'aquestes modalitats:
 - I. Ajuts per a la publicació i difusió de la investigació.

- II. Ajuts per a la realització de congressos a la UIB.
- III. Ajuts per l'assistència a congressos.
- IV. Ajuts per a la realització d'estades de treball a països prioritaris del Pla director vigent de la cooperació al desenvolupament de les Illes Balears o bé a països amb els quals la UIB manté o ha mantingut relació en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.

Els ajuts que s'han concedit han estat els següents:

Nom	Modalitat	Títol	Quantia de l'ajut
Hèctor Gil Rodríguez	Estada de treball	Estada de treball a Iquitos (Perú)	700 euros
Joana Maria Mestre	Assistència a congressos	Séminaire international sur les migrations entre Sénégal et Espagne (Senegal)	800 euros
Elisa Bosch Donate	Assistència a congressos	La violencia obstétrica: otro tipo de violencia encubierta contra las mujeres	895 euros

2. **Ajuts complementaris** a les quatre modalitats anteriors de l'Àrea d'Investigació en el marc de la I Convocatòria de suport al Programa de Foment de la Recerca en l'àmbit del desenvolupament humà sostenible 2022-2023. L'ajut concedit va ser:

Nom	Modalitat	Títol	Quantia de l'ajut
Joana Maria Mestre	Assistència a congressos	Séminaire international sur les migrations entre Sénégal et Espagne (Senegal)	387,63 euros

2.3 IV Convocatòria dels Premis Agenda 2030 per a la transformació social i el desenvolupament humà sostenible per a TFG, TFM i tesis doctorals de la UIB

Fruit del compromís adquirit per la Universitat de les Illes Balears (UIB) amb la implementació de l'Agenda 2030, l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS) i el Vicerectorat de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació en el marc de la col·laboració amb la Consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat convoquen els Premis Agenda 2030 per a la Transformació Social i el Desenvolupament Humà Sostenible.

Aquesta convocatòria té l'objectiu de premiar els treballs de l'alumnat que hagi fet el seu TFG, TFM o Tesi Doctoral sobre alguns dels ODS establerts per l'Agenda 2030 en matèria de desenvolupament humà sostenible i

transformació social a escala local i/o global. D'aquesta manera, es pretén contribuir a la promoció de l'Agenda 2030 i els ODS, reafirmant la implicació de la comunitat universitària i el seu compromís amb la generació de coneixement crític i respostes davant els reptes del present.

Per aquest termini els ODS que es varen prioritzar de cada eix varen ser:

- Eix prosperitat: els ODS 7, 8, 9, 10 i 11
- Eix planeta: els ODS 6, 12; 13, 14 i 15
- Eix pau: l'ODS 16
- Eix partenariat: l'ODS 17.

En data 9 de novembre de 2022 es va resoldre el segon termini que va romandre obert del 3 al 24 d'octubre, i es varen atorgar els següents premis:

Tesi doctoral	Treball de fi de Màster	Treball de fi de Grau
Primer premi: Belén Bermejo González, del Doctorat en Tecnologies de la Informació, per «Performance and energy	Primer premi: Bo Miquel Nordfeldt Fiol, del Màster Universitari en Sistemes Intel·ligents, per «Improving visual odometry for	Primer premi: Marina Rodríguez Morro, del Grau en Treball Social, per «Periodismo del sinhogarismo en España: un

consumption trade off in server consolidation», amb una dotació econòmica de 1.500 euros. ODS 9: Indústria, innovació i infraestructures. ODS 12: Consum i producció responsables. ODS 13: Acció pel clima	challenging underwater environments and AUV navigation», amb una dotació econòmica de 1.500 euros. ODS 14: Vida submarina.	análisis longitudinal de 2008 hasta 2021», amb una dotació de 1.500 euros. ODS 8: Treball decent i creixement econòmic. ODS 10: Reducció de les desigualtats. ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles. ODS 17: Aliança pels objectius.
Segon premi: Josep Fortesa Bernat, del Doctorat en Història de l'Art i Geografia, per «Assessing temporal variability and controlling factors on the hydrosedimentary response in Mediterranean catchments», amb una dotació de 750 euros. ODS 6: Vida submarina. ODS 13: Acció pel clima. ODS 15: Vida terrestre.	Segon premi: Mateu Jover Mulet, del Màster Universitari en Sistemes Intel·ligents, per «A Toolchain for Scheduling Legacy Ethernet-Based Traffic into TSN Network with Spatial and Time Redundancy», amb una dotació econòmica de 750 euros. ODS 7: Energia neta i assequible. ODS 9: Indústria, innovació i infraestructures.	Segon premi: Irene Marcos Martín, del Grau en Dret, per «Medidas positivas para el fomento del medio ambiente en el entorno rural y en el ámbito de la transformación energética», amb una dotació de 750 euros. ODS 7: Energia neta i assequible. ODS 8: Treball decent i creixement econòmic. ODS 9: Indústria, innovació i infraestructures. ODS 15: Vida terrestre.
Tercer premi: María Esperanza Dalmau Estelrich, del Doctorat en Ciència i Tecnologia Química, per «Revalorización de subproductos vegetales. Efecto del procesado sobre la extracción, estabilidad y bioaccesibilidad de compuestos antioxidantes», amb una dotació de 250 euros. ODS 6: Vida submarina. ODS 8: Treball decent i creixement econòmic.	Tercer premi: Marc Munar Covas, del Màster Universitari en Sistemes Intel·ligents, per «Estudio de telemedicina para el seguimiento de complicaciones postquirúrgicas en cirugía abdominal para la realización de un estudio clínico», amb una dotació econòmica de 250 euros. ODS 9: Indústria, innovació i infraestructures.	Tercer premi: Miquel Comas Oliver, del Grau en Dret, per «L'efiltració d'informació com a ciberdesobediència civil: anàlisi penal», amb una dotació de 250 euros. ODS 16: Pau, justícia i institucions sòlides. ODS 17: Aliança pels objectius.

ODS 9: Indústria, innovació i infraestructures. ODS 14: Vida submarina. ODS 15: Vida terrestre.		
--	--	--

L'acte de lliurament, que va tenir lloc a Son Lledó, el dia 15 de febrer de 2023 a les 11.30 hores, va comptar amb la presència del Dr. Jaume Carot Giner, rector de la Universitat de les Illes Balears, el Dr. Marc Nadal Roberts, vicerector de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació, la Sra. Mercedes Garrido Rodríguez Consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat, la Sra. Ruth Maria Escribano Dengra, coordinadora de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS), així com amb l'alumnat premiat i els seus tutors i tutores.

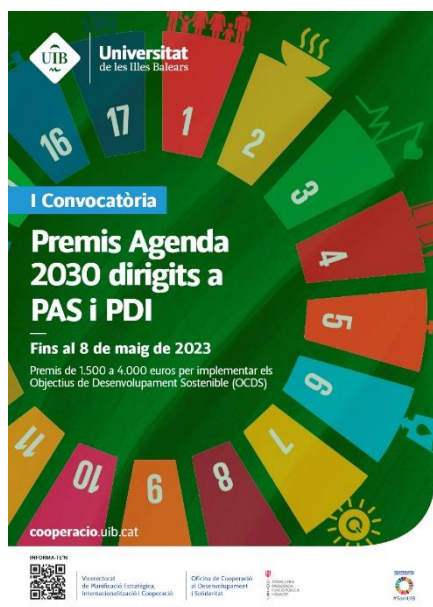
El total dels ajuts concedits ha estat de 7.500 euros a càrrec del conveni signat amb la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat del Govern de les Illes Balears.

Dades de participació

Dins el segon termini de la convocatòria esmentada han participat un total de trenta-quatre (34) persones, de les quals vint (20) eren dones i la resta (14) homes. Del total de participants, varen ser finalment premiats nou (9): quatre (4) dones i cinc (5) homes.

2.4 I Convocatòria dels Premis Agenda 2030 dirigits als col·lectius de PAS i PDI

L'OCDS i el Vicerectorat de Planificació Estratègica, Internalització i Cooperació en col·laboració amb la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat del Govern de les Illes Balears van convocar els Premis Agenda 2030 dirigits als col·lectius de personal administració i serveis (PAS) i de professorat docent investigador (PDI) en representació de les facultats, escoles, departaments, instituts de recerca, serveis, centres i oficines de la UIB. L'objecte d'aquesta convocatòria és incentivar la participació activa de la comunitat universitària en la implementació dels ODS de l'Agenda 2030 en els àmbits de la docència, la recerca, la transferència, la gestió i la cultura promogudes per la pròpia universitat

mitjançant l'atorgament de premis en dues categories diferents:

Categoria I: Projectes liderats per personal docent investigador (PDI) vinculat a facultats, escoles, centres, departaments, instituts de recerca, o altres (grups de recerca, laboratoris, observatoris, etc.):

- 1r premi: dotació econòmica de 4.000 euros
- 2n premi: dotació econòmica de 2.500 euros
- 3r premi: dotació econòmica de 1.500 euros

Categoria II: Projectes liderats per personal d'administració i serveis (PAS) vinculat a oficines, serveis, unitats o altres estructures anàlogues de la UIB.

- 1r premi: dotació econòmica de 4.000 euros
- 2n premi: dotació econòmica de 2.500 euros
- 3r premi: dotació econòmica de 1.500 euros

Es varen presentar un total de tretze (13) projectes: vuit (8) varen ser presentats per dones i cinc (5) per homes. En data de resolució 19 de juny de 2023 es varen atorgar

els premis als projectes seleccionats que han estat liderats per quatre (4) dones i dos (2) homes. Per més informació consulteu les taules següents segons cada categoria:

Categoria PAS		
Noms i cognoms/Servei	Títol	Premis
Bàrbara Obrador Rosselló Servei d'Activitats Culturals (SAC)	Què s'investiga a la UIB? Rutes, conferències i converses divulgatives dels coneixements que es generen a la UIB.	4.000,00€
Marta Macías Borrás Servei de Biblioteques	Difondre i sensibilitzar els ODS que estan relacionats amb la biblioteca universitària	2.500,00€
Esteve Gomila Candel Grup de recerca en Química Analítica Ambiental, Departament de Química	T'Estim-UIB: AROMES DE CANVI. Valorització de les plantes mitjançant mètodes analítics creant sinèrgies per a la transformació social	1.500,00€

Categoria PDI		
Noms i cognoms / Facultat	Títol	Premis
Patricia García Pazo, Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia	Prevención del suicidio en el ámbito universitario: alumnado facilitador	4.000,00€
María Reyero (tramitat per Olaya Álvarez García) Facultat d'Educació	"Transformam el món de les aules": material didàctic per a la transversalització de l'Agenda 2030 a Facultats d'Educació	2.500,00€
Sebastià Verger Gelabert Institut de Recerca i Innovació Educativa (IRIE)	Visibilització i Sensibilització de l'Atenció Primerenca als graus de la Universitat de les Illes Balears: El dret dels infants amb discapacitat i les seves famílies.	1.500,00€

El total de premis concedits ha estat de 16.000 euros en el marc de la subvenció atorgada per la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat del Govern de les Illes Balears.

2.5 II Convocatòria dels Premis Futurs Utòpics de la Mediterrània

Les Illes Balears es troben estratègicament situades a la Mediterrània, i, per tant, la Universitat de les Illes Balears (UIB) té una situació privilegiada geogràficament per actuar d'una manera ferma i compromesa per impulsar una transformació ecosocial en l'escenari de crisi multidimensional en la qual es troba actualment la Mediterrània.

Després de la bona acollida que va tenir la I Convocatòria dels Premis per a projectes audiovisuals Futurs Utòpics de la Mediterrània 2021, que va tenir un gran nombre de projectes audiovisuals presentats i una col·laboració àmplia d'agents de diversos països de la conca mediterrània, l'OCDS, juntament amb el Servei d'Activitats Culturals (SAC) de la UIB i amb el

suport de la Direcció General de Cooperació, es va decidir impulsar una segona convocatòria, aquesta vegada dirigida al sector cultural que es dedica a la disciplina artística de la música.

Per tal de poder classificar els projectes musicals es van establir dues línies temàtiques que van incloure tot tipus de gènere musical:

Línia temàtica I: peça musical i lletra originals

- Primer premi de 7.000 euros.
- Segon premi de 5.000 euros.
- Tercer premi de 3.000 euros.

Línia temàtica II: peça musical adaptada amb lletra original

- Primer premi de 7.000 euros
- Segon premi de 5.000 euros

- Tercer premi de 3.000 euros

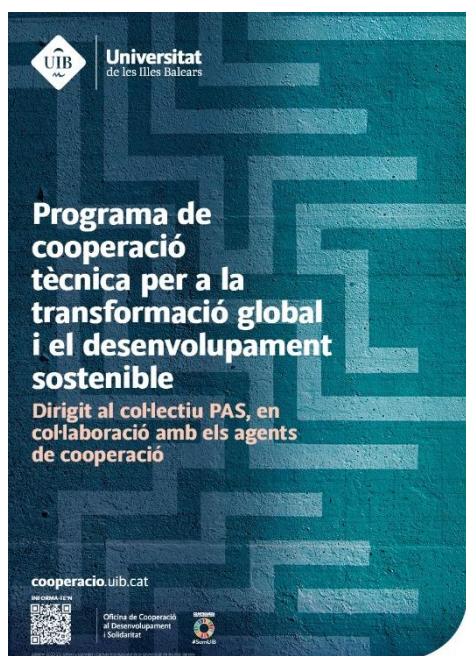
Es varen presentar un total de sis (6) projectes, dels quals tres a càrrec de tres (3) dones i tres (3) homes. La resolució de les diferents categories, en data del 24 de juliol de 2023, apareixen premiats cinc projectes, tres (3) liderats per dones i dos (2) per homes. A les taules següents apareixen tots els detalls:

Línia temàtica I: peça musical i lletra originals		
Noms	Títol projecte musical	Premis
Associació MIA Cultura	«Ritmes del mar»	7.000 €
Blas Juan Vidal Ramis	«Arena»	5.000 €
Aya El Zein Zamrik	Gent de la terra»	3.000€

Línia temàtica II: peça musical adaptada amb lletra original		
Noms i cognoms	Títol projecte musical	Premis
Júlia Vaquer Viedma	«CRIT»	7.000 €
Martí Sáez Madrona	«Ya habib alqalb/Estimat meu»	5.000 €

Donat que es va declarar desert el tercer premi amb una dotació 3.000 euros de la línia temàtica II, el total d'ajuts concedits ha estat de 27.000 euros a càrrec del conveni signat amb la Conselleria d'Afers Socials i Esports.

2.6 Programa de cooperació tècnica per a la transformació global i el desenvolupament sostenible

L'OCDS amb el suport i compromís del Vicerectorat de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació i de Gerència de la UIB, ha posat en marxa un nou programa de cooperació tècnica dirigit al PAS amb l'objectiu de promoure l'intercanvi de coneixements, la transferència de tecnologia i el suport tècnic entre la UIB i institucions i entitats de països del Sud global.

Els agents de cooperació de les Illes Balears, o bé directament les institucions públiques o entitats sense ànim de lucre de països del Sud, poden proposar accions de cooperació tècnica a la UIB especialment concebudes per a la participació del PAS. D'aquesta manera, la Universitat vol contribuir a donar resposta a les demandes del

Sud global i sensibilitzar la comunitat universitària sobre problemes vinculats al desenvolupament humà sostenible, i establir aliances amb altres actors en àmbits com la transició ecosocial, la governança dels pobles o l'enfortiment organitzacional. Les accions de cooperació, amb els seus requisits i condicions, es difonen a través dels canals de comunicació de l'OCDS i es publiquen al tauler electrònic oficial.

Com antecedents durant el curs anterior, s'ha d'esmentar que es va rebre una sol·licitud de cooperació tècnica de l'entitat Alianza por la Solidaridad per realitzar un projecte fotogràfic a Bolívia. Aquesta es va traslladar al Servei de Comunicació de la UIB, que va aportar una fotògrafa per a la realització de les fotografies sobre el terreny. El resultat ha estat l'exposició «Alça la veu per una vida lliure de violència a Bolívia», que la present memòria recull a l'apartat d'altres accions d'EpTS.

Donat els bons resultats i el suport tant del servei, com del Vicerectorat de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació i de Gerència es va publicar, el mes de juliol del 2023, aquesta convocatòria oberta i permanent amb la il·lusió que la resta d'agents de la cooperació balear la valorin com una eina útil i pràctica per donar resposta a les seves sol·licituds i de la resta d'administracions públiques de les Illes Balears.

2.7 Seguiment de projectes de cooperació internacional

L'OCDS té el compromís d'avaluar la seva activitat i fer seguiment de projectes de forma regular per tal d'extreure aprenentatge de les accions, identificar oportunitats de millora i orientar accions futures. En l'àmbit de la cooperació internacional, encara no s'havia fet cap viatge de seguiment de projectes de cooperació universitària al desenvolupament (CUD) a Colòmbia, país amb el que des de 2016 s'han impulsat catorze (14) projectes de CUD i de recerca (12 executats i 2 en execució) cofinançats pel Govern Balear i la UIB amb un total de 123.459 euros. Per aquesta raó es va organitzar un viatge de seguiment al país el mes de juliol de 2023, per fer seguiment dels projectes liderats per professorat de la UIB: Valeria Eim, Edwin Palacio, Javier Gulías i Elena Baraza.

Zones visitades: Ibagué, Palmira, Pasto

Dates: des del 22 de juliol al 3 d'agost de 2023

Persones que s'han desplaçat: Ruth Escribano i Alex González (coordinadora de l'OCDS i tècnic de l'OCDS, respectivament)

Agenda del viatge:

Dies	Activitats/contraparts	Projectes/programes	Localitat
Dissabte 22/07	Viatge Espanya - Colòmbia		BOGOTÀ
Diumenge 23/07	Visita cultural a Bogotà	Visita a Montserrate, barri La Candelaria, Plaza Bolívar, equipaments culturals i Filmoteca, amb l'acompanyament d'una assessora del Ministeri de Cultura	
Dilluns 24/07	Reunió amb l'equip tècnic de l'OTE de l'AECID (crt. 11 #93-67 piso 3, cerca del Parque de la 93) Desplaçament de Bogotà a Ibagué (bus)	Reunió amb l'Oficina de la Cooperació Espanyola: Rocío Alarcón (Administradora de Programes i Projectes), Marta Gutiérrez Pedrosa, (responsable de projectes) i Adriana Ardila (tècnica de gènere)	
Dimarts 25/07	Reunions coordinades amb el personal acadèmic i	Reunions amb les Facultats de ciències, grups de	

	institucional de la Universidad del Tolima	recerca vinculats a la facultat i laboratoris: Jonh Jairo Méndez Arteaga (vicerector d'Investigació – Creació, Innovació, Extensió i Projecció social), Fabio Numpaque (director de l'ORI), Angélica Sandoval (directora de Foment d'Investigació - Creació), Andrés Tafur (director Centro de Estudios Regionales), Walter Murillo (PDI del Dept. de Química), Henry Váquiro (PDI del Dept. de Química) i Daniel Daza (doctorand del Dept. de Química).	IBAGUÉ
	Desplaçament al municipi El Espinal per visitar productors agrícoles	Visita de camp a productors d'aufabreguera	
Dimecres 26/07	Visita de camp amb Henry Váquiro i Daniel Daza de la Universidad de Tolima Desplaçament de Ibagué a Palmira (bus)	Sortida al Parque Nacional Los Nevados	
Dijous 27/07	Reunions coordinades amb el personal acadèmic i institucional de la Universitat Nacional de Colòmbia – UNAL (seu de Palmira)	Reunions amb les Facultats de ciències, grups de recerca vinculats a la facultat i laboratoris: Vanessa Arango Arana (gestora de l'ORI), Jaime Eduardo Muñoz Florez (vicerector de la UNAL a la seu de Palmira), Juan Gabriel León (degà de la Facultat d'Enginyeria i Administració) i Luz Stella Cadavid (PDI del Departament d'Enginyeria)	PALMIRA

Divendres 28/07	Visita de camp a la comunitat El Arenillo amb la professora Luz Stella Cadavid	Sortida a El Arenillo i visita de la comunitat organitzada i itinerari ambiental	
Dissabte 29/07	Vol de Palmira a Pasto. Sortida de camp a la reserva natural de La Planada amb la contractació d'un vehicle amb xofer	Estada a la RN per conèixer la gestió comunitària de la reserva natural de La Planada a càrrec del poble indígena Awa i experimentar l'ecoturisme	LA PLANADA-NARIÑO
Diumenge 30/07	Tornada de La Planada a Pasto	Desplaçament vehicle amb xofer	
Dilluns 31/07	Visita de camp a la Laguna de La Cocha amb Maria Elena Solarte (PDI del Dept. de Biologia de la Universidad de Nariño (UDENAR)), Belisario Cepeda Quilindo (cap de Departament de Biologia), Claudia Lorena Duque (doctoranda en Ciències agràries) i Vanessa Usbeck López (estudiant de Ciències agràries)	Visita de la comunitat organitzada i itinerari ambiental. Trobada amb Conchita Matabanchoy (lideresa i defensora de les reserves naturals de El Encano)	PASTO-NARIÑO
Dimarts 01/08	Reunions coordinades amb el personal acadèmic i institucional de la Universidad de Nariño (UDENAR)	Reunió amb la Secretaria General, Paulina Dávila Solarte i amb Adriana Erazo Ruíz, directora de Relacions internacionals, Maria Elena Solarte, Belisario Cepeda Quilindo i Claudia Lorena Duque de la Universidad de Nariño	
Dimecres 02/08	Fi del viatge i vol de tornada	-	
Dijous 03/08	Arribada a Palma	-	PALMA

Objectius generals:

- Presentació i contacte mitjançant una reunió amb l'Oficina de la Cooperació Espanyola (OTE) de l'Agència espanyola de cooperació internacional al desenvolupament (AECID).

- Conèixer “in situ” la realitat i context dels resultats obtinguts i a les persones implicades de les contraparts de les tres universitats executores dels projectes CUD i de recerca (veure taula més abaix).
- Recollir propostes de millora i/o continuïtat durant el procés participatiu d’avaluació conjunta.
- Valorar possibles sinergies per impulsar els programes de mobilitat internacional de beques de pràctiques i estades solidàries i valorar la possibilitat de contactar amb noves contraparts de la regió per a programes de mobilitat internacional de la UIB (OCDS i SRI).
- Recopilar material gràfic-audiovisual.

Annex 2. Projectes de cooperació i recerca amb Colòmbia visitats durant el viatge

Zona/ Contrapart principal	Títol	IP
Ibagué, Universitat del Tolima	Implementació d'estratègies per a la valorització de cultius no tradicionals i residus agroindustrials amb potencial ús industrial.	Valeria Eim
	Revaloració dels subproductes agroalimentaris. Ús potencial de biocompuestos com a material de recobriment.	
	Revaloració integral dels subproductes del processament de la llimona (<i>Citrus latifolia</i>), varietat Tahití, en el Departament de Tolima, Colòmbia. Extracció i caracterització de biocompuestos i estabilització del suc.	Oscar Alberto Rodríguez Barragán
Nariño, Universitat de Nariño	Transicions socioecològiques cap a escenaris de sostenibilitat, mitigació i adaptació al canvi climàtic en la zona altoandina de Nariño.	

	Diagnòstic del potencial de canvi en els sistemes agropecuaris per a millorar la seva resiliència enfront del canvi climàtic i potenciar els serveis ambientals en l'Erm Alt Andí de Nariño.	Elena Baraza
	Cooperació per a l'avanç en l'anàlisi ecofisiològic i l'estudi i aplicació de les micorrizes per a la conservació i restauració de la biodiversitat dels erms andins.	
	Enfortiment de capacitats científiques en biologia vegetal per a la conservació de la biodiversitat dels erms andins.	Javier Gulías
	Enfortiment de capacitats científiques en biologia vegetal per a la conservació de la biodiversitat dels erms andins.	
	Enfortiment de capacitats científiques en ecofisiologia de plantes i implementació de processos de recerca en patrons fisiològics i funcionals de plantes natives i endèmiques com a valors objecte per a la conservació de la biodiversitat dels erms andins.	
Valle del Cauca, Universitat Nacional de Colòmbia (seu Palmira)	El monitoratge ambiental: una eina per a la gestió integral dels recursos naturals.	Edwin Palacio
	Cap a un desenvolupament sostenible a Colòmbia: el monitoratge ambiental com a ruta cap a la gestió integral dels recursos naturals en la zona rural de la vall del Cauca.	
	Cap a un desenvolupament sostenible a Colòmbia: el monitoratge ambiental com a ruta cap a la gestió integral dels recursos naturals en zona rural de la vall del Cauca.	

¹ En groc els projectes que estan en execució.

Notes de premsa generades:

- [Nota de premsa - Universidad del Tolima](#)

3. Programes de mobilitat internacional, de formació en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament i de la transversalització de l'Educació per a la Transformació Social (EpTS) en el marc de l'Agenda 2030

3.1 Programa de Beques de pràctiques

En el marc de la XXXV Convocatòria de beques de pràctiques per als estudis oficials de grau o màster en el marc de la cooperació al desenvolupament, durant el curs acadèmic 2022-23, es varen convocar en un primer termini un total de vint i dos (22) beques i es varem presentar un total de nou (9) alumnes (totes dones), entre els estudis d'Educació Infantil, Educació Social i Pedagogia, Treball Social, Psicologia i Infermeria. Varen obtenir la plaça per fer pràctiques o el TFG/TFM dels estudis per estades d'una durada mínima de 60 dies un total de sis (6) alumnes amb tres (3) contraparts sòcies de dos (2) països diferents, sota la tutorització d'un total de cinc (5) professors/es implicades. Ha estat un any de molta inestabilitat sociopolítica en alguna de les regions, la qual cosa que s'explica més endavant i justifica una menor participació al programa.

Les beques concedides segons la resolució publicada en data 10 de gener de 2023 varen ser les següents:

Beques de pràctiques per als estudis oficials de grau o màster en el marc de la cooperació al desenvolupament durant el curs acadèmic 2022-23 (primer període)					
Participants	Estudis	Alumnes	Contrapart	País	Ajut concedit
Julia Martínez Morcillo	Infermeria	3	Universitat Estatal de Bólvivar	Guaranda, Equador	2.100,00 €
Carlota Liébana Frontera					2.100,00 €
Diana Carolina Bonilla Quichimbo					2.100,00 €

Naila María Forteza Colom	Treball Social	2	Instituto de Formación de Adolescentes y Niños Trabajadores INFANT	Iquitos, Perú	2.100,00 €
Laia Vidal Ferrer					2.100,00 €
Elisa Castells Fernández	Treball Social	1	Fundación al Servicio del Enfermo de Cáncer	Cuenca, Ecuador	2.100,00 €
TOTAL		6	3	2	12.600,00€

La situació d'inestabilitat política del Perú va afectar a les places dels projectes del Grau en Fisioteràpia, Grau d'Educació Social i de Pedagogia i Grau de Psicologia. En el cas del Màster Universitari en Intervenció Socioeducativa (MISO), l'alumna elegida va renunciar a la seva plaça explícitament per aquestes circumstàncies. Pel que fa al projecte del Marroc (referència A) pels estudis de Mestre primària (Menció suport educatiu i Menció audició i llenguatge), l'associació contrapart va anul·lar les pràctiques per falta d'usuaris al centre educatiu per a nins i nines sords/es "Effetah".

Els testimonis de l'alumnat que ha participat en aquest programa s'han publicat a través de les [xarxes socials de l'OCDs](#). Els seus missatges encoratgen a la participació de la comunitat universitària en aquest programa de mobilitat internacional en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament:

Donat que no es varen poder cobrir totes les places per les causes descrites anteriorment, durant el mateix curs acadèmic es varen convocar de nou un total de quatre (4) beques i es varen presentar un total de tres (3) alumnes (totes dones), entre els estudis de Màster Universitari en Intervenció Socioeducativa (MISO) i els estudis de Fisioteràpia. Varen obtenir la plaça per fer pràctiques o el TFG/TFM dels estudis per estades d'una durada mínima de 60 dies un total de dos (2) alumnes amb una (1) contrapart sòcia d'un (1) país diferent, sota la tutorització d'una (1) professora implicada.

Les beques concedides segons la resolució publicada en data 3 de març de 2023 varen ser les següents:

Beques de pràctiques per als estudis oficials de grau o màster en el marc de la cooperació al desenvolupament durant el curs acadèmic 2022-23 (segon període)					
PARTICIPANTS	ESTUDIS	ALUMNES	CONTRAPART	PAÍS	AJUT CONCEDIT
Esther Vèrilhac	Fisioteràpia	2	Departament de Fisioteràpia de l'Edward Francis Small Teaching Hospital EFSTH	Banjul, Gàmbia	2.100,00 €
Isabel Mut González					2.100,00 €
TOTAL	1	2	1	1	4.200,00€

3.2 Programa de voluntariat internacional: Estades Solidàries

En el marc de la XVIII Convocatòria d'Estades Solidàries per desenvolupar tasques de voluntariat internacional en el marc de la cooperació al desenvolupament, durant el curs acadèmic 2022-23 es varen convocar en primer termini un total de vint i dos (22) places, de les quals catorze (14) anaven dirigides als col·lectius de l'alumnat, el PAS i el PDI i vuit (8) exclusivament a l'alumnat, tot plegat en col·laboració amb cinc (5) contraparts sòcies a quatre (4) països diferents.

En un primer termini i data de resolució de 4 d'abril es varen concedir un total de tres (3) places, de les quals dos (2) varen ser per alumnes i una (1) per a PAS. En el segon termini que es va publicar en data 29 de maig hi havia un total de dinou (19) places, de les quals dotze (12) anaven dirigides als col·lectius de l'alumnat, el PAS i PDI i vuit (8) exclusivament a l'alumnat, tot plegat en col·laboració amb cinc (5) contraparts sòcies a quatre (4) països diferents. Les places concedides van ser les següents:

Entitats de les Illes Balears	Col·lectius	Contraparts Sòcies	País	Participants	Ajut concedit
Programa INeDITHOS	Alumnat(5)	Asociación Aprendo Contigo	Perú	Cristina Ruiz Aguilar	2.000,00€
				Sebastià Quetglas Servera	2.000,00€

				Carmen Linares Chacón	2.000,00€
				Clara María Artigues Fornés	2.000,00€
				Jasmín Hunter Raji	2.000,00€
	PAS (1)			Victòria López Servera	1.150,00€
Alcúdia Solidària	Alumnat (1)	Centro de Apoyo a Niños/as y adolescentes trabajadores/as - CANAT	Perú	Agostina Ailen Barta Guevara	2.000,00€
Associació Amics del Poble Saharai Illes Balears	Alumnat (1)	Campaments de Refugiats Sahrauís,	Algèria	Júlia Vaquer Viedma	2.000,00€
Dime. Cuenta con nosotros	Alumnat(2)	Hospice San Camilo	Equador	Francisco Espín Ureña	2.000,00€
				Clara Garcés Jaume	2.000,00€
TOTAL	2	4	3	10	19.150,00€

3.3 Incorporació de la cooperació i l'educació per a la transformació social en els estudis reglats de la UIB

3.3.1 Convocatòria d'ajuts per a projectes d'innovació i millora de la qualitat docent en el marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible

La docència en els estudis de grau i postgrau constitueix un dels principals eixos d'acció de la UIB. Per tal d'aconseguir la qualitat i l'excel·lència en l'àmbit docent, cal fer una revisió contínua de tot allò que envolta aquest àmbit, cercar estratègies, metodologies, materials i més, que ens permetin mantenir l'ensenyament actualitzat, basat en l'evidència i adaptat a les necessitats cada vegada més canviants. El vicerectorat de Personal Docent i Investigador i el vicerectorat de Planificació

Estratègica, Internacionalització i Cooperació, a través de l'OCDS han continuat impulsant el desenvolupament de projectes d'innovació pedagògica a la UIB, organitzats i gestionats per l'Institut de Recerca i Innovació Educativa (IRIE).

Els projectes finançats en aquesta convocatòria tenen com a objectiu donar suport al professorat en la tasca de millora de la qualitat, la innovació docent i la seva difusió en l'àmbit científic i/o a la societat en general. A més, han de tenir per finalitat la millora dels processos d'ensenyament i aprenentatge, la millora del procés d'avaluació, l'aprenentatge professionalitzador, l'ús de l'aprenentatge servei (APs), la internacionalització i/o la promoció de processos de coordinació docent i treball en equip entre el professorat. Una de les novetats de la convocatòria és que el període d'execució dels projectes és del 15 de setembre de 2023 al 30 de juny de 2025 (dos anys) i que l'ajut concedit és complementari com un incentiu per aquells projectes que hagin justificat que fan feina específicament en la consecució dels ODS:

Títol del projecte	Investigador principal	Quantitat atorgada
Divulgació científica sobre salut humana com a eina educativa en les assignatures de fisiologia del grau en Bioquímica	Cristina Bouzas	150€
Una imatge val més que mil paraules. La Història acadèmica vs les fake news en format audiovisual	Gabriel Rosselló	200€
ArqueoCSI: el cas de la dona de la trena de Cova des Pas	Gabriel Servera	350€
Reactiva l'alumnat: programa de descansos actius a l'aula	Josep Vidal	350€
Storytelling Educativo: Potenciando la Educación Universitaria de Calidad a través de Narrativas Inspiradoras en el Aula	Ryan Federo	350€

El total dels ajuts concedits ha estat de 1.400 euros destinats a cobrir les despeses justificades en la memòria i que són necessàries per dur a terme el projecte, fer-ne l'avaluació i/o per difondre-la a càrrec del pressupost propi de l'OCDS.

3.3.2 Programa per incorporar els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) a la docència de la Facultat d'Educació

Les universitats compleixen un rol social fonamental per a la promoció del desenvolupament sostenible, els drets humans i els valors democràtics i igualitaris amb els quals potenciar una ciutadania global. A les aules universitàries es formen col·lectius de professionals que poden participar per la sensibilització i la promoció d'aquests valors amb l'acompliment de la seva tasca professional. La Facultat d'Educació de la Universitat de les Illes Balears (FEUIB) està compromesa amb aquests valors i inclou en l'estructura i en els processos d'ensenyament-aprenentatge un compromís cap a la sostenibilitat, la igualtat i l'equitat amb els quals desenvolupar estils de vida vertebrats per aquests valors de ciutadania global entre els i les futures professionals de l'educació.

Aquest programa es focalitza en la formació de docents de la FEUIB, és a dir, pretén guiar al professorat participant per poder fer efectiva la connexió entre els continguts de les seves assignatures i els ODS al llarg d'un semestre. La finalitat és que aquest professorat, traslladi aquests aprenentatges a les seves assignatures de manera estable i transversal, per així fer de la FEUIB un node d'acceleració de l'Agenda 2030.

El programa rep el suport de la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears que permet poder contractar a una professora associada, amb experiència en cooperació al desenvolupament i educació per a la transformació social, encarregada de coordinar i fer el seguiment de les diferents convocatòries del programa. La docent a càrrec del programa és Maria Reyero, llicenciada en Periodisme, Màster en Cooperació Internacional i Especialista en Estudis de Gènere, amb trajectòria en gestió de projectes de cooperació al desenvolupament i disseny i implementació de projectes d'educació per a la transformació social i comunicació per al desenvolupament, a diferents ONGDs i organismes multilaterals.

Activitats i metodologia

Per desenvolupar les activitats previstes, el professorat seleccionat per formar part d'aquest programa va participar a les sessions d'orientació, coordinació i valoració que es van organitzar i va haver de portar a terme les activitats següents:

Línia 1. Orientació i assessorament per incorporar els ODS al desenvolupament de cada assignatura, mitjançant:

- Participació a les sessions individuals per revisar i validar el procés personalitzat per a la transversalització dels ODS a les assignatures.
- Planificació coordinada amb l'especialista d'activitats de sensibilització per a l'alumnat sobre els ODS prioritzats en cada assignatura. El disseny de les sessions, els materials i els casos pràctics pel treball en grups es fa de manera col·laborativa entre la professora especialista en Cooperació i el personal docent participant. La proposta és que les sessions quedin ja integrades en el programa de l'assignatura.
- Proposta de continguts per a la transversalització de l'Agenda 2030 a les guies docents.

Línia 2. Formació del professorat participant en Educació per a la Transformació Social, Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible

Si bé és cert que gran part del professorat tenia ja coneixements i interès sobre aquests temes, s'ha volgut reforçar amb el compromís dels participants de realitzar cinc mòduls del curs d'autoaprenentatge «Una anàlisi transversal en un món desigual» de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS) de la UIB. L'objectiu és que el professorat participant vagi incorporant continguts i reflexionant, individualment i col·lectivament, sobre temes que tenen a veure amb l'Agenda 2030.

Assignatures que han participat durant els dos semestres del curs 2022-23:

Assignatura	Grau	Curs	Semestre	ODS prioritzats
22007 - Models Educatius en la Primera Infància	Educació Infantil	1er	2n	ODS 4, 5 i 10
22011 - Psicologia de l'Educació	Educació infantil	2n	1er	ODS 4, 5 i 10
22020 - Estratègies d'Intervenció Educativa en la Primera Infància II	Educació Infantil	3r	1er	ODS 4, 5 i 10
22022 - Coneixement del	Educació infantil	3r	1er	ODS 4 i ODS 13

Medi Natural i la seva Didàctica				
22028 - Família i Escola	Educació Infantil	4rt	1er	ODS 4, 5, 10 i 17
22104 - TIC aplicades a l'educació primària	Educació primària	1er	1er	TOTS
22119 - Intervenció Psicoeducativa en les Dificultats del Llenguatge en el Context Escolar	Educació primaria	2n	2n	ODS 4, 5, 10 i 16
22110 - Psicologia de l'Educació i Acció Tutorial	Educació primaria	2n	1er	ODS 4, 5 i 10
22120 - Educació Artística: Música. Didàctica a l'Escola Primària	Educació primària	3r	1er	ODS 4, 5, 10 i 16
22100 - Bases Didàctiques I disseny curricular (doble grau)	Doble grau	1er	1er	TOTS
22204 - Antropologia de l'Educació	Pedagogia	1er	1er	ODS 4, 5 i 10
22207 - Planificació de la Intervenció Educativa	Pedagogia	1er	2n	TOTS
22203 - Sociologia de l'Educació	Pedagogia - Educació Social	1er	2n	ODS 4, 5 i 10
22320 - Programes d'Intervenció Socioeducativa a l'Escola.	Educació Social	3r	2n	ODS 4, 5, 10 i 12
22304 - Mètodes i tècniques d'investigació educativa	Educació Social	2n	1er	ODS 5 i 10

Resultats del programa “Transformam el món des de les aules” al curs 2022-23:

- Han participat un total de 15 assignatures dels 4 graus que s'imparteixen a la Facultat (Educació Infantil, Educació Primària, Pedagogia i Educació Social), a més del doble grau d'Educació Infantil i Primària.
- Han participat 19 docents (15 dones i 4 homes).
- S'han dut a terme 24 sessions a l'aula (48 hores de formació en ODS vinculats específicament a les assignatures)
- 1.064 alumnes (859 dones i 202 homes) han participat a sessions on s'han abordat diferents ODS, de manera integrada al contingut de les seves assignatures.

3.4 Campanya de defensores de drets.

L'OCDS amb el suport de la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears i la col·laboració de la Iniciativa Mesoamericana de Defensoras (IM-Defensoras), va organitzar la segona edició del programa de mobilitat de dones defensores de drets, que va tenir lloc del 15 al 20 de desembre de 2022, com a part de la campanya “Defensem

Dones Defensores de Drets, #JuntasEnsProtegim”. L'objectiu principal és proporcionar un espai segur a Mallorca de formació, construcció de la solidaritat, autocures i incidència política per a defensores de drets de diferents territoris que actualment siguin en programes d'acollida del territori espanyol.

Les dues dones defensores de drets que han participat en aquesta edició del programa de mobilitat, acollides en altres programes o bé com a col·laboradores amb entitats com Taula per Mèxic i l'AAPSIB, han estat les següents:

Grecia Eugenia Rodríguez Navarro, Mèxic. Llicenciada en Psicologia amb l'especialitat en Gènere i Educació per la Universitat Pedagògica Nacional de Zacatecas. Investigadora-activista, va fundar l'Observatorio de Conflictos Mineros de Zacatecas el 2016 per oferir acompanyament en la defensa del drets del territori dels ejidos, comunitats i grups vulnerables afectats o amenaçats per megaprojectes i activitats extractives a l'estat de Zacatecas. Grecia Eugenia Rodríguez Navarro feia una estada d'investigació a l'institut de Ciències i Tecnologia Ambiental (IACTA-UAB), a

Barcelona, i va poder gaudir de la campanya “Protegim Dones Defensores de Drets” gràcies a la col·laboració amb Taula per Mèxic.

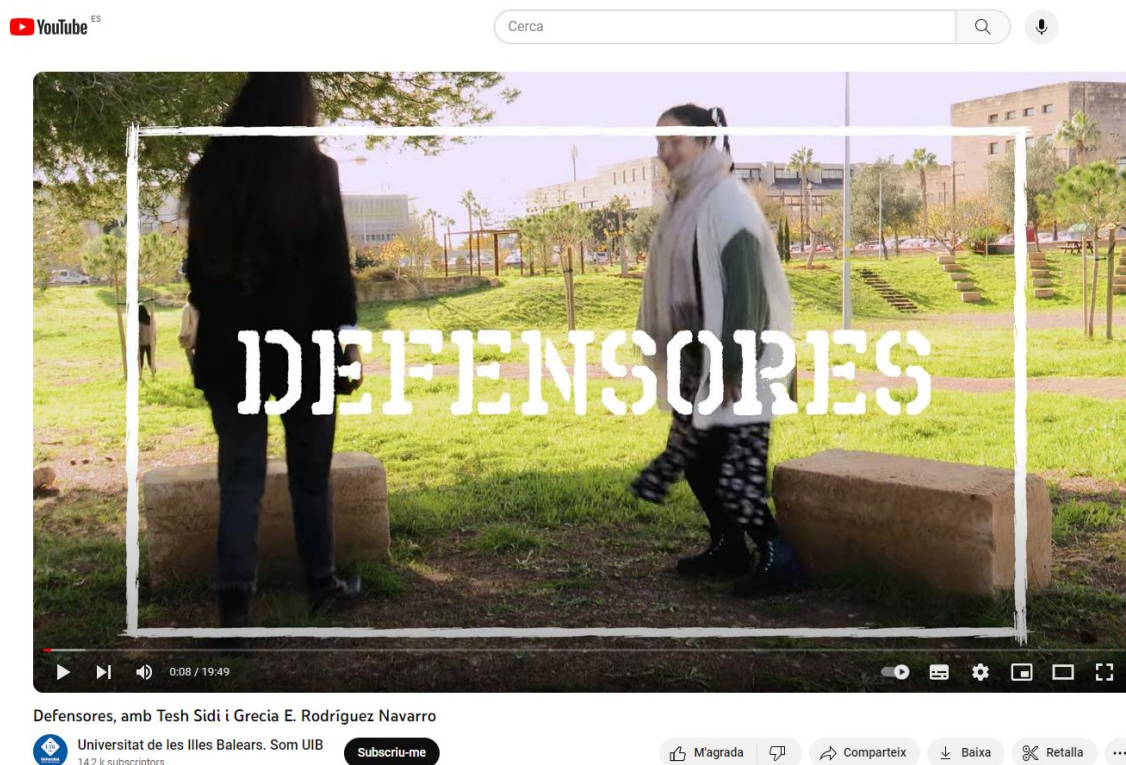
Tesh Sidi, Sàhara Occidental. Nascuda als campaments de refugiats sahrauís, i actualment diputada al Congrés dels Diputats, Tesh Sidi és Enginyera informàtica per la Universitat d’Alacant i enginyera de dades massives (big data) per la Universitat Europea de Madrid. Activista política enfocada a denunciar les vulnerabilitats dels drets humans que sofreix el poble sahrauí, ha estat presidenta de l’Associació Sahrauí a la Comunitat de Madrid. És la creadora de la plataforma de comunicació digital SaharawisToday, plataforma plural liderada per dones per combatre el racisme institucional que sofreix el poble sahrauí i que té com l’objectiu principal narrar en primera persona els esdeveniments del Sàhara Occidental, per permetre així que la mateixa societat sahrauí es pugui expressar.

Les defensores varen participar a trobades amb activistes locals com la batucada feminista Femsò, a entrevistes amb els mitjans de comunicació locals (IB3 ràdio) i també en els espais d'autocures que aquesta iniciativa promou. Per altra banda, es va enregistrar una entrevista amb el Servei de Recursos Audiovisuals (SRAV) de la UIB. A continuació una foto d’un dels moments de la gravació:

Fruit de la col·laboració entre l’OCDS i el Servei de Recursos Audiovisuals de la UIB, ha nascut la sèrie «Defensores» (<https://cooperacio.uib.cat/EpD/recursos/>), una col·lecció de testimonis generats en el marc del programa Campanya Defensant Dones Defensores de Drets, que es duu terme amb la participació de la Iniciativa Mesoamericana de Mujeres Defensoras i altres institucions i entitats col·laboradores.

En concret i durant el període d'aquesta memòria es varen enregistrar, editar i difondre els següents capítols:

Capítol 1. A través d'una conversa informal entre dues defensores de drets, na Tesh Sidi i na Grecia Eugenia E. Rodríguez Navarro, ens aproparem als punts de vista, inquietuds i reptes de les lluites del poble saharauí i de l'estat de Zacatecas a Mèxic, respectivament. Les dues defensores ens parlen sobre la problemàtica dels seus països i descobreixen, per una part, que la seva defensa s'enfronta als mateixos obstacles, que són el colonialisme, el capitalisme i el patriarcat, resultats d'un sistema que promou les desigualtats entre països i les injustícies locals i globals; i per una altra part, la gran discriminació que pateixen elles, especialment, pel fet de ser dones defensores de drets.

Tercera edició - 2023

La tercera edició es va dur a terme del 28 de febrer al 4 de març de 2023 i les tres dones defensores de drets que varen participar varen ser:

Britany Castillo, El Salvador. És activista transfeminista i defensora dels drets humans de persones del col·lectiu LGBTIQ. Forma part de l'Associación Solidaria Para Impulsar el Desarrollo Humano (ASPIDH) Arcoiris Trans, una organització que va aconseguir que, per primera vegada, a El Salvador condemnassin tres policies per un transfeminicidi. A ASPIDH, Britany coordina el projecte Centroamérica Diversa, el qual es desenvolupa a quatre països de la regió. A més, integra la Xarxa Salvadorenca de Defensores dels Drets Humans, un espai on es construeixen, juntament amb altres companyes, alternatives de protecció integral per a les defensores de drets humans.

Dalila Argueta, Honduras. Feminista defensora dels drets, originària d'Hondures i exiliada a Espanya des de 2019. És una veu constant de denúncia de les violències que enfronten les defensores de terra i territori davant els megaprojectes. A la distància forma part de la lluita per la defensa de l'aigua a Guapinol i integra la Xarxa de Defensores dels Drets Humans a Honduras. A Euskadi, on es troba aïllada des de 2021, integra [Casa Basoa](#) (casa de defensores), un espai on es construeix una xarxa de denúncia i cures per a defensores en risc.

Katherin Cruz Cerato, Honduras. Katherin és treballadora social, experta en seguretat i acompanyament feminista, membre de la Xarxa Nacional de Defensores dels Drets Humans a Honduras, des d'on fa una tasca vital per a la defensa de la vida i la justícia. Aquesta xarxa forma part de la Iniciativa Mesoamericana de Defensores amb acció política organitzada a la regió. El cop d'estat de 2019 va fer retrocedir els drets humans a Honduras. Des de llavors, Katherin ha lluitat amb les defensores per les comunitats que s'enfronten al patriarcat neoliberal i racista.

En aquesta tercera edició, les defenores Britany, Dalila i Katherin, es varen reunir amb representats de l'Ajuntament de Palma així com amb la consellera d'Afers Socials i Esports, Fina Santiago, amb la qual varen poder compartir i explicar les seves experiències, a la vegada que des del SRAV varen enregistrar el segon capítol de la sèrie esmentada de la UIB, el qual podeu visualitzar en aquest [enllaç](#).

Capítol 2. Trobada informal al voltant d'un berenar típic mallorquí, amb la codirectora d'IM-Defensoras Marusia López com a amfitriona i tres defensores, na Dalila Argueta i na Katherin Cruz Cerato, d'Hondures, i na Britany Castillo, d'El Salvador, per conversar sobre la situació crítica de violència que pateixen elles i les seves comunitats d'origen.

Totes comparteixen vivències pel fet d'haver hagut de sortir de manera forçosa dels seus països com a mesura de protecció a causa de la forta repressió, discriminació i violència que viuen pel fet de formar part de la xarxa de defensores de drets de les persones trans i de la defensa del territori i de la natura. També destaquen la importància de les cures i conclouen que gràcies a pertànyer a la xarxa internacional de defensores (IM-Defensoras) se senten acompanyades i poden unir forces per continuar amb la defensa dels drets humans. El seu missatge final és: «Les xarxes salven vides».

També varen tenir l'oportunitat de participar a un acte públic en commemoració i denúncia de l'assassinat de la defensora hondurenya Berta Cáceres, que es va dur a terme al Casal Joan Alcover, davant del mural de defensores, inaugurat el mateix dia i que va ser possible per la coordinació entre AAVV ses Veles, Ajuntament de Palma, IM-defensoras i l'OCDS.

Presentació del primer capítol de la sèrie “Defensores”

La projecció estava prevista per a dia 28 de febrer, però per causes meteorològiques, l'activitat va haver de ser ajornad:

Data: 2 de març

Hora: 20 hores

Lloc: Casal de barri Joan Alcover, carrer Joan Alcover, 28, Palma.

En el marc del programa de mobilitat de defensores de drets, realitzada en col·laboració amb IM-Defensoras, es va presentar el primer capítol ([vídeo](#)).

En el col·loqui que va seguir a la presentació vàrem poder comptar en directe amb les tres defensores que ens visitaven en marc del programa de mobilitat, i que ja havien participat

abans a l'[Encuentro Internacional Feminista \(EIF\)](#), celebrat a Madrid del 24 al 26 de febrer de 2023.

Dades de participació

Varen assistir un total de 20 vint persones, de les quals 16 eren dones i la resta (4) homes.

3.5 XVIII Convocatòria d'ajuts per a accions d'Educació per a la Transformació Social (EpTS)

En data 16 de juny de 2022, en el marc de les XVIII Convocatòria d'ajuts per accions d'Educació per a la Transformació Social, es va resoldre el segon termini en el qual es varen aprovar onze (11) accions, les quals s'han executat dins el període que abasta la memòria actual. Les accions aprovades han estat realitzades per onze (11) membres de la comunitat universitària, de deu (10) departaments i estudis diferents i s'han dut a terme amb la col·laboració de deu (10) entitats: Oficina d'Universitat Saludable i Sostenible, Rezero - Fundació prevenció residus i consum, Ecotransformers, Fem Infància, Circula Cultura, Llana Viva Illes Balears, Institut Paulo Freire, Escola de Música d'Esporles, Companyia teatral de la UIB i CEIP Gabriel Comas i Ribas.

Títol de l'acció	Persona responsable Departament/ Estudis	Vinculació amb la UIB	Línia estratègica ¹	Acció tipus ²	Ajut concedit
Exposició. <i>Treballam per a una salut sense plàstic i un estil de vida sostenible.</i> Tallers. «No volem una salut de plàstic» i «Estil de vida sostenible»	Adrià Muntaner Mas. Infermeria i Fisioteràpia	PDI	III	B	740,00 €
Taller. «El nacimiento es una cuestión feminista. Taller artístico-antropológico de sensibilización sobre el fenómeno de la violencia obstétrica y afectivo-sexual. Material para la construcción de un Silent Book»	Nadia Babani. Doctorat en Estudis Interdisciplina- ris de Gènere	Alumnat	III	A	2.085,00 €
Jornades. TransformAcciones Ecofeministas: Sentipensar desde el cuerpo-territorio que habito	Silvia Domingo Jiménez. Màster en Psicologia General Sanitària	Alumnat	II	A	1.427,00 €
Curs. «Destil·lant paisatge. Un acostament aromàtic sostenible i cooperatiu al territori»	Esteve Gomila Candel. Química	PAS	II i III	A	2.499,41 €

Cercles reflexius. «Acompanyament a la infància en clau feminista»	Carme Rosselló Rosselló. Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació	PDI	II	A	2.968,00 €
Jornades. Nous Reptes del Sensellarisme: Polítiques públiques, interseccionalitat i pràctica professional	Marc Miquel Mut Quintana. Grau d'Educació Social	Alumnat	II	A	1.971,00 €
Exposició. <i>Impactes locals i globals del consum responsable de tèxtils i fibres</i>	Berta Paz Lourido. Infermeria i Fisioteràpia	PDI	III	C	3.000,00 €
Seminari. «Càtedra Paulo Freire (nòmada) 2022. Educació per a la transformació social: reptes i aliances»	David Abril Hervás. Filosofia i Treball Social	PDI	II	A	1.200,00 €
Jornades. La Transformació Social a través de Jineològi: (re-)Escrivint la història de les dones	Maria del Mar de Enrique Aguiló. Postgrau d'Especialista Universitari en Coeducació	Alumnat	II i III	B	2.600,00 €
Conte. «Na Tuga i la mar: més que un conte»	Noemy Berbel. Pedagogia i Didàctiques Específiques	PDI	II i III	C	2.507,91 €

¹ Línies estratègiques d'actuació: I) Moviments migratoris; II) Objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030; III) Sostenibilitat ecològica i salut.

² Acció tipus: A) Accions d'educació o formació de més de 10 hores de durada; B) Accions d'educació o formació de menys de 10 hores de durada; C) Materials didàctics.

El total dels ajuts concedits ha estat de 13.731 euros, a càrrec de les partides del pressupost propi de la UIB i del conveni signat amb la Conselleria d'Afers Socials i Esports.

A continuació es presenten les accions finançades i realitzades a modo de resum:

Exposició i tallers: «No volem una salut de plàstic»

Exposició «No volem una salut de plàstic»

Dates: del 19 de setembre al 19 d'octubre de 2022

Lloc: entrada de l'edifici Beatriu de Pinós

Taller «No volem una salut de plàstic»

Data: 19 de setembre de 2022

Horari: de 8.30 a 12.30 hores

Lloc: Aula 01, edifici Beatriu de Pinós

Taller «Estil de vida sostenible»

Data: 10 d'octubre de 2022

Horari: de 16 a 18 hores

Lloc: Aula C00, edifici Guillem Cifre de Colònia

En el marc de l'assignatura de Salut Pública del Grau de Fisioteràpia, en col·laboració amb l'Oficina d'Universitat Saludable i Sostenible de la UIB i la Fundació Rezero, es va promoure la campanya «No volem una salut de plàstic», amb una exposició i dos tallers divulgatius per conscienciar la comunitat universitària sobre els efectes nocius per a la nostra salut i la del planeta que implica l'ús descontrolat de plàstics.

Objectius

- Posar a l'abast de la comunitat universitària el coneixement acumulat en el marc de la campanya de forma visual, planera i accessible, i així facilitar-ne la socialització i la conscienciació entre tota la població en general.
- Donar visibilitat a l'exposició continuada a compostos tòxics derivats dels envasos de plàstic a què està sotmesa la ciutadania.
- Conscienciar sobre els impactes sobre la salut dels envasos de plàstic.
- Sensibilitzar sobre la reducció i prevenció d'envasos plàstics a través de la socialització de coneixement científic.
- Generar un corrent d'opinió favorable a la prevenció i la producció neta des de l'experiència pràctica i la informació a través de l'exposició i el taller participatiu.
- Oferir una solució pràctica de prevenció per determinar hàbits i necessitats de consum de la ciutadania a través del taller participatiu.

- Vertebrar una demanda social vers els agents econòmics vinculats a l'alimentació a favor de la reducció de plàstic i l'adopció de noves polítiques de producció i envasat.
- Conscienciar la comunitat universitària sobre els impactes sobre la salut del planeta dels plàstics.
- Donar a conèixer els Objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

Programa

Del 19 de setembre al 19 d'octubre

Exposició «No volem una salut de plàstic»

Exposició que consta de 20 fotografies de personalitats que han participat en la recollida de mostres d'orina per a la campanya, entre les quals hi ha l'antic vicerector d'Universitat Saludable i Campus, Antoni Aguiló Pons, i que mostren l'impacte del plàstic en la nostra salut dia a dia.

19 de setembre, de 8.30 a 12.30 hores

Taller «No volem una salut de plàstic»

Acompanyant l'exposició, es va fer un taller centrat en la reducció de la toxicitat de la nostra alimentació a través d'alternatives i bones pràctiques que podem aplicar en el nostre dia a dia per eliminar el sobreenvasat de la nostra dieta. Aquest taller, facilitat per la Fundació Rezero, va tenir lloc dins l'horari de l'assignatura Salut Pública del Grau de Fisioteràpia i va estar dirigit prioritàriament a l'alumnat d'aquesta assignatura.

10 d'octubre, de 16 a 18 hores

Taller «Estil de vida sostenible»

Per tancar la campanya, l'Oficina d'Universitat Saludable i Sostenible va dur a terme un taller participatiu per donar a conèixer els Objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i sensibilitzar sobre com afecten els plàstics al medi ambient, fent un repàs de bones pràctiques per millorar la salut del planeta i, al mateix temps, la nostra salut.

Aquesta acció anava dirigida a l'alumnat, PAS, PDI i públic general.

Persones responsables

Antoni Aguiló Pons. Catedràtic d'universitat. Llicenciat en Medicina i Cirurgia. Doctor en Ciències Mèdiques Bàsiques. Especialista en Medicina de l'Educació Física i de l'Esport.

Adrià Muntaner Mas. Vicerector de Campus i Universitat Saludable. Doctor en Ciències de l'Educació. Diplomant en Magisteri d'Educació Física i llicenciat en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport.

Equip docent dels tallers

Roser Badia Cabré. Coordinadora de la Fundació Rezero a les Illes Balears. Llicenciada en Ciències Ambientals i amb formació específica en educació ambiental, pedagogia holística i participació ciutadana.

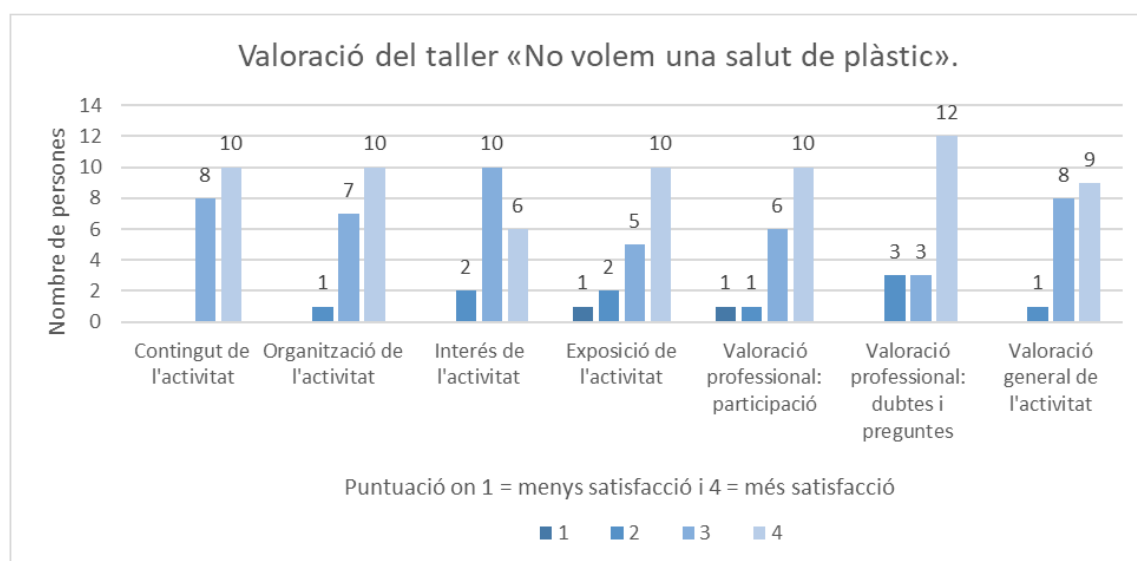
Margalida Castell Orell. Tècnica de Sostenibilitat de l'Oficina d'Universitat Saludable i Sostenible. Graduada en biologia i especialitzada en ecologia marina.

Dades de participació

Als tallers van assistir un total de 34 persones, amb paritat de participació entre dones i homes.

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi van participar mitjançant enquesta realitzada al final de la mateixa va ser de 8,3 punts sobre 10.

Taller: «El naixement és una qüestió feminista. Taller artístic antropològic de sensibilització sobre el fenomen de la violència obstètrica i afectivosexual. Material per a la construcció d'un *silent book*»

Lloc: campus universitari de Palma i Ca n'Oleo

Dates: 27, 28 i 29 de setembre

Horari: de 15.30 a 19.30 hores

Durada: 12 hores

A tot el món, l'embaràs i el part són esdeveniments importants amb un significat personal i social profund que poden afectar la vida de les dones, les famílies i les comunitats. Són també esdeveniments en els quals es reproduïxen relacions de poder que actuen contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com succeeix en el cas de la violència obstètrica, que es considera una forma més de violència de gènere.

Tenint això en compte, l'objectiu va ser conscienciar les dones, les persones gestants i la societat en general sobre la violència obstètrica, utilitzant un enfocament vivencial i, a la vegada, artístic i antropològic.

El taller, de caire vivencial, es va desenvolupar a través de la narració d'històries, pràctiques artístiques i corporals, per a la qual cosa es va treballar amb un grup reduït de participants, i es va considerar que la qualitat del treball va venir determinada per la intimitat i el treball corporal, que només poden aconseguir-se en grups petits. Va constar d'una part antropològica-corporal i d'una d'artística, a partir de la qual es va construir un *silent book*, un llibre sense paraules on les imatges seran l'element narratiu primordial.

Programa

Dimarts, 27 de setembre, de 15.30 a 19.30 hores

Laboratori 4, Edifici Beatriu de Pinós

Primera sessió

La primera sessió es va obrir amb una dinàmica de consciència corporal, en la qual es va explorar la pelvis òssia per entendre-la i reconèixer-la en la dinàmica del part. L'objectiu va ser millorar l'autoconeixement de la pelvis i la seva funció en el part.

Amb més formació i coneixement, es pretenia aportar una mirada més protagonista de les dones en el part com a subjectes actius, en contraposició a la imatge del part biomèdic. A continuació, va tenir lloc la part antropològica i artística. Es va dur a terme una sessió antropològica mitjançant la introducció d'alguns dels conceptes bàsics de la disciplina per, després es va passar a la part més específicament pràctica de l'expressió artística.

Dimecres, 28 de setembre, de 15.30 a 19.30 hores

Laboratori 4, Edifici Beatriu de Pinós

Segona sessió

La segona sessió també va iniciar amb una dinàmica de consciència corporal; en aquest cas, per explorar la musculatura del sòl pelvià i l'úter, com a protagonistes en el canal del part. A continuació, es va aprofundir en el component antropològic i en el de l'expressió artística.

Dijous, 29 de setembre, de 15.30 a 19.30 hores

Ca n'Oleo, Carrer de l'Almudaina, 4 (Palma)

Tercera sessió

El darrer dia del taller es va dedicar a fer una exposició amb les aportacions de les persones participants, a partir de la qual es va elaborar el *silent book*, que va ser el testimoni artístic de les participants.

Persones responsables

Elisa Donate Bosch

La doctora Elisa Bosch Donate és professora de Fisioteràpia en l'abordatge de les disfuncions del sòl pelvià a la Universitat de les Illes Balears. Diplomada en Fisioteràpia per la Universitat Autònoma de Barcelona, màster en Ciències Socials Aplicades a l'Atenció Socio sanitària per la Universitat dels Illes Balears, membre del grup de recerca Estudis de Gènere, voluntària en accions de promoció de la salut sexual i reproductiva amb perspectiva de gènere de les dones adolescents i adultes al Casal de les Dones, el Casal Petit, l'Associació Balear d'Alletament Matern i l'Associació Naixença, entre d'altres.

Nadia Babani

Nadia Babani és italolíbia, llicenciada en Antropologia per la Universitat La Sapienza de Roma, mare d'una nina de 10 anys. Actualment, fa el seu doctorat en Estudis de Gènere (UIB) amb una tesi antropològica sobre el cos femení, en relació amb la violència obstètrica. Ha dut a terme recerques autoetnogràfiques durant els seus anys

d'activisme pel dret de les dones a un part respectat. A més de facilitadora de cercles amb dones de diferents cultures, Babani és fundadora i vicepresidenta a Roma de l'associació Nanay.

Sara Basta

Sara Basta viu i treballa a Roma. Les seves obres sorgeixen de la recerca col·lectiva i la creació de petites comunitats temporals entre persones que comparteixen relats i dialoguen a través d'actuacions compartides. Col·labora amb l'Acadèmia de Belles Arts de Roma, on imparteix Història i Models per a la Teràpia de l'Art, i amb la qual ha fet diversos tallers.

Dades de participació

Es varen inscriure un total de 24 persones de les quals finalment van obtenir certificat d'aprofitament 11, totes dones.

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi van participar mitjançant enquesta realitzada al final de la mateixa va ser de 9,7 punts sobre 10.

Jornades: «TransformAccions ecofeministes: Sentipensar el cos territori que habit»

Dates: 18, 19 i 20 d'octubre de 2022

Horari: de 10 a 14 h

Durada: 13 hores

Lloc: Aula 1B, edifici Antoni Maria Alcover i Sureda

La complexitat de les crisis socials i ambientals que travessam, fruit de la interdependència entre múltiples causes, efectes possibles i causants d'afectacions en la salut física, emocional i mental, justifica l'organització d'aquestes jornades. Passa a passa ens van acompanyar a observar el món que habitam, a sentir la nostra connexió amb el territori, les persones i els éssers vius en general, perquè això ens motivi per generar estratègies col·lectives i regeneratives, conscients de la

importància de les accions que prenguem en aquest moment històric.

Es va desenvolupar en tres jornades, constituïdes per tres branques que donen sentit a l'experiència. A continuació s'especifica el programa de cada sessió:

SESSIÓ 1. Cos-territori: fonaments teòrics i vivencials

10 - 10.30 h Obertura de les jornades, presentació i creació d'espai segur
10.30 - 11.15 h 1.1. Teories feministes sobre la vinculació cos-territori
11.15 - 11.30 h DESCANS
11.30 - 14 h 1.2. Som els territoris que habitam des del cos
11.30 - 12 h Teatre sensorial
12 - 13 h Cartografia corporal
13 - 14 h Cercle de reflexió i diàleg

SESSIÓ 2. Ecointerdependència

10 - 10.15 h Presentació i resum del dia anterior
10.15 - 11.45 h 2.1. Som naturalesa: experiència i teoria
10.15 - 11 h Ser ecològic
11. - 11.45 h Teoria ecofeminista i ecologia profunda
11.45 - 12 h DESCANS
12 - 14 h 2.2. Interseccionalitat, opressions i privilegis
12 - 13 h Teatre imatge
13 - 14 h Cercle de reflexió i diàleg

SESSIÓ 3. El poder al servei de la *transformAcció

9 - 9.15 h Presentació i resum del dia anterior
9.15 - 10.45 h 3.1. Què significa viure bé? Formes de vida i impactes
10.45 - 11.15 h DESCANS
11.15 - 13.45 h 3.2. El poder del col·lectiu: autoorganització per a la transformació.
13.15 - 13.45 h Cercle de reflexió i diàleg
13.45 - 14 h Tancament i avaluació

Persones responsables

- **Miquel Far Ferrer:** professor de Comportament Col·lectiu i Moviments Socials. Grau en Psicologia i Intervenció Psicoeducativa i Psicosocial. Grau en Psicologia. Llicenciat en Psicologia. Ha estudiat a les universitats Autònoma de Barcelona (UAB), de Belgrano (Buenos Aires, Argentina) i a la de Pàdua (Itàlia).

Persones convidades

- **Noel Spinillo:** artista i activista originària de l'Abya Yala. Curinga feminista del teatre de l'oprimit (TO). Educadora sexual integral especialitzada en diversitat sexual i drets humans.
- **Inma Ortiz:** psicòloga especialitzada en gènere i cooperació. Tècnica i coordinadora de projectes socioeducatius i comunitaris de gènere i medi ambient. Activista i cofundadora de l'entitat Ecotransformers.
- **Elena de la Rossa:** facilitadora de processos grupals, activista i creadora d'experiències d'aprenentatge orientades a la transformació. Cofundadora de l'entitat Ecotransformers.

Entitat col·laboradora

- **Ecotransformers:** aprenentatge, col·laboració i reconexió al servei de la transformació ecosocial. Promovem, catalitzam i acompanyam la cura de la terra i la mar, de les persones i de la relacions i interconnexions.

Dades de participació

Es varen inscriure un total de 24 persones de les quals quatre (4) eren homes, quatre (4) persones no binàries i la resta (16) dones. Finalment varen obtenir certificat d'aprofitament un total de 9 persones, totes dones.

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi van participar mitjançant enquesta realitzada al final de la mateixa va ser de 9,9 punts sobre 10.

Taller: «Destil·lant paisatge. Un acostament aromàtic sostenible i cooperatiu al territori»

Dates: 18, 19, 20 i 21 d'octubre de 2022

Horari: de 15 a 19 hores

Durada (hores): 16

Punt de trobada: entrada de l'edifici Mateu Orfila (es recomana dur tisores de podar i una bossa).

Lloc de desenvolupament dels tallers: propileu, situat entre els edificis Anselm Turmeda i Ramon Llull, i laboratori QA 219, de Química Analítica.

L'acció va consistir en un taller dividit en quatre sessions de quatre hores cada una, en les quals es van tractar les plantes silvestres i aromàtiques, l'entorn, la tècnica de la destil·lació per arrossegament de vapor, els olis essencials, els hidrolats i diferents preparats. Es va fonamentar en

una formació teòrica i pràctica basada en l'observació de l'entorn i la destil·lació com a praxi transversal, per desenvolupar diferents àmbits de coneixement com són el reconeixement de les plantes de l'entorn i el seu aprofitament de forma sostenible. La tècnica de la destil·lació es basa en un procés d'extracció i depuració d'extractes vegetals que gairebé no ha variat en milers d'anys. Gràcies a la quantitat de planta que s'usa i al seu tipus, es genera una oportunitat per conèixer una tècnica artesanal, els vincles que la uneixen al territori i, així, veure la quantitat de recursos necessaris per obtenir els principis actius de les plantes.

En aquesta acció van entrar en joc l'ús del territori, el coneixement científic i tradicional sobre la identificació i propietats de les plantes, l'energia (calorífica i humana) i, a més, es va fer evident com la cooperació ens ajuda a valorar la importància que té el treball en comunitat, el respecte per les zones comunes i la transmissió del coneixement dins la cultura popular.

El que es pretenia aconseguir amb el desenvolupament de l'activitat va ser:

- Adoptar una mirada i una visió de l'entorn vegetal que fomenti el respecte i el coneixement del patrimoni viu
- Tractar els recursos naturals d'una manera més ecològica i respectuosa, que ens dugui a pensar en un futur més local, sostenible i compartit

- Evidenciar la quantitat de territori i de recursos naturals necessaris per fer determinats productes
- Veure idees i exemples de gestió agrícola i forestal més sostenibles, basades en plantes adaptades a la manca d'aigua i a la sequera

Per a la comunitat universitària, aquest taller va poder aportar una visió més ampliada i interconnectada de l'entorn més proper, ja que va ser un taller dirigit cap al respecte, el coneixement i la conservació. Un dels objectius principals va ser mostrar la connexió entre el territori, el coneixement del patrimoni cultural i de les plantes a través de diferents possibilitats de gestió basades en la cooperació i l'agroecologia i la gestió sostenible.

Programació

Dia 1: INTRODUCCIÓ AL PAISATGE AROMÀTIC

Horari: 18 d'octubre de 2022, de 15 a 19 hores

Punt de trobada: entrada de l'edifici Mateu Orfila.

Lloc de desenvolupament del taller: propileu, situat entre els edificis Anselm Turmeda i Ramon Llull.

Introducció a les plantes silvestres, aromàtiques i les pròpies de les zones enjardinades, fent referència especial a les plantes de les quals es poden obtenir olis essencials i aigües florals o hidrolats. Vam veure quina relació tenien amb el terreny i amb l'entorn, quines consideracions s'havien de tenir per recollir-les i com la destil·lació pot ser una eina de gestió agrícola i forestal respectant els cicles naturals de les plantes.

Dia 2: OLIS ESSENCIALS I AROMES

Horari: 19 d'octubre de 2022, de 15 a 19 hores

Lloc de desenvolupament del taller: propileu.

Què són els olis essencials i els hidrolats? Vàrem gaudir d'exemples amb alguns exercicis i olfaccions, i endinsar-nos un poc més en el món de la destil·lació per veure què podem aconseguir amb aquest procediment. De manera conjunta es van recollir i preparar plantes per a la destil·lació i explicar el muntatge del destil·lador i els estris necessaris de laboratori per a una correcta obtenció dels extractes.

Dia 3: DESTIL·LEM PAISATGE

Horari: 20 d'octubre de 2022, de 15 a 19 hores

Lloc de desenvolupament del taller: propileu.

Es va iniciar el muntatge i els preparatius per a començar la destil·lació i preparar l'alambí amb la planta preparada el dia anterior i iniciar el procés d'extracció. Es va explicar quins factors i quins paràmetres són importants per a aconseguir un producte segur i de qualitat, i que havíem de tenir en compte per no fracassar en l'intent.

Dia 4: PREPARATS AROMÀTICS

Horari: 21 d'octubre de 2022, de 15 a 19 hores

Lloc de desenvolupament dels tallers: laboratori QA 219, de Química Analítica.

Es va dedicar l'últim dia del taller a gaudir i a aprendre a fer, amb les aigües florals i els olis essencials obtinguts, uns preparats per a la salut i el benestar de la llar i del nostre dia a dia. Es va tractar el dosatge i l'ús dels olis essencials, olis vegetals i altres components dins de l'elaboració dels productes, i vam aprendre a interpretar les etiquetes comercials.

Persones responsables

- **Esteve Gomila Candel.** Tècnic de laboratori del Departament de Química Analítica, destil·lador artesanal professional, coordinador del Parc de les Olors de Búger i professor de l'Institut ESB.
- **Laura Ferrer Trovato.** Doctora en Química. Professora titular adscrita al Departament de Química.
- **Edwin Palacio.** Professor contractat doctor interí del Departament de Química.
- **Daniela Andrei.** Farmacèutica. Doctora del Departament de Química Analítica.

Dades de participació

Es varen inscriure un total de 30 persones, i donat que el màxim de places era de 20 persones, 10 es varen quedar en llista d'espera per si es produïa alguna baixa, que finalment no es va donar. Varen obtenir certificat d'aprofitament 16 persones de les quals sis (6) eren homes i la resta (10) dones.

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi varen participar mitjançant enquesta realitzada al final de la mateixa va ser de 8,7 punts sobre 10.

Cercles reflexius: «Acompanyament a la infància en clau feminista»

Dates: 2, 9, 16, 23 i 30 de novembre de 2022

Horari: de 16.30 a 19.30 hores

Durada (hores): 16 hores

Lloc: Aula A07 de l'Edifici Mateu Orfila i Rotger

Es va tractar d'un curs on es va treballar l'acompanyament a la infància des d'una perspectiva crítica i feminista.

L'objectiu general del curs va ser generar espais de reflexió i creació conjunta de coneixement per a la transformació social i la metodologia es va basar en el treball cooperatiu i la construcció col·lectiva del coneixement, potenciant l'aprenentatge significatiu i els canvis de mirada profunda a partir de la reflexió i el pensament

crític.

Algunes de les qüestions que es van abordar van ser les següents:

- Objectius de desenvolupament sostenible i educació per a la transformació social
- Imatge d'infància respectuosa
- Perspectiva feminista en el marc educatiu
- Infància i participació: perspectives no adultocentristes
- Pedagogies crítiques: aliances amb la perspectiva feminista

Programa

2 de novembre de 2022, de 16.30 a 19.30 hores

Presentació (3 hores)

Presentació de l'activitat i de les formadores. Context del curs: ODS i EpTS. Propostes per generar cercle de diàleg i coneixença entre les persones participants.

9 de novembre de 2022, de 16.30 a 19.30 hores

Sessió: Imatge d'infància i perspectiva feminista (3 hores)

Cercle de pensament per a la construcció crítica d'una cultura i imatge d'infància digna, respectuosa amb els drets de la infància. Bases de la perspectiva feminista:

sistema sexe-gènere i socialització diferenciada. Anàlisi de la realitat social: violències masclistes i sistema patriarcal.

16 de novembre de 2022, de 16 a 20 hores

Conferència amb expertes: Infància i participació: perspectives no adultocentristes (4 hores)

Conferència sobre el dret a la participació de la infància i l'adolescència en els seus entorns. Conceptualització de les diferents dimensions, formes i nivells de participació dels infants i adolescents. Mecanismes de millora de la participació infantil i adolescent. Bases teòriques i eines per a la reflexió i la revisió del/de la professional de l'educació en el sistema adultocentrista. Cercle de pensament sobre les temàtiques treballades.

23 de novembre de 2022, de 16.30 a 19.30 hores

Sessió: Pedagogies crítiques: aliances amb la perspectiva feminista (3 hores)

Cercle de pensament sobre la perspectiva crítica com a eina per reeducar la pròpia mirada. Relació entre les pedagogies crítiques i la pedagogia feminista. Models d'acompanyament a la infància en clau feminista.

30 de novembre de 2022, de 16.30 a 19.30 hores

Sessió: Tancament (3 hores)

Tancament dinàmic del curs. Valoració de l'activitat. Conclusions del cercle de pensament i compromisos per acompanyar la infància en clau de gènere.

Persona responsable

- **Carme Rosselló Rosselló.** Graduada en Educació Infantil (UIB). Màster d'Arts Visuals i Educació (UB). Doctoranda en Estudis de Gènere a Educació. Situació laboral: sòcia i treballadora de Fem Infància. Professora a la UIB al Grau d'Educació Infantil.

Persones convidades

- **Carmen Tovar Ferragut.** Titulada en Psicologia (UB). Màster d'Estudis de Gènere (US). Bagatge formatiu complementari en facilitació de grups. Situació laboral: sòcia i treballadora de Fem Infància.
- **Georgina V. Dezcallar Quadreny.** Cofundadora de Circula Cultura. Educadora social amb experiència en participació infantil i juvenil, en l'acció socioeducativa en els espais públics, des de la promoció de l'animació sociocultural i el desenvolupament comunitari.

- **M. Victoria Laguia León.** Cofundadora de Circula Cultura. Educadora social amb experiència en participació juvenil i associacionisme local. Formació complementària en facilitació de grups, feminisme i participació infantil.

Entitats col·laboradores

- **Fem Infància** neix de la urgència d'incloure una mirada crítica als models educatius que tenen un impacte en la socialització diferenciada de nines i nins. La finalitat global del projecte és formar part dels processos de canvi a l'escola per repensar els projectes educatius i la mirada pedagògica des d'una perspectiva feminista.
- **Circula Cultura:** Equip d'educadores socials que dissenyen, desenvolupen i avaluen projectes socioeducatius i comunitaris a mida de les persones i els barris.

Dades de participació

Es varen inscriure un total de 29 persones, de les quals una (1) era no binària i la resta (28) totes dones. Finalment varen obtenir certificat d'aprofitament un total de 14 dones.

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi varen participar mitjançant enquesta realitzada al final de la mateixa va ser de 8,7 punts sobre 10.

Jornades: «Nous reptes del sensellarisme: polítiques públiques, malestars i relacions professionals»

Lloc: Aula Magna de l'edifici Guillem Cifre de Colonya (Facultat d'Educació)

Dates: 3 i 4 de novembre de 2022

Horari: de 9 a 14.30 h

Durada: 12 hores

Els darrers anys està a l'ordre del dia parlar de sensellarisme, però, com més ens endinsam a entendre el fenomen, més ens adonam de les diferències que hi ha entre col·lectius que afronten el mateix problema, la incapacitat per tenir accés a un habitatge i mantenir-lo. Fer front al sensellarisme oferint una atenció digna i compromesa implica pensar en clau macro les polítiques públiques en serveis socials, habitatge i salut. Ara bé, tot allò que ocorre en les relacions

interpersonals entre els usuaris dels serveis i professionals també marca el futur de totes les persones que passen aquesta situació.

A les Illes Balears tenim un escenari cru, amb dades sobre persones sense llar que augmenten cada any i una dificultat greu dels serveis per poder donar una resposta digna a la ciutadania més precaritzada. Aquestes jornades volien oferir una visió de 360 graus del que implica el fenomen, les polítiques, l'acompanyament i el procés de recuperació. Des d'aquesta perspectiva, es van fer quatre xerrades que van començar per donar a conèixer el sensellarisme des de l'exclusió residencial i establint connexions entre l'especulació immobiliària, les polítiques públiques i la gentrificació. És a dir, defugint explicacions individualistes i culpabilitzadores

El nombre creixent de joves que es troben en situació de sense llar és una qüestió alarmant que cal solucionar. És el cas de les persones joves extutelades que no han pogut fer front a l'etapa d'emancipació, perquè tenen dificultats associades a la incorporació al món laboral, les quals se sumen a d'altres, com ara les relacionades amb la salut, la situació legal o les possibilitats de cobertura per part dels serveis de menors. Hi ha països europeus com Anglaterra que fa temps que avisen de

l'existència d'aquest nou fenomen. Davant aquest fet la pregunta és: què fem? O, més aviat: com ho fem?

Cal analitzar la nostra pràctica professional des de la perspectiva dels hàbits, les rutines i la practicitat de les entitats i els equips. Impulsarem la reflexió al voltant de l'acció social, els mandats professionals i l'adequació de les decisions a les persones que acompanyam.

Finalment, exploram l'atenció a les persones més enllà de la cobertura de les necessitats bàsiques. Si entenem el fenomen com la incapacitat de l'Estat per assegurar el dret d'accés a l'habitatge, serà oportú mostrar quins són els beneficis de garantir-lo i com això afecta directament el procés de recuperació i la creació d'una relació d'acompanyament diferent.

Objectius

- Fer una aproximació a la situació actual del sensellarisme en relació a polítiques públiques.
- Sensibilitzar la població sobre la situació del sensellarisme i fer denúncia de les situacions que vulneren el dret a un habitatge digne.
- Sensibilitzar sobre la necessitat d'impulsar la recerca sobre fenòmens d'exclusió i de crear programes de prevenció de la pobresa i les desigualtats.
- Impulsar espais de recerca i d'intercanvi de coneixement per avançar envers una millor atenció del sensellarisme.
- Analitzar algunes de les causes que aboquen les dones a situacions de sensellarisme i per què aquesta realitat és un fenomen invisible per a una gran part de la població.
- Reflexionar sobre les trajectòries de vida de dones joves, joves extutelats, joves migrats i joves amb problemes de salut mental.

Programa

Dijous, 3 de novembre de 2022

9 h Obertura de l'acte i presentació de la jornada a càrrec de Guillermo Montero Medero, director insular d'Inclusió Social de l'IMAS.

9.30 h Primera ponència: «Exclusió residencial i sensellarisme: ni són tan diferents ni estan tan enfora de nosaltres», a càrrec de Joan Uribe.

10.30 h Segona ponència: «La pràctica professional des d'una mirada crítica», a càrrec de Susana Batle Cladera.

11.30 h Descans

11.50 h Sessió grupal d'indagació mitjançant diferents dinàmiques.

13 h Compartim els resultats de les indagacions i reflexions finals.

14 h Finalització de la jornada.

Divendres, 4 de novembre de 2022

9 h Presentació de la jornada i resum del dia anterior.

9.15 h Tercera ponència: «L'atenció a través del dret a l'habitatge», a càrrec de Jezabel Cartoixà.

10.15 h Descans.

10.30 h Quarta ponència: «Sensellarisme juvenil, el nou repte», a càrrec de Núria Martínez.

11.30 h Diàleg a càrrec de tres joves amb situacions compromeses en relació a la seguretat residencial. es.

12 h Dinàmica grupal de reflexió impulsada pel jovent.

12.30 h Descans.

13.00 h Dinàmica grupal de tancament.

14.00 h Reflexions de la sessió grupal i cloenda de les jornades.

Ponents

Susana Batle Cladera. Doctora en Treball Social, experta en l'anàlisi de la pràctica professional i l'atenció al sensellarisme des d'una perspectiva de drets. Sòcia fundadora de la microcooperativa Runa Blanca.

Joan Uribe Vilarrodona. Expert en gestió de programes d'atenció a persones en situació de sensellar. Doctor en Antropologia Social i professor associat de la Universitat de Barcelona.

Jezabel Cartoixa García. Investigadora social. Autora de la tesi doctoral «La casa es mi vida, es mi tesoro, esto es mi templo: La vivienda en el programa pilot Primer la llar». Sòcia fundadora de la cooperativa llabso.

Núria Martínez Company. Experta en projectes socioeducatius adreçats a infància i adolescència. Sòcia fundadora de la microcooperativa Runa Blanca.

Dades de participació

Es varen inscriure un total de 170 persones de les quals 130 eren dones, 3 no binàries i la resta (37) homes. Finalment varen obtenir certificat d'aprofitament 98 persones de les quals 75 varen ser dones, 22 homes i una persona no binari.

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi varen participar mitjançant enquesta realitzada al final de la mateixa va ser de 8,3 punts sobre 10.

Exposició: «Impactes locals i globals del consum responsable de tèxtils i fibres naturals: una aproximació mediambiental i sociosanitària»

Dates: del 10 al 30 de novembre de 2022

Horari: de 9 a 21h

Lloc: Campus UIB i seus universitàries de Menorca, Eivissa i Formentera

El consum de fibres sintètiques té una sèrie d'impactes negatius en el lloc en què es produeixen, però també a nivell global, i en particular derivat de l'increment de residus contaminants i no sostenibles. D'altra banda, la producció i consum de fibres naturals pel seu ús tant quotidià com en sectors específics sociosanitaris, continua sent un sector minoritari. En aquest context, aquest projecte explicarà de manera clara els impactes d'un i un altre model, però a més, permetrà identificar iniciatives locals en cadascuna de les illes encaminades a una transformació ecosocial de la producció tèxtil. Per exemple, les illes Balears que havien estat una regió rellevant en la producció i comercialització de llana, han vist relegat a l'extinció aquest sector productiu i comercial a conseqüència de diversos factors locals, nacionals i Internacionals

No obstant això, i de manera recent, existeixen iniciatives que han de ser conegudes pels consumidors, a fi de tenir l'opció de prendre la decisió de consum més responsable amb l'entorn local i amb el planeta tenint en compte a més les propietats d'aquestes fibres naturals i les condicions de producció. Aquestes iniciatives han de ser per tant, explorades i analitzades, a fi de ser tingudes en compte també en l'adquisició de productes per a fins sanitaris, sent que aquest ha estat, en les últimes dècades, un important consumidor de productes sintètics. La història de la ciències de la salut, no obstant això, està repleta d'equipaments sostenibles per a l'atenció sanitària, per la qual cosa aquest projecte aspira contribuir al desenvolupament d'un punt de reflexió sobre aquesta temàtica.

Objectius

- Ampliar els continguts de l'exposició anterior a partir de les demandes de les persones assistents, que van mostrar interès a conèixer les practiques ecosocials d'economia circular.

- Sensibilitzar sobre l'impacte global del consum de tèxtils sintètics fabricats amb models empresarials poc respectuosos amb el medi ambient i en context social i laboral de les persones treballadores.
- Identificar bones practiques que fomenten el consum responsable, l'economia circular i la inclusió social.
- Donar visibilitat a projectes socials i intergeneracionals existents que fomenten el desenvolupament del coneixements per a la elaboració de peces de vestir amb materials renovables.
- Sintetitzar la informació clau sobre l'impacte local-global en relació al consum de material tèxtil.
- Fomentar un consum responsable, crític i compromès.
- Introduir la qüestió mediambiental en la formació de professionals de l'àmbit de la salut i social.

Responsable del projecte i comissària de l'exposició

- **Berta Paz Lourido.** Professora titular d'universitat de l'àrea de Fisioteràpia. Investigadora principal del grup de recerca en Educació, Comunicació i Qualitat en Salut (ECYCS), grup d'Història de la Salut (GHIS-IUNICS) i responsable del programa ApSUIB.

Entitat col·laboradora

- **Llana Viva Illes Balears.** L'entitat té com a objectiu fomentar l'estudi i difusió de l'ús de la llana d'ovella de les Illes Balears com una matèria primera sostenible i local, així com impulsar projectes que permetin preservar tota la cadena de valor de la llana en el nostre territori, fomentant una economia circular, identificar usos i aplicacions de la llana, afavorint el desenvolupament sostenible del medi rural i creant un impacte social positiu en la Societat Balear. Actualment col·labora en la formació dual amb l'entitat És Garrover, a fi que personis amb discapacitat derivada d'un trastorn mental puguin formar-se i amb això afavorir la seva inclusió social. El treball previ de l'entitat li ha permès identificar una xarxa de persones i entitats que desenvolupen manufactura tèxtil de manera artesanal a les Illes Balears.

Seminari: «Càtedra Paulo Freire (nòmada) 2022. Educació per a la transformació social: Reptes i Aliances»

Lloc: Ca n'Oleo

Dates: 16, 17 i 18 de novembre

Horari:

- Dimecres 16 de novembre, de 9.30 a 14.30 hores
- Dijous 17 de novembre, de 9.30 a 14.30 hores + activitat col·lectiva a la tarda de 16 a 18.30 hores
- Divendres 18 de novembre, de 9.30 a 14.30 hores + activitat de cloenda de 16 a 18.30 hores.

Durada: 25 hores

Per primera vegada, la Càtedra Paulo Freire es va celebrar en un format nòmada, coorganitzada en aquest cas per l'Institut Paulo Freire (IPF) i la Universitat de les Illes Balears, amb el suport de l'OCDS. Així com l'obra de Paulo Freire va ser

inspiradora dels moviments alterglobalitzadors, que varen plantejar ja fa més de dues dècades la necessitat d'un enfocament global-local en l'anàlisi i les pràctiques socials, en aquesta ocasió es focalitzaran els debats de la Càtedra a recuperar el sentit de l'educació com a pràctica política, i en la recerca de la dimensió educativa dels processos socials transformadors. La pregunta de partida de la trobada va ser: què i com podem aprendre de totes aquelles pràctiques socials i educatives de resistència, que persisteixen en la feina col·lectiva i en les cures, en un context de crisi permanent? Com incorporar-los a l'educació per a la transformació social (EpTS)? L'activitat es va desenvolupar en format de seminari.

Objectius

- Introduir i aprofundir en els nous contextos i les pràctiques que impliquen l'EpTS i l'educació permanent.
- Facilitar de la mà de l'EpTS el debat i intercanvi d'experiències en el camp de l'educació permanent, el desenvolupament comunitari i en els àmbits fronterers i que ens assenyalen perspectives específiques del quefer quotidià educatiu.
- Sistematitzar i elaborar diagrames de treball educatiu i comunitari novador a les iniciatives educatives.

- Incorporar aquestes aportacions i eixos de treball a les pràctiques d'aprenentatge donant resposta als reptes que ens planteja l'educació i la dinàmica comunitària i fer possible una dimensió humana crítica, participativa, justa... mitjançant el fet de poder educar i educar-nos.
- Establir xarxes de cooperació i mediació entre les diferents iniciatives formatives i territorials.

Metodologia

La metodologia va ser d'aproximació als contextos i de verificació en les actuacions dels plantejaments i hipòtesis de partida. Grups de discussió i socioanàlisi; coinvestigativa i cocreativa. El seminari es va desenvolupar durant tres dies consecutius, de forma presencial, amb la participació i acompanyament d'un ponent extern (Peter Mayo, professor de la Universitat de Malta i responsable de la Càtedra UNESCO d'Educació Global de Persones Adultes) i de l'equip coordinador de l'acció a la UIB (Mercè Morey, David Abril, Jordi Vallespir, Joan Carles Rincón, Miquel F. Oliver i Liberto Macías). El seminari va estar adreçat al conjunt de la comunitat universitària, però molt especialment al PDI i als estudiants interessants en l'EpTS i les potencialitats de l'educació popular, així com a docents d'educació permanent, activistes i personal d'ONGD que treballen en l'àmbit de l'EpTS.

També es va dur a terme, com en anteriors edicions de la Càtedra, l'edició d'un llibre col·lectiu que va recollir tant les ponències del seminari com les aportacions de diferents persones participants en qualitat d'autores, dins la col·lecció «Sendas y travesías del aprendizaje. Mínima 17».

Programa

Dimecres, 16 de novembre

9.30 h. Inauguració Seminari a càrrec de Ruth Escibano (OCDS), Antoni Baos (Govern de les Illes Balears), Pep J. Quetglas (Ajuntament Palma), Miquel F. Oliver (degà Facultat d'Educació) i Jordi Vallespir (Institut Paulo Freire).

10.30 h. Ponència: Gramsci, la qüestió del Sud i la Mediterrània. Peter Mayo (Universitat de Malta). El professor Mayo, responsable de la Càtedra de la UNESCO d'Educació Global de Persones Adultes, va abordar alguns dels reptes de l'educació en l'actual context a partir dels treballs d'un altre illenc -en aquest cas de Sardenya- i referent dels moviments emancipadors com és Antonio Gramsci: desigualtats Nord/Sud, moviments migratoris, i sentit de l'educació, en un context compartit i complex com la Mediterrània. Aquests són alguns dels ingredients d'aquesta ponència que va servir com a catalitzador del debat de les jornades.

11.30 h. Debat dinamitzat a partir de preguntes generadores

12.30 h. Descans

13.00 h. Debat dinamitzat

14.30 h. Fi de la sessió

Dijous, 17 de novembre

9.30 h. Obertura càrrec dels participants, reprenent el fil del dia anterior. Coordinació: Mercè Morey, UIB.

10:30 h. Ponència: Educar per a la transformació social des d'un territori de frontera. Explorant el sentit educatiu de les pràctiques socials transformadores. David Abril (UIB i IPF). Amb aquesta ponència es pretenia aterrar els conceptes tractats a la sessió anterior en el context de les Illes Balears, que des de les Epistemologies del Sud es pot considerar un "territori de frontera", entre el Sud i el Nord. Un territori, com altres illes de la Mediterrània, on la globalització, la turistització, la precarietat o el ràpid creixement demogràfic entre altres qüestions impliquen impactes que fan més difícil que a altres indrets abordar el fet educatiu. Comprendre aquests impactes i els reptes associats són la primera passa per tal de construir una agenda col·lectiva per a una educació per a la transformació social.

17:00 h. Drets, ciutadania i empoderament de les dones. Visita al Centre d'Educació de Persones Adultes de Son Canals (Palma) i trobada-col·loqui amb el grup de dones intercultural i intergeneracional que participa al centre. Responsable: Magdalena Valle, directora del centre.

Divendres, 18 de novembre

9.30 h. Obertura a càrrec dels participants, reprenent el fil del dia anterior. Coordinació: Joan Carles Rincón, UIB.

10:00 h. Debat dinamitzat

12.30 h. Visita al Departament de Dinàmica Educativa Ajuntament de Palma. Responsable: Pep J. Quetglas

14:30 h. Fi de la primera part de la sessió

16.30 h. Desvetllant el potencial educatiu de l'activisme migrant i antiracista. Participen: Malika Kathir (artista visual), Mauricio Tejada (Thaki Runa), Justin Kashara (Kal Melanina), Ana Mascaró (mediadora intercultural) i Fatoumata Ouatarra (CNAAE Mallorca).

18.30 . Conclusions i cloenda del Seminari

Persones responsables

- David Abril Hervás. Professor de Sociologia. Secretari del Departament de Filosofia i Treball Social.

- Mercè Morey López. Professora de la Facultat d'Educació.

Persones convidades

- Peter Mayo. Professor de la Universitat de Malta. Responsable de la Càtedra UNESCO d'Educació Global de Persones Adultes.
- Miquel Oliver. Degà de la Facultat d'Educació.
- Jordi Vallespir. Docent jubilat de la UIB i membre de l'IPF.

Entitat col·laboradora

L'Institut Paulo Freire és un dispositiu d'articulació d'organitzacions, entitats i persones vinculades a la intervenció sociopolítica i cultural en el camp de l'educació i formació de persones adultes, i també als moviments i lluites contra l'exclusió existents a l'Estat espanyol. I en convergència amb aquest bloc, d'algunes institucions, diputacions, universitats... que comparteixen procediments i posicionaments afins als del llegat de Paulo Freire per una educació transformadora.

Dades de participació

Es varen inscriure un total de 27 persones, de les quals 4 eren homes i la resta (23) dones. Varen obtenir certificat d'aprofitament un total de 9 persones (8 dones i 1 home).

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi varen participar mitjançant enquesta realitzada al final de la mateixa va ser de 8,9 punts sobre 10.

Jornades: «La transformació social a través de Jineolòji: (re-)escrivint la història de les dones»

Lloc: Sala d'actes, edifici Anselm Turmeda

Dates: 1 i 2 de desembre de 2022

Horari: de 16.45 a 20.30 h (dia 1) – de 15.45 a 20.30 h (dia 2)

Durada: 8,5 hores

La Jineolòji és una ciència nova desenvolupada en el si del moviment de dones del Kurdistan, que es fonamenta en profundes crítiques a la ciència moderna positivista, a la seva mirada i al seu mètode, i que proposa un mètode ampli i ric que preveu diferents formes de produir coneixement i saviesa, reivindicant la importància de les dones i connectant amb llur història. El seu nom ve del kurd, on jin vol dir 'dona' i, a la vegada, comparteix arrel amb la paraula jîn/jiyan, que vol dir 'vida'; i lojî, que ve de 'logos', 'ciència'. Per tant, Jineolòji és la ciència de la dona i la ciència de la vida.

Aquesta aproximació a la Jineolòji va constar de dues jornades amb un total de quatre ponències enfocades en el concepte de Jineolòji i el seu valor com a ciència humana i social crítica que s'ha desenvolupat dins el Moviment de Dones del Kurdistan. Les ponents van ser les membres de Jineolòji Center, de l'Acadèmia Jineolòji i del Moviment de Dones del Kurdistan, amb la participació dels departaments de Filosofia i Treball Social i Pedagogia i Didàctiques Específiques.

Programa

Dijous, 1 de desembre

16.45 h - Arribada i registre.

17 h - Presentació de les jornades i participants.

17.10h - Benvinguda i introducció.

17.30 h - Ponència: «L'apropament de Jineolòji a la Història», a càrrec de Gönül Kaya, membre del Moviment de Dones del Kurdistan.

18.30 - Intervencions

18.45 - Descans

19 h - Ponència: «Per què és necessari el coneixement i la consciència històrica per a la societat?», a càrrec de Haskar Kirmizigül, membre de l'Acadèmia de Jineolòji.

20 h - Intervencions

20:30 h – Fi del primer dia

Divendres, 2 de desembre

15.45 h – Arribada i registre.

16 h – Moderació i benvinguda del segon dia.

16.10 h – Ponència: «Una mirada al mètode: dona/societat/naturalesa en els règims de la veritat», a càrrec de Clara Torres Arambilet, membre de l'associació Jineolòji Center Brussel·les.

17.10 h – Intervencions

17.40 h – Descans

18 h – Ponència: «L'experiència del Moviment de Dones del Kurdistan en l'escriptura i creació de la seva història. L'exemple de Jinwar, el poble de dones i infància», a càrrec de Gönül Kaya, membre del Moviment de Dones del Kurdistan, i Haskar Kirmizigül, membre de l'Acadèmia de Jineolòji.

19:30 – 20.30 h Moderació, debat obert, intervencions i Tekmil

20:30 h – Cloenda de les jornades

Persones responsables

- **Dra. María Belén Pascual Barrio.** Professora del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques de la UIB.
- **Maria del Mar De Enrique.** Docent i membre del grup Jineolòji Mallorca.

Ponents

- **Clara Torres Arambile.** Membre de l'associació Jineolòji Center Brussel·les.
- **Haskar Kirmizigül.** Membre de l'Acadèmia de Jineolòji.
- **Gönül Kaya.** Membre del Moviment de Dones del Kurdistan.

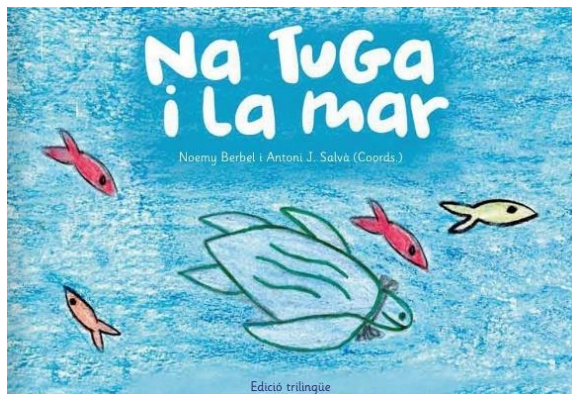
Dades de participació

Varen assistir un total de 52 persones, de les quals 13 eren homes i la resta (39) dones.

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi varen participar mitjançant enquesta realitzada al final de la mateixa va ser de 8,8 punts sobre 10.

Conte: "Na Tuga i la mar: més que un conte"

A partir de l'edició i difusió d'un material didàctic en format de conte interactiu Na Tuga i la mar (llibre electrònic i en paper), es volien donar a conèixer els ecosistemes i la vida marina de la Mediterrània, a més de conscienciar sobre el procés que segueixen els residus que generam i com afecten a la sostenibilitat de la Mediterrània. Per fer-ho, es va promoure el treball en xarxa

entre la comunitat educativa del municipi d'Esporles, la Companyia de Teatre de la UIB i estudiants del grau d'Educació Primària de l'assignatura d'Educació Artística: Música. Didàctica a l'Escola Primària i la d'Agrupacions Instrumentals. Aquest material servirà de base per crear propostes educatives que vinculin l'àmbit universitari, escolar i social amb el propòsit d'avançar en una educació per a la transformació social. Es van dur a terme dues activitats per promoure el coneixement dels ecosistemes i donar a conèixer el conte:

Jornada conjunta entre estudiants de la UIB i alumnes de primària al CEIP Gabriel Comas i Ribas (Esporles)

Data: 12 desembre 2022

Lloc: CEIP Gabriel Comas i Ribas (Esporles)

Hora: 11 a 13.30 h

Participants

- Alumnes del grau d'Educació Primària (3r curs), de l'assignatura Educació Artística: Música. Didàctica a l'Escola Primària (UIB)
- Alumnes de primària (de 1r a 5è curs) CEIP Gabriel Comas i Ribas (Esporles)

Contingut

Posada en pràctica de propostes musicals i creatives elaborades pels alumnes universitaris fent servir l'eina Makey-Makey, adreçades als alumnes de primària perquè experimentin i facin sonar elements de la natura vinculats a la temàtica del conte.

Presentació del llibre a la UIB

Data: 19 desembre 2022

Lloc: Aula Magna i altres espais de l'edifici Guillem Cifre de Colonya (campus de la UIB)

Hora: 10 a 12 h

Participants:

- Alumnes del grau d'Educació Primària (3r curs), de l'assignatura Educació Artística:

Música. Didàctica a l'Escola Primària (UIB)

- Alumnes de primària (6è curs) CEIP Gabriel Comas i Ribas (Esporles)

Contingut

- Presentació i lectura del conte per part dels autors amb acompanyament musical a càrrec dels compositors de les músiques (alumnes amb menció de Música de la UIB). Lloc: Aula Magna de l'edifici Guillem Cifre de Colonya, campus de la UIB.
- Propostes d'experimentació a partir de la sonorització del conte Na Tuga i la mar amb Makey-Makey.
Lloc: espais de l'edifici Guillem Cifre de Colonya.

Membres de l'equip

- Noemy Berbel Gómez (responsable de l'acció de la UIB)
- Antoni J. Salvà (membre de l'equip de la UIB)
- Juan José Bermúdez de Castro (membre de l'equip de la UIB)
- Elisa Cabrer (Ajuntament d'Esporles)
- Francisca Grimalt (Ajuntament d'Esporles)

Col·laboradors/es

- Virginia Massagué
- Aina Vich (Escola de Música d'Esporles)
- Autors del text del conte: Francesca Elena Bestard i Josep Carles Romaguera

- Traducció a l'anglès del conte: Judith Lorente
- Il·lustracions: alumnes de 6è de primària (curs 2021-22) CEIP Gabriel Comas i Ribas (Esporles)
- Composicions musicals: alumnes de la Menció de Música (UIB)
- Lectura dramatitzada del conte: Companyia de Teatre de la UIB

Dades de participació

A la presentació varen assistir un total de 80 persones, de les quals 68 eren dones i la resta (12) homes.

3.6 XIX Convocatòria d'ajuts per a accions d'Educació per a la Transformació Social (EpTS) 2023

Primer termini

Durant l'any acadèmic 2022-2023 es va publicar la XIX Convocatòria d'ajuts per accions d'Educació per a la Transformació Social. En data 22 de febrer de 2023 es va resoldre el primer termini en el qual es varen aprovar sis (6) accions, de les quals cinc (5) s'han executat dins el període que abasta la memòria actual. Les accions aprovades han estat realitzades per sis (6) membres de la comunitat universitària, de quatre (4) departaments i estudis diferents i s'han dut a terme amb la col·laboració de cinc (5) entitats de les Illes Balears: Amnistia Internacional Mallorca, La Lioparda Teatre, La nostra veu, Hospital de dia de salut mental d'Inca i Centre de Salut de Son Gotleu.

Nom i cognoms	Departament / Grup de recerca	Títol i durada	Entitats col·laboradores	Import concedit
Pau de Vilchez Moragues	Dret Públic. Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic (LINCC). Laboratori Interdisciplinari sobre Drets i Llibertats (LIDIB)	Cicle de seminaris: «El canvi climàtic i els drets humans. Eines legals d'anàlisi i acció social davant la crisi climàtica» 14 hores	· Amnistia Internacional Mallorca	3.000,00 €
Tatiana Casado de Staritzky	Filosofia i Treball Social	Tallers teatrals: «Migración y artes escénicas: el teatro como herramienta para	· La Lioparda Teatre · Associació civil	2.170,00 €

		tejer redes» 17 hores	Magdalenas. Puerto Madryn	
Paloma Martín Martín	Filosofia i Treball Social	Seminari-taller: «Guerreras, tramas visibles de la denuncia. Un abordaje transfronterizo» 22 hores	· Museu Barda del Desierto (Patagònia/Argen tina) · Universitat Nacional de San Martín (Argentina)	2.905,00 €
Caterina Thomàs Vanrell	Filosofia i Treball Social	Exposició: «Guerreras»	· Museu Barda del Desierto (Patagònia/Argen tina) · Universitat Nacional de San Martín (Argentina)	2.995,60 €
Caterina Mercè Picornell Belenguer	Filologia Catalana i Lingüística General	Taller: «Mostram monstres a escena: processos creatius i col·laboratius al servei de la salut mental comunitària» 4 hores	· La nostra veu · Hospital de dia de salut mental d'Inca	1.820,00 €
Mireia Guillén Solà	Infermeria i Fisioteràpia	Exposició: «Ser dona migrant i viure a Son Gotleu durant la COVID- 19»	· Centre de Salut de Son Gotleu · Universitat Politécnica de Madrid · Universitat de Cantàbria	2.366,76 €

1 Acció tipus: (A) Accions d'educació i/o formació de més de 10 hores de durada; (B) Accions d'educació i/o formació de menys de 10 hores de durada; (C) Materials didàctics.

El total d'ajuts concedits ha estat de 15.257,36 euros, a càrrec de les partides del pressupost propi de l'UIB i del conveni signat amb la Conselleria d'Afers Socials i Esports.

Cicle de seminaris: "El Canvi Climàtic i els Drets Humans: Eines legals d'anàlisi i acció social davant la crisi climàtica"

Lloc: Ca n'Oleo, carrer de l'Almudaina, 4, 07122 Palma

Dates: del 21 d'abril al 26 de maig de 2023

Horari: els divendres, de 17 a 19 hores

Durada: 12 hores

Aquest curs pretenia acostar els estudiants a una reflexió crítica del vincle entre els drets humans i el canvi climàtic. Aquesta formació va abordar aspectes crucials per comprendre per què el canvi climàtic suposa el risc més gran per a la satisfacció dels drets humans i de quins mecanismes jurídics disposam per enfrontar-nos a aquesta difícil situació. El claustre va estar compost per acadèmics i juristes de gran prestigi que van abordar aspectes clau com les migracions climàtiques, l'ecofeminisme, la

responsabilitat empresarial, els litigis climàtics, la llibertat d'expressió o els moviments socials, entre d'altres.

L'acció va consistir en un curs setmanal en què un o dos ponents van impartir un seminari sobre un tema que hi està vinculat. El curs va estar format per set seminaris: dos de caràcter introductori a la matèria i de caràcter general, quatre de caràcter específic sobre un problema, i un seminari final que va plantejar qüestions als estudiants sobre el futur del dret i el sistema jurídic davant la crisi ambiental i climàtica. Els seminaris es van organitzar a partir d'un tema i es va proposar un material de lectura previ als estudiants. Cada sessió va incloure una lliçó magistral, seguida d'una conversa amb un altre ponent i amb els estudiants.

Programa

21/04/2023

«Democràcia ambiental com a caixa d'eines per fer front a la crisi climàtica»

Dr. Marcos de Armenteras Cabot. Professor ajudant doctor al Departament de Dret Públic de la Universitat de les Illes Balears.

Dr. Gastón Medici Colombo. Investigador postdoctoral Juan de la Cierva a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

28/04/2023

«Drets humans i canvi climàtic. Vincles fonamentals i intervenció dels tribunals»

Dr. Pau de Vilchez Moragues. Professor contractat doctor interí al Departament de Dret Públic, subdirector del Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic de la UIB (LINCC-UIB) i president del Comitè d'Experts per a la Transició Energètica i el Canvi Climàtic de les Illes Balears.

05/05/2023

«Desobediència civil i llibertat d'expressió: repressió del moviment per la justícia climàtica»

Mario Grande. Coordinador de l'Àrea de Canvi Climàtic d'Amnistia Internacional Madrid i membre de l'equip de justícia climàtica d'Amnistia Internacional.

Dr. Marcos de Armenteras Cabot. Professor ajudant doctor al Departament de Dret Públic de la Universitat de les Illes Balears.

12/05/2023

«Drets humans, empreses i canvi climàtic: el panorama actual»

Dr. Antoni Pigrau i Solé. Catedràtic de Dret Internacional Públic a la Universitat Rovira i Virgili.

19/05/2023

«La sostenibilitat insostenible: com el dret ambiental es construeix a partir de la pretensió de cancel·lar la història»

Dr. Jordi Jaria i Manzano. Professor agregat Serra Húnter de Dret Constitucional i Ambiental a la Universitat Rovira i Virgili.

26/05/2023

«Canvi climàtic i moviment internacional de persones: refugi, immigració i asil»

Dra. Beatriz Felipe Pérez. Sòcia cofundadora i investigadora de CICrA Justicia Ambiental.

Dra. Margalida Capellà Roig. Professora titular d'universitat al Departament de Dret Públic i directora del Laboratori Interdisciplinari de Drets i Llibertats de les Illes Balears.

Persones responsables

- Dr. Pau de Vilchez Moragues. Professor contractat doctor interí al Departament de Dret Públic, subdirector del Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic de la UIB.
- Dr. Marcos de Armenteras Cabot. Professor ajudant doctor al Departament de Dret Públic.

Equip

- Dr. Pau de Vilchez Moragues. Professor contractat doctor interí al Departament de Dret Públic, subdirector del Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic de la UIB.
- Dr. Marcos de Armenteras Cabot. Professor ajudant doctor al Departament de Dret Públic.
- Dra. Margalida Capellà Roig. Professora titular d'universitat al Departament de Dret Públic i directora del Laboratori Interdisciplinari de Drets i Llibertats de les Illes Balears.

Entitats col·laboradores

Amnistia Internacional Mallorca

Dades de participació

Varen assistir un total de 80 persones, de les quals 60 persones eren dones i la resta (20) homes.

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi varen participar mitjançant enquesta realitzada al final de cada sessió va ser la següent:

- **Sessió 1:** 8,47 (15 respostes a l'enquesta)
- **Sessió 2:** 8,88 (8 respostes a l'enquesta)
- **Sessió 3:** 9,29 (7 respostes a l'enquesta)
- **Sessió 4:** 10 (2 respostes a l'enquesta)
- **Sessió 5:** 9,2 (5 respostes a l'enquesta)
- **Sessió 6:** no es va passar l'enquesta de satisfacció

Tallers teatrals «Migració i arts escèniques: el teatre com a eina per teixir xarxes»

Lloc: Aula de teatre de l'edifici Guillem Cifre
Dates: 27 i 28 d'abril, i 4 i 5 de maig de 2023
Horari: 27 d'abril i 4 de maig, de 10 a 14.30 hores. 28 d'abril i 5 de maig, de 10 a 15 hores
Durada: 17 hores.

A partir del Teatre Periodístic, juntament amb tècniques de l'Estètica de les Oprimides, vam treballar per desmuntar els discursos d'odi, racistes i discriminatoris cap a les persones migrants. A través de la teatralització de les notícies, vam descobrir quins interessos hi ha darrere dels mitjans que les publiquen i quines les estructures socials que les sustenten, per elaborar respostes i accions concretes per acompanyar processos de construcció d'un discurs i una praxi descolonial i antiracista.

Objectius

- Generar un espai de reflexió/acció sobre els processos migratoris i com afecten la qualitat integral de la vida de les persones que els transiten per sensibilitzar sobre les situacions d'injustícia que s'habiten durant aquests processos.
- Conèixer i practicar una sèrie d'eines i procediments d'anàlisi estètica (Teatre Periodístic i Estètica de les Oprimides) que permetin un apropament curiós i compromès cap a les persones que transiten aquestes experiències per poder elaborar, en conjunt, estratègies de superació de les realitats opressives i apropar-se així a la construcció de societats més justes i solidàries.
- Comprendre en quines formes els mitjans de comunicació, les xarxes socials, les pel·lícules i publicitats produeixen, reproduïxen i propaguen estereotips colonials, racistes, xenòfobs i construir accions col·lectives que contribueixin a la seva transformació.
- Entendre des de la mirada descolonial els sistemes més amplis que la família (SMAF), la importància de la comunitat i les xarxes de suport.
- Habilitar un espai ficcional on poder entrenar-se per aprendre a enfrontar-se a situacions reals que puguin sorgir entre les famílies i l'escola o entre iguals

(assetjament) a l'hora d'implementar una mirada descolonial a les pràctiques quotidianes.

Programa

27 d'abril i 4 de maig, de 10 a 14.30 hores

Lloc: Aula de teatre de l'edifici Guillem Cifre de Colonya

Taller per alumnat d'assignatures específiques

En el marc de l'assignatura Treball Social amb Xarxes i Sistemes Amplis (Codi 21925) es van dur a terme tallers amb tot el grup, i també amb els grups desdoblats, per poder treballar determinades dinàmiques. La durada total va ser de set hores (un dels dos dies es va fer de 10 a 12 hores, i l'altre dia es va fer de 10 a 14.30 hores).

28 d'abril i 5 de maig, de 10 a 15 hores

Lloc: Aula de teatre de l'edifici Guillem Cifre de Colonya

Taller obert

Obert a l'alumnat matriculat en el grau de Treball Social, així com també a la resta de la comunitat universitària i a tot el públic interessat. L'alumnat que va participar a l'acció anterior va poder aprofundir en la temàtica en aquest taller de 10 hores. Aquesta formació està pensada per acompanyar tant l'alumnat de Treball Social com d'altres carreres afins, així com persones que estiguin estudiant titulacions diferents i persones externes a la comunitat universitària (per exemple, professionals del món educatiu i social amb interès a ampliar els coneixements sobre la migració i la generació de xarxes de suport).

Dinamització dels tallers:

- Mariana Villani, responsable artística de l'entitat Magdalenas Puerto Madryn (grup de Teatre de las Oprimides a la Patagònia) i membre de La Lioparda Teatre.
- Manu Acereda, responsable d'educació de l'entitat La Lioparda Teatre.

Persona responsable

- Tatiana Casado de Staritzky, professora contractada doctora al Departament de Filosofia i Treball Social / Àrea de Treball Social i Serveis Socials.

Equip

- Ana J. Cañas Lerma, professora contractada doctora al Departament de Filosofia i Treball Social / Àrea de Treball Social i Serveis Socials.

- Elena Cuartero Castañer, professora contractada doctora al Departament de Filosofia i Treball Social / Àrea de Treball Social i Serveis Socials.

Entitats col·laboradores

- Magdalenas - Puerto Madryn
- La Lioparda Teatre

Dades de participació

Aquesta activitat comptava amb dos tipus d'accions. La primera estava dirigida a la comunitat universitària i persones externes i varen assistir un total de 18 persones. Pel que respecta a la segona acció, aquesta anava dirigida al alumnat d'una assignatura concreta i varen assistir un total de 48 persones, si bé malauradament no tenim les dades desagregades per gènere.

Valoració de l'activitat

La valoració global de l'activitat per part de les persones que hi varen participar mitjançant enquesta realitzada al final de cada sessió va ser la següent:

- Valoració de la sessió duta a terme a l'assignatura: 8,52
- Valoració de la sessió oberta al públic: 8,5

Seminari-Taller «Guerreres: trames visibles de la denúncia. Un abordatge transfronterer»

Universitat
 de les Illes Balears

Seminari - Taller

«Guerreres: trames visibles de la denúncia. Un abordatge transfronterer»

Presentació Llibre
Dissabte 6 de maig de 2023, a les 11 h
 Biblioteca Encarnació Viñas, plaça Pere Garau

Seminari-Taller
Del 8 al 12 de maig de 2023,
de 16.30 a 20.30 h
 Edifici Ramon Llull, Campus de la UIB

Imparteixen: Eleonora Ghioldi, Andrea Beltramo, Gabriela Rivera Lucero

Responsable de l'acció: Palma Martin

Places limitades

Oficina de Cooperació
 i Desenvolupament
 Cultural

Departament
 d'Ensenyament i
 Treball Social

 Universitat de les Illes Balears
 Universitat de les Illes Balears

 Departament d'Ensenyament i Treball Social

 UIB

 UIB

 Departament d'Ensenyament i Treball Social

 Ajuntament de Palma

 Palma Cultura
 bibliopalma.cat

 www.uib.cat

Lloc: edifici Ramon Llull - campus universitari de Palma (cra. de Valldemossa, km 7.5)

Dates: del 8 al 12 de maig de 2023, i 13 de maig (presentació de llibre)

Horari: de 16.30 a 20.30 hores

Durada: 22 hores

Aquest cicle de cinc tallers va proposar un abordatge de les violències, una reflexió sobre l'(auto)representació i la construcció de narratives a partir de la intersecció entre fotografia, pràctiques artístiques i marcs teòrics de la investigació social amb la perspectiva dels feminismes en diàlegs Sud-Sud. Es va fer un acostament a la producció d'Eleonora Ghioldi (Argentina) i el seu projecte «Guerreras» i al

treball de Gabriela Rivera Lucero (Xile) «Bestiari». Els tallers van tenir la participació de les dues fotògrafes convidades i de la curadora Andrea Beltramo (Argentina / Espanya).

Continguts

La proposta va constituir un espai de formació i sensibilització sobre estratègies de denúncia, (auto)representació, ús i lloc del testimoni com a material sensible i experiència de vida davant de les violències que enfronten les persones, especialment centrada en dones cis, trans, transvestits i gènere no binari, des d'una perspectiva transfeminista, interseccional i transfronterera. Es va concebre com un treball transdisciplinari que uneix la perspectiva sociològica des del sud global, les pràctiques artístiques, el feminisme descolonial i els drets humans.

Es va problematitzar la qüestió de la representació i la construcció de la figura de la víctima per posar la mirada en experiències construïdes com a resistències actives de les dones. Es va treballar la idea d'observació, el lloc del cos en el camp del coneixement i la creació. Per això, es va proposar desenvolupar una sèrie de trobades en què, a partir de l'obertura d'arxius, pràctiques artístiques, marcs teòrics i materials sensibles s'arribà a reflexions des de la participació, l'observació i l'escolta.

Objectius

- Promoure la investigació des de la fotografia sobre les violències de gènere i masclistes a partir d'un abordatge teòric transfronterer, descolonial i transfeminista.
- Afavorir un acostament a marcs teòrics i epistemologies feministes actuals que s'inscriuen en diàlegs Sud-Sud a partir d'experiències migratòries personals, testimonials i en xarxa territorial transfronterera.
- Obrir una reflexió crítica sobre les eines de denúncia i estratègies per a la intervenció social des de la relació de l'art i la política.
- Identificar la dimensió estructural de les violències en la seva complexitat multicausal, històrica i situada.
- Facilitar un acostament a la perspectiva transfeminista i interseccional amb metodologies de les pràctiques artístiques contemporànies.
- Diluir fronteres disciplinàries i interessos d'exclusivitat per articular sabers entre pràctiques artístiques, poètiques, teòriques i diverses manifestacions d'organització social.

- Facilitar l'aproximació a processos de creació i imaginació per a una experiència ètica i estètica que incentivi accions de prevenció, autodefensa i denúncia de les violències.
- Fomentar el debat, la discussió i el diàleg sobre la influència i importància dels moviments socials artístics com a agents transformadors.
- Construir una experiència col·lectiva que doni importància a la participació i a l'escolta sensible amb la necessitat urgent d'un compromís en xarxa, amb objectius conjunts i solidaris davant de les violències.

Programa

Al llarg de cinc trobades es va fer un acostament a la producció fotogràfica de les autores convidades i als projectes curatorials que han transitat. Alhora, es va convidar a l'alumnat a experimentar la producció d'imatges a partir d'exercicis lúdics per visibilitzar i sensibilitzar sobre les estructures de les violències. Es va treballar al llarg del cicle amb material bibliogràfic, literari i audiovisual.

Les reunions es varen dividir en dues parts: la primera, de revisió i trobada amb l'obra de les fotògrafes seleccionades i la posada en comú dels materials teòric/pràctics; la segona, d'abordatge de les consignes per als exercicis.

Trobada #1: dia 8 de maig, a les 16.30 hores. Aula 21 (edifici Ramon Llull)

El desplaçament de l'objecte (model) al subjecte (fotògraf). Retrats que testimonien, testimonis que retraten. La veu pròpia com a fugida a la revictimització. Esdevenir guerreres. És possible documentar sense involucrar-s'hi? El testimoni sense filtres. Quina és la veu de la fotografia?, la imatge per a la denúncia o com a denúncia?

Trobada #2: dia 9 de maig, a les 16.30 hores. Aula 21 (edifici Ramon Llull)

El cos com a suport, materialitats. Quins cossos? Qui? Paraula i imatge. El procés com a obra. Cos, materialitat en fugida, borrós, però present. Aquestes altres insubmises. Introducció a les estètiques descoloniales.

Trobada #3: dia 10 de maig, a les 16.30 hores. Aula 21 (edifici Ramon Llull)

L'autoretrat com a eina narrativa. Autobiografia i les màscares del jo. Esdevenir monstres, ser bèsties, una apropiació de l'insult? Queda rastre entre tanta deixalla? Com opera la norma hetero(cis)patriarcal sobre les produccions fotogràfiques? Interrogar les imatges com a posició subversiva.

Trobada #4: dia 11 de maig, a les 16.30 hores. Aula multiusos (edifici Ramon Llull)

Art i fronteres. Pràctiques des dels marges. Fotografia, feminismes i descolonialitat.

Més enllà d'Occident i, tanmateix, aquí només. L'escriptura com a empremta i memòria. Serà possible el silenci? Dislocacions i desplaçaments.

Trobada #5: dia 12 de maig, a les 16.30 hores. Aula 21 (edifici Ramon Llull)

Mirar des d'una praxi descolonitzadora. El cos com a territori. El gènere com a frontera? Raça i racisme. Quines fronteres viu el cos de l'artista? Performance i fotografia. Autoretrat, poder i política. Una sociologia de la imatge. Descolonització i memòria.

Dinamització dels tallers:

- **Andrea Beltramo**, curadora especialitzada en art i arxiu, marcs teòrics descolonials i epistemologies feministes, juntament amb les artistes Eleonora Ghioldi i Gabriela Rivera Lucero.
- **Eleonora Ghioldi**, fotògrafa, és autora del projecte «Guerreras», un treball elaborat durant més de 10 anys amb dones migrants als Estats Units, Mèxic i l'Argentina, durant el seu desplaçament migratori propi des de Buenos Aires a Los Angeles, ciutat on va viure més de 20 anys.
- **Gabriela Rivera Lucero** és una artista visual xilena que viu a València, Espanya. Qüestiona a través de les creacions plàstiques i visuals les problemàtiques de gènere i dinàmiques patriarcal. És autora del projecte «Bestiari», en el qual aborda la qüestió de l'autoretrat a partir de la confecció de màscares artesanals amb restes d'animals descartades per la indústria de la carn.

Persones responsables

- Paloma Martín Martín, professora del Departament de Filosofia i Treball Social.

Dades de participació

Es varen inscriure un total de 16 persones, de les quals 15 eren dones i 1 persona no binària.

Exposició: «Guerreras »

Lloc: edifici Ramon Llull (campus de la UIB)

Dates: fins l'1 de juny de 2023

Visita guiada amb l'autora: dimecres 10 de maig a les 13h, al hall de l'Edifici Ramon Llull.

La mostra fotogràfica Guerreras, de l'artista visual Eleonora Ghioldi, amb curadoria d'Andrea Beltramo, va estar pensada com una intervenció a l'espai públic de la UIB, en el marc d'un projecte ampli de creació i investigació, que indaga des del retrat documental i el testimoni, en temes com la violència sexual, el feminicidi, el travestit i el terrorisme d'Estat.

Així explica el projecte l'autora, Eleonora Ghioldi:

«Guerreras nació en 2011, durante mi residencia en EEUU, país en el que viví veinticinco años, cuando tres amigas me confiaron sus vivencias personales de violencia sexual. A estos relatos se sumaron otros, y el proyecto comenzó a crecer a partir del boca a boca con el objetivo de abarcar la mayor cantidad de voces y perspectivas posibles. Me permitieron fotografiarlas en sus casas, lo que generó retratos ambientales íntimos que capturan su individualidad, vulnerabilidad, dignidad y Fortaleza».

«Parte de esta investigación se desarrolló en Ciudad Juárez, México y tuvo su continuidad en Argentina, desde que regresé en 2018, y donde vivo actualmente. A lo largo de mi trabajo, me ha quedado claro que, aunque esta violencia persiste en diferentes sociedades, el problema elude las generalizaciones debido a los matices de cada situación. Las personas experimentan violencia de género en muchos niveles diferentes, desde el acoso callejero hasta la violencia más extrema, el feminicidio, pasando por todos los abanicos posibles de experiencias y relaciones, incluso, la esterilización forzada. Así, abordé este proyecto como una observadora que compromete su sensibilidad y subjetividad hacia este tema».

Actualment, el projecte conté més de tres-centes fotografies, testimonis de les persones retratades, documents del treball de camp en territori i una extensa entrevista a l'autora en diàleg amb la curadora del projecte.

Les imatges que s'han presentat al campus de la UIB estan acompanyades d'un QR a través del qual es pot accedir a l'entrevista a les dones retratades.

La proposta es complementava amb el seminari taller «Guerreras, trames visibles de la denúncia. Un abordatge transfronterer», explicat anteriorment.

Objectius

- Reflexionar i problematitzar les intervencions i els processos de les pràctiques artístiques, l'abast i les limitacions que tenen per articular estratègies sostingudes davant la violència i que posen en qüestió la norma cis-heterosexual, així com les intervencions socials de denúncia, sensibilització i prevenció de la violència masclista.
- Promoure la investigació a través de les pràctiques artístiques, aprofundint en la divulgació de propostes socioculturals contemporànies que interpel·len els espais de violència travessats a la trama política, social i cultural del Sud Global i les seves rutes transfrontereres a partir de les experiències de les col·lectives de migrants.
- Diluir les fronteres i articular sabers entre les pràctiques artístiques, poètiques i activitats de manifestació, acció i lluita popular.
- Fomentar el debat sobre la influència i la importància dels moviments socials artístics com a agents transformadors.
- Sensibilitzar, a través de les obres, sobre la necessitat urgent de denunciar determinats temes que poden canviar, des de la realitat individual i estenent-se cap a la col·lectiva.
- Entendre l'art com a eina d'identificació i de reflexió.

Autoria

- **Eleonora Ghioldi**, fotògrafa, és l'autora del projecte Guerreras, treball realitzat durant més de deu anys amb dones migrants als Estats Units, Mèxic i l'Argentina, durant el seu desplaçament migratori des de Buenos Aires a Los Angeles, ciutat on va viure més de vint anys.

Curadoria

- **Andrea Beltramo**, especialitzada en art i arxiu, marcs teòrics descoloniais i epistemologies feministes, juntament amb les artistes Eleonora Ghioldi i Gabriela Rivera Lucero.

Persones responsables

- **Caterina Thomàs Vanrell**, professora ajudant doctora del Departament de Filosofia i Treball Social.

Entitats col·laboradores

Museo Barda del Desierto (Patagonia Argentina)

Dades de participació

El dia de la inauguració varen assistir un total de 37 persones, de les quals 32 eren dones i la resta (5) homes.

Taller: «Mostram monstres a escena: processos creatius i col·laboratius al servei de la Salut mental comunitària»

Representació teatral «El retaule dels monstres»

Lloc: campus de la Universitat de les Illes Balears.
Amfiteatre

Data: dimecres dia 24 de maig de 2023

Horari: de 12.30 a 15 hores

Monòleg «Entre veure i creure hi és tot»

Lloc: Teatre Principal de Palma

Data: divendres dia 23 de juny de 2023

Hora: de 18.30 a 20 hores

L'acció «Mostram monstres a escena: processos creatius i col·laboratius al servei de la Salut mental comunitària» pretenia difondre entre la comunitat universitària i la societat en general la tasca

realitzada en el marc del projecte La Forma dels Somnis a partir de dues representacions teatrals.

Representació teatral i diàleg «El retaule dels monstres» en el marc del Dia Internacional de l'Orgull Boig.

En el marc de les celebracions del Dia Internacional de l'Orgull Boig (Mad Pride Day), que es va celebra dia 20 de maig, vam portar a la Universitat de les Illes Balears un muntatge que sorgeix del col·lectiu ocasional La Forma dels Somnis, en què col·laboren els alumnes i la professora de l'assignatura Aproximacions Interdisciplinàries a la Literatura (grau de Llengua i Literatura Catalanes), l'associació La Nostra Veu, familiars i persones usuàries de salut mental i professionals de salut mental de l'Àrea de Salut de Tramuntana.

«El retaule dels monstres» és una acció teatral coordinada per la dramaturga Alma García. Es tracta d'una obra fruit d'un treball teatral intensiu que es va dur a terme durant el mes d'octubre de 2022 i que s'ha reeditat durant el mes d'abril i maig de 2023. Durant diverses sessions de preparació dutes a terme als locals de La Nostra

Veü, es va proposar un treball d'escenificació de textos propis al qual van estar convidats els participants del projecte «Mostram monstres», així com els nous estudiants, usuaris i professionals de salut mental que s'hi volguessin implicar. L'acció teatral es va presentar per primer cop el 7 d'octubre de 2022 a Can Campaner, Palma, en el marc de les activitats del Dia Internacional de la Salut Mental.

En la representació, els porucs i els monstres prenen la paraula en primera persona, amb l'objectiu d'implicar la Universitat de les Illes Balears en la celebració de l'Orgull Boig. L'Orgull Boig és un moviment sociocultural format per activistes supervivents del sistema de salut mental que lluiten contra les violències que s'exerceixen en el sistema psiquiàtric i que atempten contra els drets humans, com són les contencions mecàniques, els ingressos involuntaris, la medicació forçosa o la sobremedicació. Des d'aquesta posició crítica, volen obrir espai per a la lluita contra l'estigma i generar espais per a l'escolta de la veu i l'experiència de les persones afectades.

Programació

12.30 h Lectura del manifest del Dia Internacional de l'Orgull Boig

13 h Representació de «El retaule dels monstres»

14 h Micròfon obert

Monòleg «Entre veure i creure hi és tot», amb Magdalena Sbert, Marie Delbousquet i Benjamin Payen.

«Entre veure i creure hi és tot» és un monòleg creat i representat per Magdalena Sbert i els músics Benjamin Payen i Marie Delbousquet. L'obra és un collage de fragments dels textos de Mostram monstres: una investigació creativa sobre la por. Des de la suma dels diferents textos elaborats per Magdalena Sbert es promou una reflexió sobre les semblances entre les pors i les seves manifestacions imaginàries. El disseny escènic de Marie Delbousquet i l'acompanyament musical de piano, violí i violoncel, coordinat per Benjamin Payen, reforça la reflexió i permet crear un clima adequat per interioritzar el missatge. L'obra es va estrenar al Teatre Principal de Palma el 6 de juliol de 2022. En aquesta nova edició, es vincula a la presentació del llibre Mostram monstres: Una investigació creativa sobre la por (Metamorfosis, Ínsula Literària), editat pels estudiants de l'assignatura Aproximacions Interdisciplinàries a la Literatura (curs 2021-2022) del grau de Llengua i Literatura Catalanes de la Universitat de les Illes Balears.

La representació va anar seguida d'un diàleg sobre experiències artístiques contra l'estigma i per a la transformació social, coordinat per Vicente Galaso (psicòleg de La Nostra Veu).

Antecedents

El motor inicial de l'acció fou la realització, durant el curs 2021-22, del projecte «Mostram monstres. Una investigació creativa sobre la por», que implicà els estudiants de l'assignatura Aproximacions Interdisciplinàries a la Literatura (grau de Llengua i Literatura Catalanes, UIB) i els professionals i usuaris de La Nostra Veu i l'Hospital de Dia de Salut Mental de l'Hospital Comarcal d'Inca en l'elaboració d'un conjunt de narracions i collages visuals sobre la idea del monstre. Les dues representacions sorgiren de la iniciativa de l'actriu Magdalena Sbert, que en aquell moment era alumna de l'assignatura, i de la dramaturga i investigadora Alma García, en contacte amb La Nostra Veu. Mostren dues maneres diferents de representar els discursos recollits, des de la suma d'allò que comparteixen en boca d'una actriu («Entre veure i creure hi és tot») i des d'un procés de treball col·laboratiu que en permet la representació per part dels autors, en pròpia veu («El retaule dels monstres»).

Objectius

- Afavorir les relacions mútues entre persones, col·lectius i institucions i, en concret, els estudiants universitaris i el marc sanitari i assistencial vinculat a la salut mental.
- Fomentar la pràctica artística i teatral en les unitats de salut mental.
- Generar un espai de reflexió sobre l'accés a la creativitat per part de col·lectius vulnerables.
- Promoure l'eliminació de l'estigma i l'autoestigma vinculat als trastorns de salut mental des de l'acció creativa i col·laborativa amb persones amb i sense diagnòstic.

Persones responsables

- Caterina Mercè Picornell Belenguer: professora titular del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General.

Equip

- Magdalena Sbert Ballester: alumna del grau de Llengua i Literatura Catalanes
- Francisca Maria Buades Pericàs: alumna del grau de Llengua i Literatura Catalanes

Entitats col·laboradores

- La Nostra Veu
- Hospital de dia de Salut Mental - Hospital Comarcal d'Inca

Dades de participació

A la representació teatral i diàleg varen assistir un total de 67persones, de les quals 55 eres dones i la resta (12) homes. Al monòleg varen assistir un total de 97 persones de les quals 63 eren dones i la resta (34) homes.

Segon termini

En data 8 de juny de 2023 es va resoldre el segon termini de la convocatòria esmentada, en el qual es varen aprovar nou (9) accions, i només dues (2) s'han executat dins el període que abasta la memòria actual. A les accions aprovades s'impliquen nou (9) membres de la comunitat universitària de cinc (5) departaments i estudis diferents i amb la col·laboració de onze (11) entitats de les Illes Balears: IB-SALUT, Associació de Familiars i Amics Supervivents per Suïcidi Illes Balears (AFASIB), Asociación de Profesionales en Prevención y Postvención de la Conducta Suicida «Papageno», Princesas Menstruantes Narrativas Emancipadoras, Fundació Institut de Reinserció Social (IRES), Universidad Científica del Sur (Perú), Ammar sindicato de trabajadoras sexuales de Argentina, Colectivo Prostitutas de Sevilla, Asociación Feminista de Trabajadoras Sexuales (AFEMTRAS), Organización de Trabajadoras Sexuales (OTRAS), Associació Curolla, Alba Sud, Fundació Ateneu CCOO, Fem Infància.

Persona responsable	Departament	Títol i durada	Entitats col·laboradores	Import concedit
Fernanda Caro Blanco PDI	Filosofia i Treball Social	Cicle de lectures: «Les altres experiències de la prostitució: una perspectiva necessària per al seu abordatge» 8 hores	- Ammar sindicato de trabajadoras sexuales de Argentina - Colectivo Prostitutas de Sevilla - Asociación Feminista de Trabajadoras Sexuales (AFEMTRAS),	2.040 €

			- Organización de Trabajadoras Sexuales (OTRAS)	
Margalida Miró Bonet PDI	Infermeria i Fisioteràpia	Taller: «Narratives emancipadores per a la transformació social. Aprenentatges des dels activismes menstruals del Sud global» 12 hores	- Princesas Menstruantes Narrativas Emancipadoras	1.435 €
Patricia García Pazo PDI	Infermeria i Fisioteràpia	Curs: «Prevenció de la conducta suïcida» 34 hores	- IB-SALUT - Associació de Familiars i Amics Supervivents per Suïcidi Illes Balears (AFASIB) - Asociación de Profesionales en Prevención y Postvención de la Conducta Suicida «Papageno»	2.971 €
Esteve Gomila Candel PAS	Química analítica	Taller: «Destil·lant paisatge. Un acostament aromàtic sostenible i cooperatiu al territori» 16 hores		3.000 €
Alfonso López Bermúdez PDI	Filosofia i Treball Social	Jornada: «Violència masclista i exclusió residencial a Mallorca: de l'experiència a la pràctica» 14 hores	- Fundació Institut de Reinserció Social (IRES)	2.980 €
Miquel Àngel Coll Ramis PDI	Geografia	Documental: «Yo soy el bosque»	- Universidad Científica del Sur (Perú)	3.000 €

Bernat Amorós Canyelles Alumnat	Filosofia i Treball Social	Jornada: «Utopies, col·lapse i emancipació: imaginaris per a (sobre)viure la crisi ecosocial» 4 hores	- Associació Curolla	1.060 €
David Abril Hervás PDI	Filosofia i Treball Social	Seminari: «Transnacionalitzar la cooperació i solidaritat entre treballadors i treballadores del sector turístic Mallorca/Carib» 8 hores	- Alba Sud - Fundació Ateneu CCOO	1.875 €
Carme Rosselló Rosselló PDI	Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació	Conferència i diàleg: «Pensar la diversitat de gènere en la infància, oportunitats i reptes educatius» 4 hores	- Fem Infància	900 €

1 Acció tipus: (A) Accions d'educació i/o formació de més de 10 hores de durada; (B) Accions d'educació i/o formació de menys de 10 hores de durada; (C) Materials didàctics.

El total d'ajuts concedits ha estat de 19.261 euros, a càrrec de les partides del pressupost propi de l'UIB i del conveni signat amb la Conselleria d'Afers Socials i Esports. A continuació, s'exposen(2) s'han executat dins el període que abasta la memòria actual.

Cicle de lectures «Les altres experiències de la prostitució: una perspectiva necessària per al seu abordatge»

Lloc: edifici Sa Riera, Palma

Dates: 15 de juny, 27 de juny, 6 de juliol i 18 de juliol

Horari: de 18.30 a 20.30 hores

Durada: 8 hores

El cicle de lectures «Les altres experiències de la prostitució: una perspectiva necessària per al seu abordatge» pretén ser una sèrie de converses sobre el treball

sexual a través la producció literària més actual sobre la prostitució des de la posició de la despenalització o dels prodrets.

Objectius

- Conèixer les trajectòries i reivindicacions d'activistes i col·lectius de treballadores sexuals a través de les obres escrites per treballadores sexuals i investigadores reconegudes.
- Oferir un espai de conversa sobre la prostitució amb les protagonistes des de la posició dels prodrets.
- Descobrir la trajectòria de les activistes procedents d'altres territoris.
- Oferir un espai de debat entre investigadors i activistes adreçat a la comunitat universitària.

Programa

Primera sessió

Lloc: Aula 18, edifici Sa Riera, Palma

Dia: 15 de juny de 2023

Hora: de 19 a 21 hores

Amb **Belén Ledesma**, ex-treballadora sexual, fotògrafa i activista, i Paula Sánchez Perera, doctora en Filosofia, activista i autora del llibre: *Critica de la razón puta. Cartografías del estigma de la prostitución* (2023).

Segona sessió

Lloc: Aula 22, edifici Sa Riera, Palma

Dia: 27 de juny de 2023

Hora: de 18.30 a 20.30 hores

Amb **Kenya García**, activista i participant del Colectivo de Prostitutas de Sevilla (CPS), i Carmen Meneses Falcón, de la Universitat Pontifícia Comillas, coautora del llibre *Intervención social con mujeres en prostitución y víctimas de trata. Aportaciones y experiencias durante el COVID-19* (Universidad de Granada, 2022), i autora de *Viviendo en el burdel. Diario de una investigadora* (Comares, 2023).

Tercera sessió

Lloc: Aula 15, edifici Sa Riera, Palma

Dia: 6 de juliol de 2023

Hora: de 18.30 a 20.30 hores

Amb **Miquel Bibiloni**, activista al Sindicat OTRAS; Valerie May, integradora social, treballadora sexual i activista, autora del llibre *La prostitución como nunca te la han contado* (Arcopress, 2022).

Quarta sessió

Lloc: Aula 22, edifici Sa Riera, Palma

Dia: 18 de juliol de 2023

Hora: de 18.30 a 20.30 hores

Amb **Georgina Orellano**, activista, secretària general de l'Asociación de Mujeres Meretrices de Argentina (AMMAR) i autora del llibre *Putas feministas: Historias de una trabajadora sexual* (Sudamericana, 2022)

Persones responsables

- Fernanda Caro Blanco

Equip

- Fernanda Caro Blanco
- María Gómez Garrido
- Rosario Pozo Gordaliza
- Laura Camargo Fernández
- Paloma Martín Martín
- Joana Maria Mestre

Entitats col·laboradores

Ammar sindicato de trabajadoras sexuales de Argentina, Colectivo Prostitutas de Sevilla, Asociación Feminista de Trabajadoras Sexuales (AFEMTRAS) i Organización de Trabajadoras Sexuales (OTRAS).

Participació

Varen assistir un total de 123 persones, de les quals 92 eren dones i la resta (31) homes.

Taller: «Narratives emancipadores per a la transformació social. Aprenentatges des dels activismes menstruals del Sud global»

Lloc: Edifici Sa Riera, Palma

Dates: 27,28 i 29 de juny de 2023

Horari: de 16 a 20 hores

Durada: 12 hores

Aquest taller va proposar una experiència educativa en tres passos: qüestionar, informar i dignificar. Es va treballar al voltant del tabú menstrual i es varen elaborar col·lectivament nous sentits pel que fa a l'experiència menstrual tant individualment com de manera col·lectiva. Es va partir d'una metodologia experiencial i didàctica per a la construcció col·lectiva i el reconeixement de la saviesa que emergeix de les sinergies entre les dones. Varen utilitzar eines didàctiques pròpies que condueixen a la reflexió, el qüestionament i l'aprenentatge vivencial. Aquesta metodologia innovadora ens va

permetre desentranyar els discursos negatius sobre la menstruació i incentivar-ne una comprensió integral, atorgant importància a la recuperació de l'autonomia sobre el propi cos.

Objectius

- Promoure la sobirania del cos, l'autoconfiança, el consum responsable, els drets humans, l'equitat de gènere, l'autogestió de la salut i les pràctiques d'autocura i de cura col·lectiva.
- Reconstruir el cos polític de les dones i sumar-lo a la vivència d'un món on els éssers humans prioritzen la cura, la llibertat i la consciència ambiental.
- Propiciar espais reflexius que possibilitin el qüestionament i la transformació del tabú menstrual, facilitar l'autonomia dels cossos i impulsar la construcció de projectes i estratègies de transformació social.
- Promoure eines i habilitats a partir d'elements de les pedagogies crítiques i emancipadores, l'educació popular, l'ecologia de sabers i les pedagogies feministes llatinoamericanes.

Programa

Dimarts dia 27 de juny, de 16 a 20 hores

- Presentació
- Derrocant el tabú menstrual
- Biopoder i alienació dels nostres cossos

Dimecres 28 de juny, de 16 a 20 hores

- Anatomia del sistema sexual femení
- Autogestió de la salut menstrual
- De qui té cura la «indústria de la cura femenina»?

Dijous dia 29 de juny, de 16 a 20 hores

- Eines bàsiques per a la gestió menstrual
- La dignitat menstrual com a dret fonamental
- Cloenda i avaluació grupal del taller

Ponent

Claudia Monsalve, educadora menstrual del projecte Princesas Menstruantes - Narrativas Emancipadoras i de la Corporación Amiga Joven.

Des de l'any 2016, Claudia Monsalve acompanya processos d'educació menstrual en la creació i la implementació de metodologies que apunten a la desmitificació, l'apoderament i l'autonomia de les dones i les nines en l'àmbit educatiu i comunitari; treballa amb prop de 5.000 nines i professionals a Colòmbia, Perú, El Salvador i Guatemala. Té una experiència professional àmplia en lideratges comunitaris i apoderament social i polític, i en la reivindicació i la defensa dels drets de les dones. Ha fet acompanyament a població en diferents situacions de vulnerabilitat social, ha sustentat la seva tasca en metodologies experiencials i d'educació popular que contribueixen a la construcció de pràctiques de sororitat, d'autocura i de cura col·lectiva. Ha fet aquests processos a través d'organitzacions comunitàries, ONG i el mecanisme institucional de gènere de la ciutat de Medellín. Com a educadora menstrual, forma part del projecte Princesas Menstruantes des dels inicis.

Persona responsable

- Margalida Miró Bonet

Equip

- Margalida Miró Bonet
- Lina Alejandra González
- Elisa Bosch Donate
- Magdalena Borràs Mateu

Entitats col·laboradores

- Princesas Menstruantes - Narrativas Emancipadoras
- Corporación Amiga Joven

Dades de participació

Es varen inscriure un total de 15 persones de les quals finalment varen obtenir certificat de participació un total de 3 dones.

3.7 Altres accions d'Educació per a la Transformació Social (EpTS)

3.7.1 Cicle de ràdio CooperacióUIB: En quin món vivim. Reflexions sobre el #NouOrdreMundial

Sota el títol **En quin món vivim. Reflexions #NouOrdreMundial**, l'OCDS, amb el suport del Govern de les Illes Balears, promou una iniciativa que entremescla els programes de ràdio en directe en diferents espais i la creació de continguts en format pòdcast que estan disponibles als comptes oficials Spotify i altres plataformes de la UIB. El cicle, que va produir i presentar el periodista David Oliver, va incloure entrevistes realitzades en directe a diferents espais comuns de la UIB, per tal de fer partícip de l'experiència i de l'anàlisi al conjunt de la comunitat universitària. Va ser un espai de reflexió conjunta on hi va haver berenar solidari de comerç just disponible per a les persones participants.

PROGRAMES

El cicle es va iniciar al juliol de 2022 amb la Sèrie 1 i durant el curs 2022-23, es va continuar amb tres sèries més i les respectiva publicació dels 4 pòdcasts per cada sèrie:

Sèrie 2: Combustibles fòssils: fins quan? I després, què?

Data: dimarts 4 d'octubre de 2022.

Hora: de les 11 a les 13 hores.

Lloc: espai exterior de l'edifici Mateu Orfila del campus de la UIB. En cas de mal temps, l'activitat es traslladarà a l'entrada del mateix edifici Mateu Orfila.

Sèrie 3: Drets humans en l'ordre mundial emergent

Data: dijous 10 de novembre de 2022.

Hora: de les 11 a les 12:30 hores.

Lloc: entrada de l'edifici Gaspar Melchor Jovellanos del campus de la UIB.

Sèrie 4: On és el pacifisme?

Data: dimarts 20 de desembre de 2022.

Hora: de les 11 a les 12:30 hores.

Lloc: pati de l'edifici Ramon Llul del campus de la UIB.

PÒDCASTS

A Spotify de la UIB i a altres plataformes multimèdia es varen publicar els pòdcasts de cada sèrie:

SÈRIE 2: COMBUSTIBLES FÒSSILS: FINS QUAN? I DESPRÉS, QUÈ? Alguns estudis ens adverteixen que la transició energètica que imagina el Nord global no és possible perquè suposa consumir més recursos minerals dels que té el planeta. Es va debatre sobre la necessitat d'un canvi de paradigma energètic.

Capítol 1. És possible una transició energètica justa i sostenible? (escolta'l).

Participen en aquest capítol: Nicola Sherer, investigadora de l'Observatori del Deute en la Globalització; Macià Blàzquez, doctor en Geografia; Margalida Rosselló, una de les fundadores d'Els Verds a Mallorca el 1991, consellera de Medi Ambient de les Illes Balears de 1999 a 2003 i, actualment, membre de Terraferida, i Víctor Martínez Moll, professor d'Enginyeria Mecànica de la UIB.

Capítol 2. Amb quina tecnologia comptam? (escolta'l).

Participen en aquest capítol: Andreu Antoni Moià Pol, professor de la UIB i enginyer industrial; Margalida Ortega Adrover, enginyera d'energies renovables, i Víctor Martínez Moll, professor d'Enginyeria Mecànica de la UIB.

Capítol 3. Què proposen els grups ecologistes? (escolta'l).

Participen en aquest capítol: Mar Muñoz, coordinadora del GOB Mallorca; Elisa García, tècnica d'Amics de la Terra Mallorca; Nicola Sherer, investigadora de l'Observatori del Deute en la Globalització, i Víctor Martínez Moll, professor d'Enginyeria Mecànica de la UIB.

SÈRIE 3: DRETS HUMANS EN L'ORDRE MUNDIAL EMERGENT. Els drets humans són drets i llibertats bàsiques que són inalienables i inherents a totes les persones. De manera legal, queden recollits en l'ordenació legal de molts països i en tractats internacionals. Ens demanam per què les vulneracions d'aquests drets són comunes i quines armes legals es poden esgrimir per defensar-los.

Capítol 1. Situació i vigència dels drets humans al món (escolta'l).

Participen en aquest capítol Josep Manuel López Nadal, president d'Amnistia Internacional a les Illes Balears; Margalida Capellà, doctora en Dret, especialista en Dret Internacional i drets humans, i Belén Matesanz, coordinadora autonòmica a les Illes Balears de Metges del Món.

Capítol 2. Defensores dels drets humans (escolta'l).

Participen en aquest capítol Helena Maleno Garzón, periodista, documentalista i escriptora espanyola, especialista en migració i tràfic de persones i fundadora del col·lectiu Caminando Fronteras, i Marusia López Cruz, assessora de l'àrea de Poder i Protecció de l'organització multiregional feminista JASS —Asociadas por lo Justo— i integrant de la junta directiva de la Fundación Calala Fondo de Mujeres y Protección Internacional.

Capítol 3. Els drets humans en l'abordatge de la salut mental (escolta'l).

Participen en aquest capítol Oriol Lafau Marchena, coordinador de Salut Mental del Govern de les Illes Balears, i Nila Oliver, activista d'Obertament Balears, entitat a través de la qual persones amb trastorns de salut mental parlen en primera persona de la seva experiència.

Capítol 4. Els drets humans des del prisma de la filosofia i l'antropologia (escolta'l). Participen en aquest capítol Javier Riutort, professor de Filosofia de la UNED, especialista en filosofies orientals; Alexandre Miquel, sociòleg i doctor en Antropologia, i Joaquim Valvidielso, professor titular de l'Àrea de Filosofia Moral al Departament de Filosofia i Treball Social de la UIB.

SÈRIE 4: PACIFISME. Una guerra a Europa ens fa sentir proper un drama com el que afecta altres llocs del planeta. Els discursos bel·licistes s'han normalitzat en l'àmbit polític i l'opinió pública. On és la rèplica del pacifisme? El programa fa un recorregut des dels primers moviments d'objecció de consciència, passant per l'educació per la pau, el negoci de les armes, l'experiència de viure una guerra en primera persona, per acabar trobant el que potser és una resposta.

Capítol 1. No a la guerra. Història del pacifisme. Els primers objectors de consciència i insubmisos a Balears (escolta'l). Participen en aquest capítol Jordi Maíz, historiador, especialista en moviments socials, i Andreu Bover Bover, un dels primer objectors de consciència de la transició espanyola.

Capítol 2. Construir la pau... mentre el negoci de les armes no atura (escolta'l). Participen en aquest capítol: Aina Amengual, pedagoga, directora de l'Institut per la Convivència i l'Èxit Escolar (Convivèxit), i Jordi Calvo, membre del Centre Delàs d'Estudis per la Pau, doctor en pau, conflictes i desenvolupament.

Capítol 3. Viure una guerra (escolta'l). Participen en aquest capítol: Samir Berrios, educador social, va viure la guerra a Nicaragua quan era jove, i Nena Obrador Sastre, pedagoga, activista feminista descolonial, presidenta de l'ONG Veïns sense Fronteres.

Capítol 4. El cas de les defensores. I conclusions des del pacifisme (escolta'l). Participen en aquest capítol: Grecia Eugenia Rodríguez Navarro, defensora de drets humans, activista pel dret a la terra i l'aigua a estat de Zacatecas, Mèxic; Jordi Armadans, politòleg, periodista i director de FundiPau (Fundació per la Pau), i Justeen Kashara, cooperant congolès, el qual va créixer en un context de guerra permanent.

3.7.2 Conferència: «Les arrels occidentals de la misogínia: història d'un estigma»

Dia: Divendres, 25 novembre de 2023

Hora: de 19 a 20h

Lloc: Ca n'Oleo, al carrer de l'Almudaina, 4, Palma

Conferència a càrrec d'Antoni Janer, periodista i conferenciant, especialista en el món clàssic i les etimologies

En el marc del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones, va tenir lloc la conferència: «Les arrels occidentals de la misogínia: història d'un estigma», a càrrec d'Antoni Janer, periodista i conferenciant, especialista en el món clàssic i les etimologies. Aquesta activitat va estar organitzada pel Servei d'Activitats Culturals amb la col·laboració de l'OCDs.

La misogínia a Occident té un recorregut històric llarg, des de l'Eva bíblica fins a la Pandora grega. Al món clàssic, però, hi va haver personatges que es rebel·laren contra el patriarcat: Medea, les amazones i Helena d'Esparta, per exemple. A Anglaterra, a finals del segle XIX, va néixer el feminisme com a moviment organitzat. A mitjan segle XX, la pensadora francesa Simone de Beauvoir digué: «No es neix dona, s'arriba a ser-ho». La xerrada pretenia donar una visió antropològica i sociològica d'una de les grans xacres de la història de la humanitat: la misogínia.

Dades de participació

Varen assistir un total de 23 persones, de les quals 16 eren dones i la resta (7) homes.

3.7.3 Presentació de l'informe: «Un mur d'indiferència. La ruta algeriana de la mediterrània occidental»

Data: dimarts 7 de febrer de 2023

Hora: 19 hores

Lloc: Ca n'Oleo, carrer de l'Almudaina, 4, Palma

Aquest informe, elaborat pel **col·lectiu Ca-minando Fronteres**, ens va apropar a la realitat de les persones migrants que des d'Algèria inicien el trajecte migratori a les costes de les Illes Balears, Llevant i Andalusia oriental. L'informe constata les vulneracions de drets que viuen aquestes persones durant el trànsit i a la seva arribada a les costes de destinació. A més, analitza l'organització de les famílies en la recerca de la veritat, justícia, reparació i no repetició en una ruta que s'ha convertit en la segona més mortífera de les que es dirigeixen a l'Estat espanyol.

La recerca sobre la ruta algeriana del Mediterrani occidental elaborada pel col·lectiu Ca-minando Fronteres en el marc del seu Observatori de Drets Humans a la Frontera Occidental Euroafricana ha estat secundada pel Fons Menorquí de Cooperació. Forma part d'un procés d'escolta qualitatiu i sentipensant que s'ha plasmat en cinc diaris de camp elaborats en els llocs següents: Illes Balears, Andalusia oriental, Múrcia, País Valencià, Algèria i París. També conté una anàlisi d'actors socials involucrats en la cerca de les persones mortes i desaparegudes en aquest encreuament migratori, en un context de desinformació i faules que revictimitza les famílies.

La presentació va anar a càrrec d'**Helena Maleno**, defensora de drets humans, periodista, escriptora i investigadora, doctora honoris causa per la UIB, amb l'acompanyament de les professores **Julia Gallo** i **Elisa Bosch**, del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia de la UIB.

L'informe es pot consultar a la pàgina web de [Ca-minando Fronteras](https://ca-minando Fronteras.org)

Dades de participació

Varen assistir un total de 50 persones de les quals 41 eren dones i la resta homes, amb una bona cobertura per part dels mitjans de comunicació locals.

3.7.4 Cicle Pensament i Cultura: Àfriques

El Cicle Pensament i Cultura: Àfriques, impulsat per l'OCDS, va ser un cicle permanent de debats, lectures, reflexions i altres activitats artístiques per acostar-nos a la diversitat i riquesa cultural del continent africà des de la mirada d'escriptors i pensadors africans, i de coneixedors i investigadors de la seva cultura.

Durant l'any acadèmic 2022-23 el cicle va incloure quatre sessions de dues hores de durada cada una (en total, 10 hores). Es van impartir fins al setembre de 2023 sota la coordinació d'Aina Mascaró, psicòloga mediadora cultural de l'IB-Salut. Aina Mascaró és màster en Societats i Pobles Negres de la Universitat Complutense de Madrid. A més, ha estat la responsable del club de lectura africanista de la biblioteca de Son Gotleu (Palma), en el recorregut del qual s'inspira aquesta iniciativa, adreçada al personal de la UIB (alumnat, PAS i PDI), professionals del tercer sector i públic general.

Programa

Primera sessió

Lectura: «Dones africanes més enllà del tòpic de la jovialitat»

Dia: divendres 16 de desembre de 2022

Hora: de 18 a 20 hores

Lloc: edifici Sa Riera, aula 18

Objectius

- Mostrar que les dones de les societats africanes no són dones que acceptin passivament un destí que no han triat
- Desmuntar estereotips de les dones africanes que mostren els mitjans de comunicació occidentals
- Fer visible la lluita de les dones, malgrat les barreres que els posen els governs, les religions, les tradicions, etc.

Ponent

Remei Sipi Mayo, educadora infantil, escriptora, editora, investigadora i activista a l'àmbit feminista militant. Va crear l'associació E WAISO IPOLA de dones procedents d'Àfrica en general i de Guinea Equatorial en particular

Dades de participació

Van assistir un total de 28 persones de les quals, 5 eren homes i la resta dones

Segona sessió

Debat: « L'obra d'Mbuyi Kabunda»

Dia: divendres 17 de febrer de 2023

Hora: de 18 a 20 hores

Lloc: Ca n'Oleo

Objectius

- Conèixer l'obra d'Mbuyi Kabunda.
- Apropament cap els principals conceptes del llegat d'Mbuyi Kabunda.

Ponents

- Guillem Balboa Buika: CNAAE (Comunitat Negra Africana i Afrodescendent a Espanya) en Mallorca.
- Justine Kashara: Associació Kal Melanina
- Mauricio Tejada: Associació Thakhi-Runa
- Tolu Clevenard: "Projecte Clevenard", canal de televisió pels africans en la diàspora.
- Nena Obrador Sastre: Associació Veïns Sense Fronteres
- Aina Mascaró: màster en pensament i cultura dels pobles negres coneixedora i lectora de l'obra de Mbuyi.
- Yaelis Janeiro: membre del club de lectura africanista Son Gotleu

Dades de participació

Varen assistir un total de 22 persones, de les quals 7 eren homes i la resta (15) dones.

Tercera sessió

Ponència: « Independència de Guinea Equatorial»

Dia: divendres 31 de març de 2023

Hora: de 18 a 20 hores

Lloc: Ca n'Oleo, carrer de l'Almudaina, 4

Objectius

- Conèixer el procés d'independència de Guinea Equatorial.

Presenta

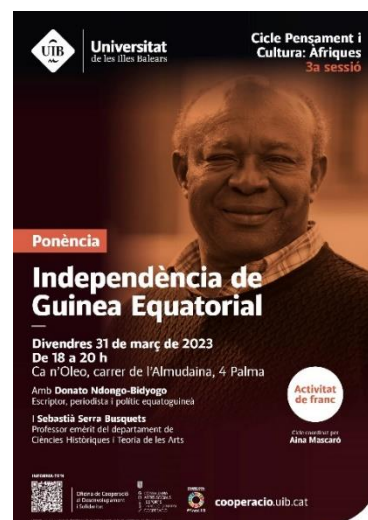
- Sebastià Serra Busquets, professor emèrit del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts.

Ponent

- Donato Ndongo-Bidyogo, escriptor, periodista i polític equatoguineà.

Dades de participació

Varen assistir un total de 29 persones, de les quals 17 eren dones i la resta (12) homes.

Quarta sessió

Taller familiar creatiu: «Teixits akan i dibuixos de Ghana»

Dia: divendres dia 2 de juny de 2023

Hora: de 19 a 21 hores

Lloc: CEIP Joan Capó, carrer de Santa Florentina, 63, Palma

Àfrica té art, un art que té un significat que va més enllà de l'estètica. Els símbols adinkra en són una prova; originaris de Ghana i de la Costa d'Ivori, aquests símbols tenen diversos segles d'existència.

Antigament, la classe alta de la comunitat akan i ashanti els tenia en els seus abillaments; reis, reines i sacerdots eren els únics que podien dur-los. En l'actualitat, tothom, almenys a Àfrica i la diàspora, els duu en tota mena de vestimenta i n'ignora, fins a un cert punt, el significat i el propòsit.

Objectius

- Conèixer l'origen dels símbols.

- Establir llaços culturals.
- Introduir els participants en la immensitat d'aspectes que componen la cultura africana i fer-los entendre la complexitat de les seves tradicions.
- Qüestionar la idea que l'Àfrica «subsahariana» no té sistemes escrits.

Programa

Connectant amb la cultura africana, la seva història i tradició, el taller va constar de les parts següents:

- Presentació de la història i l'origen dels símbols.
- Exercici on els participants van debatre quins símbols poden ser pertanyents al sistema adinkra i quins no.
- Ús dels símbols dins de la comunitat àkan.
- Reproducció artística dels símbols sobre un llenç.
- Exposició de la reproducció artística: exposició elaborada a un taller sobre el significat de les teles adinkra de Ghana i de la Costa d'Ivori.

Ponent

Rijole Bitata, artista especialitzada en el significat dels dibuixos de les teles africanes i autora del llibre Adinkra Symbols Colouring Book. Connecting you with the past, the present and the future.

Dades de participació

Varen assistir un total de 27 persones, de les quals 22 eren dones i la resta (5) homes.

3.7.5 Exposició: «Alça la veu per una vida lliure de violència a Bolívia»

Inauguració de l'exposició

Data: 6 de març de 2023

Hora: 10 h

Lloc: Entrada de l'edifici Gaspar Melchor de Jovellanos

En el marc del 8M, Dia Internacional de les Dones, l'OCDS i l'ONG Alianza por la Solidaridad va dur a terme la instal·lació de l'exposició «Alça la veu per una vida lliure de violència a Bolívia» al campus de la Universitat. Des del març fins al maig, l'exposició va fer un recorregut per diferents edificis del campus.

Aquesta iniciativa sorgeix del projecte «Garantint a les dones indígenes i afrodescendents l'exercici ple del dret a una vida lliure de violències des de

L'apoderament personal i polític en 3 municipis del departament de La Paz – Bolívia», d'Alianza por la Solidaridad, que compta amb el treball de camp que Júlia Fernández, fotògrafa i tècnica en comunicació de la UIB, va fer durant el passat mes de novembre. De fet, aquesta sinergia és fruit de la col·laboració entre l'OCDS i Alianza por la Solidaridad i s'emmarca en l'àmbit de la cooperació tècnica entre institucions explicada anteriorment.

L'objectiu principal de l'exposició va ser promoure entre la ciutadania balear una actitud favorable cap als drets de les dones i, en particular, el coneixement i la sensibilització sobre la necessitat d'enfortir el lideratge i participació de les dones, així com fer visibles les barreres que limiten aquesta participació, com és la violència de gènere. Un impacte diferenciat en dones migrants i dones en contextos de pobresa o exclusió.

En concret, l'exposició va estar formada per 6 panells de cartró reciclat amb imatges i dades del projecte de camp per ambdues cares. Es van complementar amb material audiovisual també creat per Júlia Fernández en el que vam poder veure testimonis de les dones que van participar del projecte.

L'exposició té la següent itinerància:

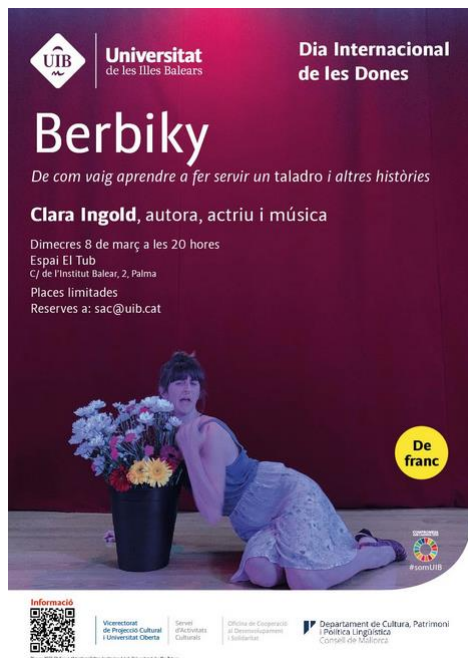
- Del 6 de març fins al 3 d'abril, a l'edifici Gaspar Melchor de Jovellanos.
- Del 3 d'abril al 3 de maig, a l'entrada de l'edifici Ramon Llull.
- Del 3 de maig al 5 de juny, a l'estació de metro del campus de la UIB.

Finalment, el primer dia de l'exposició va haver una presentació inaugural a càrrec de l'entitat Alianza por la Solidaridad i la mateixa Júlia Fernández, tècnica del Servei de comunicació de la UIB.

Dades de participació

El dia de la inauguració varen assistir un total de 10 persones, de les quals quatre (4) eren dones i la resta (6) homes.

3.7.6 Berbiky. De com vaig aprendre a fer servir un taladro i altres històries

Lloc: Espai El Tub. C/ de l'Institut Balear, 2, Palma

Data: dimecres 8 de març de 2023

Horari: 20 hores

En el marc del 8M, i en col·laboració amb el Servei d'Activitats Culturals (SAC) de la UIB, es va representar aquesta obra de teatre protagonitzada per **Clara Ingold**, autora, actriu i música, llicenciada a l'Escola Superior d'Art Dramàtic de les Illes Balears.

Dades de participació

Varen assistir un total de 85 persones, de les quals 68 eren dones i la resta (17) homes.

3.7.7 Taula rodona: «Sequera i ramaderia industrial. D'on venen els pinsos? És viable el model agroindustrial actual?»

Dia: dilluns, 15 de maig de 2023

Hora: de 17 a 18.30 hores

Lloc: sala docent ASSAL01a de l'edifici Antoni Maria Alcover i Sureda.

La taula rodona va servir per examinar les incoherències de la política espanyola pel que fa a la importació de matèries primeres agropecuàries i els impactes locals i globals associats amb el model agroindustrial actual.

Amb **Tom Kucharz**, assessor polític, investigador, activista i membre de la Comissió Internacional d'Ecologistes en Acció-Madrid.

Temes debatuts

- Incoherències de la política espanyola (comerç, agricultura, energia, etc.): el cas de la importació de matèries primeres agropecuàries (soia, oli de palma per a biocombustibles, cacau, cafè, carn de boví, cautxú, fustes i productes associats).
- Geografia de la despulla: importació de soia per a pinso en la ramaderia industrial. Impactes globals i locals: desforestació, pèrdua de biodiversitat i desplaçament de comunitats indígenes i tradicionals a Amèrica del Sud (el Brasil, l'Argentina, el Paraguai...) i emergència climàtica; també contaminació, despoblació del món rural i emissions de GEI de la ramaderia industrial i de les grans empreses de carn i lactis a la UE i a Espanya.
- Reglament europeu sobre desforestació importada (a punt d'entrar en vigor).
- Importació d'emissions de la nostra manera de vida imperial europea. Moltes de les emissions de GEI i altres impactes socioambientals no es mesuren a Espanya. El PNIEC no inclou emissions per desforestació per a la soia per a pinsos a Espanya, per exemple.
- Possibilitat d'un acord comercial UE-Mercosur que agreujaria la crisi ambiental i social global, amb més importació de soia i blat de moro, més desforestació, més emissions GEI i destrucció d'ecosistemes que poden causar noves pandèmies.

Dades de participació

Varen assistir un total de 22 persones, de les quals 9 eren dones i la resta (13) homes.

4. Voluntariat universitari

4.1 Accions de dinamització

4.1.1 Jornada: Una cita amb el voluntariat

Data: Dimecres dia 10 de maig de 2023

Horari: de 15.30 a 20 hores

Concert de Clara Ingold: de 19 a 20 hores

Lloc: Aula Magna de l'edifici Arxiduc Lluís Salvador (Campus UIB).

L'OCDS, gràcies al suport de la Direcció General de Participació, Transparència i Voluntariat, va organitzar una trobada amb entitats del Portal del Voluntariat. L'objectiu va ser engrescar les persones de dins i fora de la comunitat universitària amb el voluntariat i que puguin saber en què consisteix aquesta acció solidària, què els pot aportar i què hi poden aportar. A més, vam veure quina és la relació entre el voluntariat i els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030.

Programació

- 15.30 h Xerrada participativa a manera de conversa entre persones voluntàries:
 - Lluïsa Oliver (Mater)
 - Melany Dueñas (ONCE)
 - Raphael Roig (Cancer Support Mallorca)
 - Ana Salazar (Ben Amics)
- 16.30 h Sessió informativa sobre el **Cos Europeu de Solidaritat** a càrrec de la Direcció General d'Infància, Joventut i Famílies.
- 17 h Taller sobre **voluntariat i ODS** impartit per Ana Cañas, professora de la UIB.
- 18 h **Speed meetings** amb les entitats de voluntariat sobre informació en acció i oferta de voluntariat.*
- 19 h Cloenda amb un **concert acústic de Clara Ingold**, autora, actriu i música, llicenciada a l'Escola Superior d'Art Dramàtic de les Illes Balears.

Concert acústic de Clara Ingold

Finalment, a manera de cloenda de la Jornada, es va oferir un concert acústic de **Clara Ingold**, un autèntic privilegi, sobretot tenint en compte l'èxit que va tenir a l'obra teatral: **«Berbiky - De com vaig aprendre a fer servir un taladro i altres històries»**, el 8 de març.

Entitats que varen participar:

- Amics de la Terra
- Mater
- Voluntariat de Paraula
- AFS Intercultura
- ASDE Scouts de Balears
- Ses Milanes
- ANSEDH delegació de les Illes Balears
- Fundació Rana
- Cancer Support Mallorca
- Associació Espanyola Contra el Càncer
- Ben Amics
- Creu Roja
- Projecte Socioeducatiu Naüm

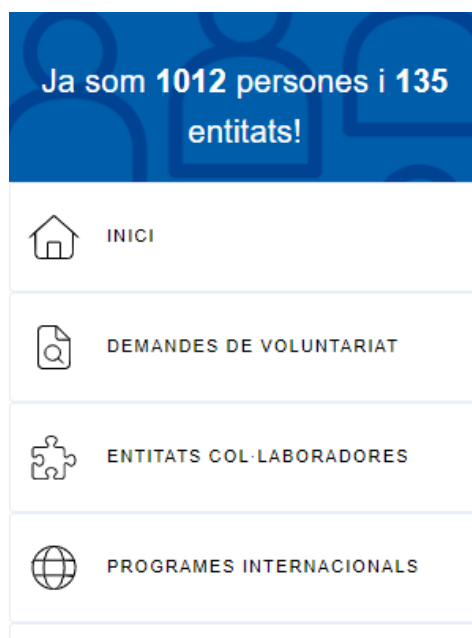
Dades de participació

Al total de la jornada, per una banda, varen ser 37 persones inscrites, de les quals finalment varen obtenir certificar de participació un total de 27 (23 dones i 4 homes); i per altra banda, per part de les entitats varen assistir un total de 34 persones (28 dones i 6 homes), el que fa un total de 71 participants (encara que participaren més persones interessades (no inscrites) a part de la jornada.

4.1.2 Gestió de l'aplicació mòbil del portal del voluntariat

Una de les línies d'actuació que defineix l'OCDS és el voluntariat, una tasca social indispensable per al desenvolupament local i que només és possible gràcies a la cooperació i reciprocitat entre entitats, persones voluntàries i organismes públics. Consideram que és important que continuem tenint aquesta funció d'enllaç entre les diferents parts, amb la qual cosa afavorim la solidaritat entre les persones i treballem per una societat més justa i igualitària. En aquest sentit, hem volgut renovar tecnològicament el portal de voluntariat UIB, millorant el seu disseny gràfic, ampliant la seva funcionalitat que facilita la seva gestió i obtenció de dades mètriques significatives i actualitzant aquesta eina per a dispositius mòbils amb l'objectiu d'ampliar les possibilitats perquè les persones usuàries puguin obtenir tota la informació necessària per cercar i fer un voluntariat local.

Durant aquest curs s'han realitzat totes les actualitzacions per al ple i òptim funcionament del portal de voluntariat UIB gràcies al suport de la Direcció General de Participació, Transparència i Voluntariat en el marc de l'anterior subvenció, ja que aquest tipus d'aplicacions requereixen d'una renovació periòdica. D'aquesta manera, les persones interessades poden accedir a l'aplicació d'una manera molt més atractiva i àgil a través de dispositius mòbils o pàgina web i així conèixer les darreres ofertes de voluntariat de les entitats donades d'alta. A més, poden estar al dia de les formacions i activitats que s'organitzen al voltant de la temàtica i altres funcions que ajuden i milloren la participació, tant de les entitats com de les persones voluntàries, així com el seguiment i la gestió per part l'OCDS:

4.1.3 Campanya de difusió del portal de voluntariat: Spot publicitari

Donat que és molt important per a la UIB fer visible i promoure l'acció voluntària a través de continguts audiovisuals i, per tal de fer-ho amb la millor qualitat tècnica possible, es va fer feina conjunta amb el Servei de Recursos Audiovisuals (SRAV) de la UIB per planificar la metodologia, la programació, el guió tècnic, la gravació, l'edició i posterior publicació i difusió del spot publicitari "SELFIE" com a part de la campanya esmentada. A més es va comptar amb una actriu i un actor joves professionals per interpretar com a protagonistes, de manera que connecti millor sobre tot amb el jovent de la UIB i que aquest es pugui veure identificat.

Metodologia i programació de la campanya

Es va consensuar el guió de la campanya juntament amb el SRAV, i concretament amb la persona encarregada de producció. D'aquí definírem el públic objectiu, el discurs, la narrativa, els elements i la visió general de la campanya amb dos principals objectius:

- Promoure el voluntariat entre la comunitat universitària i la població en general
- Donar a conèixer l'actualització del portal del voluntariat UIB

D'aquesta manera, esperam millorar l'estratègia comunicativa de la campanya i arribar al major nombre possible de persones de la comunitat universitària.

4.2 Accions formatives

4.2.1 Curs d'autoaprenentatge en línia: voluntariat i aprenentatge-servei, eines per a la participació social

Des de l'OCDS es posa a disposició aquesta formació activa, autònoma i flexible que consta de 2 mòduls (5 hores de durada cadascú) en els quals es proposa reflexionar sobre conceptes i línies de pensament relacionats amb el món del voluntariat.

Mitjançant un itinerari d'autoaprenentatge format per mòduls independents, permet acostar-vos a aquest món i aprofundir en el seu coneixement des de perspectives diverses. Es tracta d'un curs d'autoaprenentatge és un espai en línia a través del qual l'alumnat pot accedir a tots els materials específics, elaborats per persones amb una àmplia trajectòria i experiència. Aquest tipus de formació permet desenvolupar-se amb total autonomia, ja que, seguint la guia d'estudi, l'estudiant pot adaptar el curs al seu propi ritme per aprendre i assolir els coneixements

Mòdul 1: Introducció al voluntariat

- 1.1 Legislació en l'àmbit del voluntariat a les Illes Balears.
- 1.2 La figura de la persona voluntària. Mirada des de l'experiència.
- 1.3 Competències transversals del voluntariat.
- 1.4 La gestió emocional de l'acció solidària.

Mòdul 2: Aprenentatge-servei (APS), eines per a la participació social

- 2.1 La mirada antropològica en el voluntariat.
- 2.2 Introducció a l'Aprenentatge Servei Universitari.
- 2.3 Eines de participació en l'àmbit del voluntariat.
- 2.4 Experiències de voluntariat local i internacional.

Persones destinatàries

Alumnat, PAS i PDI i totes les persones amb interès amb el món del voluntariat.